

สำนวนโรมานีเยและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ

ปริญญานิพนธ์
ของ
แลนด์รุ ลอสฟิน กิวก้า

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย
กุมภาพันธ์ 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนวนโรมานีและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ

บทคัดย่อ

ของ

แลนด์รู ลอสฟิน กิวก้า

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

กุมภาพันธ์ 2545

๒ 146423

แลนด์รู ลอสฟิน กิวก้า. (2544). *สำนวนโรมานีและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ*.

ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์สุนันทา โสรัจจ์ , อาจารย์พ้อณี โชติกเสถียร.

ปริญญาานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ศึกษาเปรียบเทียบสำนวนโรมานีและสำนวนไทยที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกันในด้านที่มาและวิธีการใช้ของสำนวน และภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมโดยใช้สำนวนโรมานีและสำนวนไทยจำนวน 243 สำนวนจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับสำนวนโรมานีและสำนวนไทยและเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาด้านการเปรียบเทียบสำนวนโรมานีและสำนวนไทยพบว่า สำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการมีจำนวนมากที่สุดถึง 137 สำนวน รองลงมาได้แก่ สำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันโดยสิ้นเชิงซึ่งพบจำนวน 80 สำนวน และที่พบน้อยที่สุดได้แก่ สำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันมี 26 สำนวน

ส่วนการศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมในด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพบว่า ด้วยเหตุที่ประเทศโรมาเนียเป็นประเทศเขตนานาและประเทศไทยเป็นประเทศเขตร้อน สภาพทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของทั้งสองประเทศย่อมไม่เหมือนกันจึงทำให้ลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ พันธุ์สัตว์ และพันธุ์พืชแตกต่างกันตามสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศนั้นๆ

ในด้านภาพสะท้อนทางวิถีชีวิตพบว่า คนทั้งสองประเทศส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ตั้งถิ่นฐานในชนบท ใกล้แหล่งน้ำและป่าเขาที่อุดมสมบูรณ์ซึ่งใช้เป็นทั้งที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหาร รู้จักประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำมาหากิน และสร้างบ้านเรือนที่มั่นคงแข็งแรง มีความเคร่งครัดในการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณี ยึดมั่นหลักธรรมในศาสนาเพื่ออบรมสั่งสอนคนในครอบครัวและสังคมให้กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง

ROMANIAN AND THAI IDIOMATIC EXPRESSIONS : A COMPARATIVE STUDY

AN ABSTRACT

By

GIUCA LEANDRU IOSEFIN

Presented in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Arts degree in Thai
at Srinakharinwirot University
February 2022

Giuca Leandru Losefin. (2002). Romanian and Thai Idiomatic Expressions :

A Comparative Study. Master thesis, M.A. (Thai). Bangkok : Graduate School,
Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Miss. Sunanta Sorach,
Miss. Phattanee Jotikasthira

This thesis aims to compare Romanian and Thai idiomatic expressions which have the same or similar meaning. The study analyses the origin and the way of usage of the proverbs as well as the social and cultural background of both Romanians and Thais as reflected in the chosen proverbs. A total of 243 proverbs were selected from various books and research works related to the study of Romanian and Thai idiomatic expressions, compared and the results presented by descriptive analysis.

The comparative study of Romanian and Thai proverbs found 137 proverbs which have the same or similar meaning and use related terms for comparison as the largest category followed by 80 proverbs which have the same or similar meaning but use different terms for comparison as the second largest category and only 26 proverbs which have the same or similar meaning and use the same terms for comparison.

The study of social and cultural aspects from a natural and environmental point of view revealed that different climate conditions - cool in Romania and tropical in Thailand - influenced the general external appearance of the human beings as well as the other type of animal species and plants to be found in the two countries.

The study of social and cultural aspects from the point of view of every day life activities revealed that the greatest majority of Romanians and Thais used to work as peasants and live in the countryside close to sources of water or forests which provided them with shelter and food. They also invented tools and accessories which helped them with the chores of every day life. Both the Romanian and the Thai people are followers and preservers of traditions and staunch believers in the values of Christianity and Buddhism respectively. They also use the religious teachings in every day family and social life in order to educate about the good and the right things to do.

ปริญญานิพนธ์

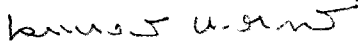
เรื่อง

สำนวนโรมานีเยและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ

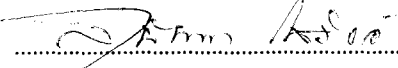
ของ

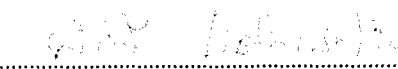
นายแลนตรู ลอสฟิน กิวก้า

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ ๖ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์สุนันทา โสรัจจ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์พัชนี โชติกลีภัย)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจัน)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์สุนันtha โสรัจจ์ และ อาจารย์พัชนี โชติกลีธยร คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องในปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจัน และรองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์ ที่ให้ความกรุณารับเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม และได้ให้คำแนะนำอันช่วยทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พุทธ โสภวงส์ ที่กรุณาให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยในเบื้องต้น

ขอกราบขอบพระคุณ Prof. Dr. ILEANA HOGEA-VELISCU มารดาของผู้วิจัย ผู้ให้กำลังใจและให้คำแนะนำเกี่ยวกับสำนวนโรมาเนียในปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

แลนดรู ลอสฟิน กิวก้า

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ

ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	4
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5

2 การเปรียบเทียบที่มาและวิธีการใช้สำนวนโรมานิยมกับสำนวนไทย..... 10

เปรียบเทียบสำนวนโรมานิยมที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทย	
และสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกัน.....	11
การนำสัตว์มาเปรียบเทียบ.....	11
การนำอวัยวะมาเปรียบเทียบ.....	12
การนำการกระทำมาเปรียบเทียบ.....	12
การนำพฤติกรรมมาเปรียบเทียบ.....	17
การนำธรรมชาติมาเปรียบเทียบ.....	18
การนำสิ่งของมาเปรียบเทียบ.....	19
การนำศาสนามาเปรียบเทียบ.....	20
เปรียบเทียบสำนวนโรมานิยมที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่	
นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการ.....	21
การนำสัตว์มาเปรียบเทียบ.....	21
การนำพืชมาเปรียบเทียบ.....	27
การนำพืชและอวัยวะมาเปรียบเทียบ.....	28
การนำอวัยวะมาเปรียบเทียบ.....	28
การนำอวัยวะและสิ่งของมาเปรียบเทียบ.....	32
การนำการกระทำมาเปรียบเทียบ.....	32
การนำการกระทำและนิทานมาเปรียบเทียบ.....	58
การนำพฤติกรรมมาเปรียบเทียบ.....	60
การนำพฤติกรรมและพืชมาเปรียบเทียบ.....	76
การนำธรรมชาติมาเปรียบเทียบ.....	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การนำสิ่งของมาเปรียบเทียบ.....	80
	การนำศาสนามาเปรียบเทียบ.....	81
	การนำขนบธรรมเนียมประเพณีมาเปรียบเทียบ.....	82
	เปรียบเทียบสำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันโดยสิ้นเชิง.....	83
	การนำสัตว์มาเปรียบเทียบ.....	83
	การนำสัตว์และอวัยวะมาเปรียบเทียบ.....	84
	การนำสัตว์และพืชมาเปรียบเทียบ.....	84
	การนำสัตว์และการกระทำมาเปรียบเทียบ.....	85
	การนำสัตว์และนิทานมาเปรียบเทียบ.....	86
	การนำอวัยวะมาเปรียบเทียบ.....	86
	การนำอวัยวะและธรรมชาติมาเปรียบเทียบ.....	86
	การนำอวัยวะและสิ่งของมาเปรียบเทียบ.....	87
	การนำพืชมาเปรียบเทียบ.....	87
	การนำพืชและสัตว์มาเปรียบเทียบ.....	87
	การนำการกระทำมาเปรียบเทียบ.....	88
	การนำการกระทำและสัตว์มาเปรียบเทียบ.....	102
	การนำการกระทำและสิ่งของ (อาวุธ) มาเปรียบเทียบ.....	104
	การนำการกระทำและศาสนามาเปรียบเทียบ.....	104
	การนำการกระทำและกีฬามาเปรียบเทียบ.....	105
	การนำพฤติกรรมมาเปรียบเทียบ.....	105
	การนำพฤติกรรมและสัตว์มาเปรียบเทียบ.....	115
	การนำพฤติกรรมและธรรมชาติมาเปรียบเทียบ.....	117
	การนำธรรมชาติมาเปรียบเทียบ.....	118
	การนำธรรมชาติและการกระทำมาเปรียบเทียบ.....	119
	การนำสิ่งของมาเปรียบเทียบ.....	119
	การนำสิ่งของและสัตว์มาเปรียบเทียบ.....	120
	การนำศาสนามาเปรียบเทียบ.....	121
	การนำศาสนาและอวัยวะมาเปรียบเทียบ.....	121
	การนำศาสนาและการกระทำมาเปรียบเทียบ.....	121

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมและสังคมจากสำนวนโรมานีและสำนวนไทย.....	123
ภาพสะท้อนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	124
ลักษณะทางภูมิศาสตร์.....	124
มนุษย์.....	126
สัตว์.....	129
พืช.....	136
ภาพสะท้อนทางวิถีชีวิต.....	138
ความเป็นอยู่.....	138
ที่อยู่อาศัย.....	138
อาหารการกิน.....	139
อาชีพการงาน.....	142
สิ่งของและอาวุธ.....	143
ครอบครัว.....	147
การศึกษา.....	148
เงินตรา และฐานะทางสังคม.....	149
ลักษณะนิสัย และพฤติกรรม.....	150
ประเพณี.....	156
ศาสนา.....	159
4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	162
บรรณานุกรม.....	165
ประวัติผู้วิจัย.....	168

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ภาษาของสังคมโดยอ้อมแสดงถึงวิถีชีวิต ความเจริญก้าวหน้าและวัฒนธรรมของสังคมนั้น ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เป็นปัจจัยที่ช่วยสร้างทัศนคติ เจตคติ ความเชื่อของมนุษย์ และมีอิทธิพลต่อการดำรงอยู่ของสังคม ดังที่ สุนันทา โสรัจจ์ ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของภาษา ไว้ว่า

“ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์คิดกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อความหมายในการติดต่อสื่อสาร ทำความเข้าใจระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ภาษามีความสำคัญต่อกลุ่มชนทุกชาติ เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงออกถึงความเป็นอยู่ของสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นสื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ก่อให้เกิดการสืบทอดวัฒนธรรมของกลุ่มชนต่อ ๆ กันมา”¹

การสื่อความหมายด้วยภาษา นอกจากจะสื่อสารกันอย่างตรง ๆ แล้ว ยังมีการสื่อสารด้วยสำนวนทุกชาติทุกภาษามีสำนวนที่ปรากฏในภาษาและวรรณคดีของชาตินั้น สำนวนเป็นคำพูดของมนุษย์ที่มีความหมายพิเศษ ไม่ตรงกับความหมายที่ใช้ตามปกติ อาจเป็นความหมายโดยนัย หรือความหมายเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งผู้ฟังต้องแปลความอีกชั้นหนึ่งจึงจะเข้าใจ

ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า สำนวน ไว้ดังนี้

“คำพูดของมนุษย์เราไม่ว่าชาติใดภาษาใด แยกออกได้กว้าง ๆ เป็นสองอย่าง อย่างหนึ่งพูดตรงไปตรงมาตามภาษาธรรมดา พอพูดออกมาก็เข้าใจได้ทันที อีกอย่างหนึ่งพูดเป็นชั้นเชิงไม่ตรงไปตรงมา แต่ให้ความหมายในคำพูดนั้น ๆ คนฟังอาจจะเข้าใจความหมายทันที ถ้าคำพูดนั้นใช้กันแพร่หลายทั่วไปจนอยู่ตัวแล้ว แต่ถ้าไม่แพร่หลายคนฟังก็ไม่อาจเข้าใจทันที ต้องคิดจึงเข้าใจหรือบางทีคิดแล้วเข้าใจไปอย่างอื่นก็ได้ หรือไม่เข้าใจเอาเลยก็ได้ คำพูดเป็นชั้นเชิงนี้ เราเรียกกันว่า “สำนวน” คือ คำพูดเป็นสำนวนอย่างชาวบ้าน เราเรียกกันว่า “พูดสำบัดสำนวน”²

สำนวนสะท้อนความคิด ความรู้สึก วัฒนธรรม ลักษณะของชีวิตและลักษณะของสังคมของมนุษย์ การศึกษาความหมายของสำนวนช่วยให้เราเข้าใจความรู้สึกนึกคิด จิตใจ และอุดมคติของมนุษย์อย่างลึกซึ้ง ดังที่ รัชณี ขอสัตติกุล ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษาสำนวนว่า

¹ สุนันทา โสรัจจ์. (2541). *ปัญหาภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน*. หน้า 1.

² ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2529). *สำนวนไทย*. หน้า 1

“สำนวนและสุภาษิตเป็นเสมือนกระจกเงาสท้อนให้เห็นธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี ลัทธิศาสนา ตำนาน นิทาน กีฬา การละเล่น ความประเพณี ทัศนคติ เกี่ยวกับความดี ความชั่ว ความสุข ความทุกข์ ความรัก การแต่งงาน การทำงาน การพูด และอื่น ๆ ของมนุษย์แต่ละชาติ แต่ละภาษา ฉะนั้นการศึกษาสำนวนสุภาษิตของแต่ละชาติทำให้เราได้เข้าใจธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมของชาตินั้น ๆ นอกเหนือจากความรู้เรื่องภาษา”¹

ผู้วิจัยเป็นชาวโรมาเนีย เมื่อได้มีโอกาสศึกษาภาษาไทย ผู้วิจัยสังเกตว่า มีสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยอยู่ไม่น้อยที่มีวิธีเปรียบเทียบคล้ายคลึงกัน ดังตัวอย่าง

1. สำนวนโรมาเนียที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยและสิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบเหมือนกัน

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ciinele care latra nu musca. (A barking dog never bites) หมาเห่าไม่กัด	หมาเห่าไม่กัด	พูดอะะอะดูเก่งกล้า แสดงว่า จะเอาจริงจัง แต่ที่แท้แล้ว ไม่เอาจริง ²
Pestele cel mare il inghite pe cel mic. (Big fish eat small fish) ปลาใหญ่กินปลาเล็ก	ปลาใหญ่กินปลาเล็ก	ผู้ที่มีอำนาจมากกว่า กดขี่ ข่มเหง ผู้ที่อ่อนแอกว่า ³

¹ รัชณี ขอสัตติกุล. (2541). *สุภาษิตอังกฤษ - คำสอนใจของไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน*. หน้า 2.

² ชุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2529). *สำนวนไทย*. หน้า 609.

³ รัชณี ขอสัตติกุล. (2541). *เล่มเดิม*. หน้า 60.

2. สำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Peretii au urechi si ferestrele ochi. (Walls have ears and windows have eyes) กำแพงมีหู หน้าต่างมีตา	กำแพงมีหู ประตูมีช่อง (ตา)	การที่พูดหรือทำอะไรให้ระมัดระวัง แม้จะเป็นความลับเพียงไรก็อาจมีคนล่วงรู้ได้ ¹
Nu vinde castraveti gradinarului (Do not sell cucumbers to the gardener) อย่าขายแตงกวาให้ชาวสวน	เอามะพร้าวห้าวไปขายสวน	แสดงความรู้หรืออวดรู้กับผู้ที่รู้เรื่องดีกว่า ²

3. สำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันโดยสิ้นเชิง

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Singele apa nu se face. (Blood does not turn into water) เลือดย่อมไม่กลายเป็นน้ำ	อย่าเห็นชัดีกว่าไส้	อย่าเห็นคนอื่นดีกว่าญาติพี่น้องลูกหลานของตนเอง ³
Nu da vrabia din mina pe cioara din par. (A sparrow in the hand is better than a crow on a pole) นกกระจอกอยู่ในมือดีกว่ากาบนเสา	สิบเบี้ยใกล้มือ	อะไรอยู่ใกล้มือถือเอาไว้ก่อน ⁴

¹ ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). *พจนานุกรม ภาษิต คำพังเพย สำนวนไทย*. หน้า 4.

² ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). *เล่มเดิม*. หน้า 103.

³ ชุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2529). *สำนวนไทย*. หน้า 646.

⁴ แหล่งเดิม. หน้า 574.

เรื่องการเปรียบเทียบสำนวนโรมาเนียกับสำนวนไทย ยังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาเปรียบเทียบสำนวนโรมาเนียกับสำนวนไทย เพราะการที่คนโรมาเนียและคนไทยซึ่ง อยู่ห่างไกลกันคนละทวีป มีข้อคิด ข้อเตือนใจบางประการคล้ายกันนั้น แสดงถึงความคิดอันเป็นสากลของมนุษยชาติ เป็นสิ่งที่ควรศึกษาวิเคราะห์ให้ละเอียดต่อไป โดยรวบรวมและศึกษาสำนวนโรมาเนียที่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับสำนวนไทยได้ ทั้งในด้านความหมายและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบที่มาและวิธีการใช้สำนวนโรมาเนียกับสำนวนไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ทำให้ทราบความเหมือนกันหรือต่างกันของวิธีการเปรียบเทียบระหว่างสำนวนโรมาเนียกับสำนวนไทย และทำให้เห็นภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยแก่คนโรมาเนียและการเรียนการสอนภาษาโรมาเนียแก่คนไทย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้จะใช้ข้อมูลสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยจากเอกสารดังต่อไปนี้

1. สำนวนโรมาเนียที่แปลเป็นภาษาอังกฤษ ที่ได้จากหนังสือ “Dictionar de Proverbe Englez - Roman” ของวิริจิล เลฟเตอร์ (Virgil Lefter) และสำนวนโรมาเนียที่ได้จากหนังสือ “Proverbe Romanesti” ของจอร์จ มุนแตน (George Muntean)
2. สำนวนไทยที่ได้จากหนังสือ “พจนานุกรม ภาษิต คำพังเพย สำนวนไทย” ฉบับราชบัณฑิตยสถาน และหนังสือ “สำนวนไทย” ของขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์)

นิยามศัพท์เฉพาะ

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่มีความหมายไม่ตรงตามรูปคำ หรือมีความหมายแฝงเป็นข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว ซึ่งรวมทั้งภาษิตและคำพังเพย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิเคราะห์งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทย มีขั้นตอนในการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาสำนวนโรมาเนียที่ได้มีการแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วจากหนังสือ “Dictionar de Proverbe Englez - Roman” ของวิริจิล เลฟเตอร์ (Virgil Lefter) และจากหนังสือ “Proverbe Romanesti” ของจอร์จ มุนแตน (George Muntean) โดยคัดเลือกสำนวนโรมาเนียที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย

2. ศึกษาสำนวนโรมานีที่ไม่ปรากฏในหนังสือเล่มข้างต้น แต่เป็นสำนวนที่มีความหมายคล้ายสำนวนไทย และนำมาแปลเป็นภาษาอังกฤษ โดยมีผู้เชี่ยวชาญชาวโรมานี ซึ่งศึกษาทางด้านมนุษยศาสตร์และมีความรู้ภาษาอังกฤษดี เป็นผู้ตรวจสอบ

3. ศึกษาสำนวนไทย จากหนังสือ “พจนานุกรม ภาษิต คำพังเพย สำนวนไทย” ฉบับราชบัณฑิตยสถาน และหนังสือ “สำนวนไทยของขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์)”

4. ศึกษาเปรียบเทียบสำนวนโรมานีและสำนวนไทย ดังนี้

4.1 วิเคราะห์การเปรียบเทียบที่มาและวิธีการใช้สำนวนโรมานีกับสำนวนไทย

4.1.1 เปรียบเทียบสำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทย และสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกัน

4.1.2 เปรียบเทียบสำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการ

4.1.3 เปรียบเทียบสำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันโดยสิ้นเชิง

4.2 วิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนโรมานีและสำนวนไทยที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน

5. เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนวน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนวนไทย

1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสำนวนไทยโดยตรงหรือบางแง่มุม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของ “สำนวน” ไว้ว่า “สำนวน น. ถ้อยคำที่เรียบเรียง, โวหาร, บางทีก็ใช้คำว่า สำนวนโวหาร เช่น สารคดีเรื่องนี้สำนวนโวหารดี ความเรียงเรื่องนี้สำนวนโวหารลุ่ม ๆ ดอน ๆ : ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมา ชำนาญแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจะช่วยเหลือน้ำ รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง ; ถ้อยคำที่แสดงออกมาเป็นข้อความพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่ง ๆ เช่น สำนวนฝรั่ง สำนวนบาลี, ชื่นเชิง หรือท่วงทำนองในการแต่งหนังสือหรือพูด เช่น สำนวนเจ้าพระยาพระคลัง สำนวนยาขอบ สำนวนไม้เมืองเดิม ; ลักษณะนามใช้เรียกข้อความหรือบทประพันธ์รายหนึ่ง ๆ เช่น อิเหนามีหลายสำนวน บทความ 2 สำนวน”¹

¹ ผู้เชี่ยวชาญ นายชิโอบานู มิร์ชา (Ciobanu Mircea) อุปทูตโรมาเนียประจำประเทศไทย

¹ ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน*. หน้า 835.

ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) กล่าวถึงความสำคัญของความเป็นสากลของสำนวนไว้ในหนังสือ “สำนวนไทย” ว่า

“คำพูดของมนุษย์ที่เป็นสำนวนดังกล่าวเชื่อได้ว่ามีมาแต่ครั้งโบราณดึกดำบรรพ์ และเกิดขึ้นตามยุคตามสมัยที่เหตุการณ์บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงมา สำนวนเก่าที่สุดไปก็คงมาก ที่คงอยู่ก็มี ไม่น้อย ที่กำลังเกิดขึ้นใหม่ก็มีมาเรื่อย ๆ คงจะเป็นดังนี้เหมือนกันหมดทุกชาติ ทุกภาษา สำนวนพูดไม่ว่าในเชิงเปรียบ เปรียบเทียบ เปรียบเปรยเชิงกระทบ เปรียบประดประชัน ดูเหมือนจะมีเหมือน ๆ กันทุกชาติ ทั้งนี้เพราะความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์เกี่ยวกับธรรมชาติ การกระทำเครื่องแวดล้อมอะไรต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้นนั้น ย่อมจะมีเหมือน ๆ กัน จะต่างกันเพียงถ้อยคำเปลือกลออกมา แต่ ใจความก็คงเป็นอย่างเดียวกัน”¹

ดิเรกชัย มัทธนะสิน วิเคราะห์ถ้อยคำสำนวนเพื่อเสนอแนวคิดที่น่าจะนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาด้อยคำสำนวน และชี้ให้เห็นลักษณะและรูปแบบของถ้อยคำสำนวนว่า

“...ถ้อยคำสำนวนเป็นถ้อยคำพิเศษที่เกิดจากขบวนการเปรียบเทียบและสร้าคำในโครงสร้างทางความหมาย มีจุดหมายของการใช้เพื่อสั่งสอน ให้ข้อคิดตีความสร้างภาพพจน์ โน้มน้าว เล่นความ สื่อความ ตลอดจนมีขอบเขตของการใช้คำทั้งในระดับเฉพาะและปกติทั่วไป”²

เพ็ญแข วัจนสุนทร ศึกษาค่านิยมในสำนวนไทยและได้แบ่งประเภทที่เกิดขึ้นของสำนวนตามมูลเหตุของสำนวนดังต่อไปนี้ 1. หมวดที่เกิดจากธรรมชาติ 2. หมวดที่เกิดจากการกระทำ 3. หมวดที่เกิดจากเครื่องแวดล้อม 4. หมวดที่เกิดจากอุบัติเหตุ 5. หมวดที่เกิดจากระเบียบแบบแผนประเพณีความเชื่อ 6. หมวดที่เกิดจากกลัทธิศาสนา 7. หมวดที่เกิดจากความประพฤติ 8. หมวดที่เกิดจากการเล่น 9. หมวดที่เกิดจากนิทาน 10. หมวดที่มาจากพงศาวดารหรือประวัติศาสตร์ 11. หมวดเบ็ดเตล็ด³

นิคม เขาลาด กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้สำนวนต่างชาติ ต่างภาษา มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงไว้ว่า

“...แต่ละเหล่านคน แม้จะต่างอาชีพ ต่างท้องถิ่น ต่างภูมิภาค ต่างชาติ ต่างภาษา และต่างวัฒนธรรมกันก็จริงอยู่ จะต้องมึสิ่งหนึ่งที่คล้ายกัน นั่นคือ การประกอบกิจกรรมเพื่อการมีชีวิตอยู่ ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ อาจมีทั้งสนิทชิดเชื้อและไม่คุ้นเคยคละเคล้ากันไป และต้องอยู่ร่วมโลกด้วยกันตราบที่ยังมีลมหายใจอยู่ ความปรารถนาดีมีเมตตา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน แม้กระทั่งการดูถูกดูแคลน เยาะเย้ยถากถาง แกล้งแหยงชิงดีชิงเด่น ตลอดจนเป็นปฏิปักษ์ ต่อกันและกันของคนเราล้วนมีอยู่ในทุกหมู่คน ตั้งแต่โบราณกาลมาแล้ว”⁴

ไชยสิริ ปราโมช ณ อยุธยา วิเคราะห์สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำและความหมายของสำนวนไว้ว่า

“...สาเหตุที่ทำให้เราไม่เข้าใจความหมายของสำนวนหรือใช้สำนวนผิด อาจมีหลายสาเหตุด้วยกัน แต่สาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งก็คือ มีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำและความหมายของสำนวนเก่า ทั้งนี้เนื่องจากเวลาผ่านไป สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เปลี่ยนไป คนรุ่นใหม่จึงใช้สำนวนตามความเข้าใจของตน ซึ่งผิดไปจากสำนวนเดิม”⁵

¹ ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2529). *สำนวนไทย*. หน้า 2.

² ดิเรกชัย มัทธนะสิน. (2529). *ถ้อยคำสำนวน : แนวคิดเชิงภาษาศาสตร์*. หน้า 11.

³ เพ็ญแข วัจนสุนทร. (2523). *ค่านิยมในสำนวนไทย*. หน้า 12.

⁴ นิคม เขาลาด. (2539). *สนุกกับสุภาษิตคำพังเพย เล่ม 4*. หน้า 4.

⁵ ไชยสิริ ปราโมช ณ อยุธยา. (2539). *การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำและความหมายของสำนวนไทย*. หน้า 1.

1.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนต่างประเทศ

1.1.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนอังกฤษ

รัชนี้ ขอโสดิกุล เปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนอังกฤษ และพูดถึง
ถึงความหมายของสำนวนและการใช้สำนวนในภาษาต่าง ๆ ว่า

“...สำนวนที่ใช้ในภาษาต่าง ๆ มักจะเกี่ยวกับธรรมชาติ การกระทำ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี ลัทธิศาสนา ความประเพณี กีฬา การละเล่น นิยาย นิทาน ตำนาน ตลอดจนพงศาวดารหรือประวัติศาสตร์ อาจจะใช้พูด เปรียบเทียบ ประชดประชัน พูดเล่นสนุก ๆ หรือพูดเตือนสติ ความรู้สึกนึกคิดทั่วไป ๆ ของมนุษย์เกี่ยวกับธรรมชาติ การกระทำ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การครองชีพ และอื่น ๆ ย่อมคล้ายคลึงกัน ต่างกันแต่ความรู้สึกนึกคิดที่เป็น รายละเอียดและที่เกิดจากความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ เช่น ภูมิประเทศ ลมฟ้าอากาศ ลัทธิศาสนา ทัศนคติ และ ค่านิยมของแต่ละชาติ...”¹

1.1.2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนฝรั่งเศส

ดารณี พัทธรักษา เปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนฝรั่งเศส และ
พูดถึงความสำคัญของการนำสำนวนในภาษาใดภาษาหนึ่งที่สามารถเปรียบเทียบกับสำนวนในอีกภาษาหนึ่งได้ทั้ง
ในด้านโครงสร้างและความหมาย

“...เราไม่สามารถแปลสำนวนจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งได้ตรงตามตัวอักษรทุกครั้ง เพราะทำให้ความงามของ ภาษาและทั้งความหมายที่แท้จริง ที่สำคัญที่สุดสำนวนไทยและสำนวนฝรั่งเศสไม่มีความหมายตรงกันเสมอไป ดังนั้น ในกรณีที่ต้องการยกตัวอย่างในความเรียง ฝรั่งเศสก็ควรจะหาสำนวนที่มีใช้อยู่แล้วในภาษาฝรั่งเศส เพื่อจะได้เข้าใจ ได้ง่ายและถูกต้อง แต่ถ้าจำเป็นต้องใช้สำนวนไทยเพราะสำนวนฝรั่งเศสไม่มี ก็ควรระวัง ไม่ควรแปลตัวต่อตัว แต่ควร จะมีความหมายให้ถูกต้อง”²

อรสา คนพูดเพราะ วิเคราะห์สำนวนไทยกับสำนวนฝรั่งเศสและ
กล่าวถึงบทบาทของสำนวนในการใช้ภาษาไว้ว่า

“สำนวน สุภาษิต และคำพังเพยต่าง ๆ เป็นเครื่องแสดงถึงความเจริญงอกงามของภาษาอีกระดับหนึ่งของมนุษย์ ที่ สามารถถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาที่ไพเราะ มีความหมายลึกซึ้ง ให้ข้อคิด คติเตือนใจ หรือเป็นถ้อยคำแสดง ถึงการเปรียบเทียบให้เห็นถึงภาพพจน์ต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน โดยไม่ต้องอธิบายยืดเยื้อ”³

1.1.2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบสำนวนไทยกับสำนวนเวียดนาม

ปรีชา ลักษณะสกุลชัย เปรียบเทียบสำนวนเวียดนามกับสำนวนไทย
และพูดถึงความสำคัญของการศึกษาเรื่องสำนวนไว้ว่า

¹ รัชนี้ ขอโสดิกุล.(2540). *สำนวนอังกฤษและสำนวนไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน*. หน้า 3.

² ดารณี พัทธรักษา. (2533). *การเทียบเคียงสำนวนไทยกับฝรั่งเศส*. หน้า 2.

³ อรสา คนพูดเพราะ. (2540). "สำนวนน่าสนใจ : ไทย - ฝรั่งเศส," ใน *ถ้อยคิด ถ้อยเขียน*. หน้า 134.

“...สำนวนอาจใช้เป็นสื่อในการศึกษาทำความเข้าใจถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ทัศนคติ ตลอดจนวิถีคิดของชนชาติได้เป็นอย่างดี สำนวนจึงเป็นเรื่องที่น่าจะได้มีการศึกษากันอย่างลึกซึ้งต่อไป โดยเฉพาะในยุคของโลกไร้พรมแดน ชนทุกเชื้อชาติมีโอกาสพบปะสนทนากันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว จึงน่าที่จะได้มีการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันให้ถูกต้องยิ่งขึ้น”¹

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนวนโรมาเนีย

1.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสำนวนโรมาเนียโดยตรงหรือบางแง่มุม

จอร์จ มุนเตาน (George Muntean) ได้รวบรวมสำนวนโรมาเนีย 8,170

สำนวน ไว้ในหนังสือ “Proverbe Romanesti” โดยเรียบเรียงตามลำดับอักษรเพื่อความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าและอธิบายความหมายและวิธีใช้สำนวนแต่ละสำนวน ตลอดจนกล่าวถึงคุณค่าของสำนวนไว้ว่า

“ภาษิตและสำนวนเป็นภาพสะท้อนวิถีชีวิตของมนุษย์ ค่านิยมและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม ภาษิตและสำนวนเป็นภาพสะท้อนความเป็นอยู่ของคน เป็นวิธีแสดงบุคลิกภาพของมนุษยชาติในการดำรงชีวิต”²

อูลิยู เอ ซานเน (Iuliu A. Zanne) ศึกษาความหมายของสำนวนโรมาเนีย

และได้แบ่งประเภทของสำนวนโรมาเนียตามสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ โดยแบ่งไว้เป็น 7 ประเภท คือ 1. เกิดจากธรรมชาติ 2. เกิดจากสัตว์ 3. เกิดจากอวัยวะต่าง ๆ 4. เกิดจากการกระทำ การปฏิบัติและการกินอยู่ของคน 5. เกิดจากประวัติศาสตร์ 6. เกิดจากศาสนา 7. เกิดจากประเพณีและวัฒนธรรม³

1.2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบสำนวนโรมาเนียกับสำนวนภาษาอังกฤษ

วีร์จิล เลฟเตอร์ (Virgil Lefter) เปรียบเทียบสำนวนโรมาเนียและสำนวน

อังกฤษไว้ในหนังสือ “พจนานุกรม สำนวนอังกฤษ - สำนวนโรมาเนีย” และพูดถึงความหมายของสำนวนและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบของสำนวนโรมาเนียและสำนวนอังกฤษ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวน

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบสำนวนต่างประเทศกับสำนวนไทย

2.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทย

จิน หยง หลิน ศึกษาลักษณะทั่วไปของสำนวนจีนและสำนวนไทยที่ประกอบด้วย

คำ 4 คำ และวิเคราะห์วิธีการเปรียบเทียบในสำนวนจีนและสำนวนไทย พบว่าลักษณะทั่วไปของสำนวนจีนและสำนวนไทย มีทั้งเหมือนและต่างกันในด้านจำนวนคำ ลักษณะสัมผัส การกำหนดเสียงวรรณยุกต์ การซ้ำคำ การเลือกใช้คำ หน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมาย และผลการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนจีนกับสำนวนไทยพบว่า สำนวนจีนแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย และสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบก็เหมือนกัน ประเภทที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ ต่างกันบางประการ ประเภทที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน⁴

¹ ปรีชา ลักษณะสกุลชัย. (2540). "สำนวนเวียดนามที่คล้ายกับสำนวนไทย," *เล่มเดิม*. หน้า 139.

² George Muntean. (1966). *Proverbe Romanesti*. page. 38.

³ Iuliu Zanne. (1959). *Proverbe Romanilor*. page. 629 - 631.

⁴ จิน หยงลิน. (2526). *สำนวนจีนและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ*. หน้า 1.

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบสำนวนอังกฤษกับสำนวนไทย

ศุภมาศ ทิพย์ลือพร ศึกษาลักษณะเฉพาะทางภาษาของสุภาษิตอังกฤษและสุภาษิตไทย และลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในสุภาษิตอังกฤษและสุภาษิตไทย พบว่า ในด้านลักษณะเฉพาะทางภาษาของสุภาษิตอังกฤษและสุภาษิตไทยมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องการใช้คำห้าม การแนะนำให้ทำ การใช้ความเปรียบแบบบุคคลาธิฐาน และการใช้ความเปรียบตามแนวเทียบ ส่วนด้านลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในสุภาษิตอังกฤษ และสุภาษิตไทย พบว่าแนวคิดและความเชื่อทางศาสนา มีบทบาทสำคัญมากต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม¹

2.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบสำนวนเกาหลีกับสำนวนไทย

ขุนซิล ควน ศึกษาลักษณะทั่วไปของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทยความหมายและที่มาของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย ผลการศึกษาพบว่า

ลักษณะทั่วไปของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย มีทั้งที่เหมือนกัน คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน คือจะมีจำนวนคำเหมือนและใกล้เคียงกัน การแบ่งวรรค สำนวนเกาหลีแบ่งตามลักษณะประโยค ส่วนสำนวนไทยแบ่งเพื่อประโยชนด้านจังหวะและสัมผัส ส่วนที่มาของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย มีที่มาจากด้านต่าง ๆ เหมือนกันและคล้ายคลึงกัน คือ มาจากธรรมชาติ พืชผักผลไม้ สัตว์ พฤติกรรมของมนุษย์ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม นิทาน วรรณคดี ประวัติศาสตร์ ศาสนา ความเชื่อ การละเล่น การกีฬา และการแข่งขัน²

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนโรมาเนีย

บาเดา วิโอเรล (Badea Viorel) ได้วิจัยเรื่อง “สำนวน : วิธีพิเศษในการแสดงแนวความคิด” โดยศึกษาวิธีการแสดงแนวความคิดในสำนวนโรมาเนีย ผลการศึกษาพบว่า ชาวโรมาเนียแสดงแนวความคิดในสำนวนโดยใช้ถ้อยคำที่มีความหมายโดยนัย หรือความหมายในเชิงเปรียบเทียบ โดยใช้ประสบการณ์ตรงของผู้คิดถ้อยคำสำนวน ซึ่งได้มาจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการสร้างถ้อยคำและการกำหนดความหมายในสำนวนโรมาเนีย

¹ ศุภมาศ ทิพย์ลือพร. การวิเคราะห์สุภาษิตอังกฤษและสุภาษิตไทย. หน้า 75.

² ขุนซิล ควน. (2537). สำนวนเกาหลีและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ. หน้า 189 - 190.

บทที่ 2

การเปรียบเทียบที่มาและวิธีการใช้สำนวนโรมานีกับสำนวนไทย

ประเทศโรมาเนียและประเทศไทยอยู่คนละทวีป ห่างไกลกันมาก ความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจและการพาณิชย์จึงมีน้อย แต่จากการศึกษาสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทย ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า มีสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยจำนวนมากที่มีความ คล้ายคลึงกันทั้งในด้านความคิด ความเชื่อ สภาพทางธรรมชาติ ตลอดจนโลกทัศน์ของคนทั้งสองประเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิเคราะห์สำนวนโรมาเนียกับสำนวนไทยที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกันในด้านที่มาและการใช้สำนวน

ในด้านที่มาของสำนวนที่ใช้กันในภาษานั้น บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ กล่าวไว้ว่า "ชีวิตมนุษย์ดำรงอยู่โดยอาศัยธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น มนุษย์มีความฉลาดตรงที่ว่า รู้จักปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรียนรู้เรื่องธรรมชาติ เรื่องตัวเองได้ดีกว่าสัตว์ประเภทอื่น จนเกิดเป็นสรรพวิทยาการ ต้องเรียนต้องสอนกัน สืบต่อกันมามิขาดสาย ในบรรดาคำสอน เตือนใจคนนั้น มนุษย์ได้พยายามผูกคากล่าวประเภทสุภาษิต คำพังเพยขึ้นมาด้วย ทั้งนี้เพราะว่าตัวเองได้เห็นตัวอย่างจากธรรมชาติ เรื่องตัวเอง ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม.....คนอยู่กับต้นไม้ก็ได้รับคติจากต้นไม้ อยู่กับสัตว์ก็ได้รับข้อคิดจากสัตว์ ผูกเป็นสุภาษิตขึ้นมาเทียบกับชีวิตคน"¹

จากคากล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่ามนุษย์ในโลกนี้แม้ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตามย่อมผูกสุภาษิตสำนวนมาจากประสบการณ์และธรรมชาติแวดล้อมทั้งสิ้น คนไทยและคนโรมาเนียก็เช่นเดียวกัน

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์สำนวนโรมาเนียกับสำนวนไทยที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกันด้วยวิธีการต่อไปนี้

1. รวบรวมสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกัน และนำมาเทียบทีละคู่

2. แปลสำนวนโรมาเนียเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษแล้วอธิบายความหมายของสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทย

3. อธิบายมูลของสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยและให้ข้อมูลเพิ่มเติมหากสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายต่างกัน

4. บอกที่มาของสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทย

ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกัน ด้วยวิธีการต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบสำนวนโรมาเนียที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยและสิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบเหมือนกัน

¹ บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. (2523). *สุภาษิตและคำพังเพยภาษาอังกฤษ*. หน้า 3.

2. เปรียบเทียบสำนวนโรมานีเยที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่น่าสนใจ
เปรียบเทียบเหมือนกันบางประการ

3. เปรียบเทียบสำนวนโรมานีเยที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่น่าสนใจ
เปรียบเทียบต่างกันโดยสิ้นเชิง

1. เปรียบเทียบสำนวนโรมานีเยที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทย และสิ่งที่น่าสนใจเปรียบเทียบเหมือนกัน

1.1 การนำสัตว์มาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Prins ca soarele in cusca. (Trapped like a mouse in a trap.) หนูติดจั่น	หนูติดจั่น	หาทางออกไม่ได้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า คนที่มีปัญหาและคิดสับสนวน
เวียนหาทางแก้ปัญหาไม่ได้ เหมือนกับหนูติดจั่นซึ่งวิ่งวนเวียนหาทางออกไม่ได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Neastimparat ca o maimuta. (Naughty as a monkey.) ซนเหมือนลิง	ซนเหมือนลิง	ซุกซนมาก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ ลิงเป็นสัตว์ป่าซุกซนและว่องไว
เมื่อใช้เป็นสำนวนเอามาเปรียบเทียบกับเด็กซนไม่อยู่นิ่ง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
La cîntatul cocșilor. (When the rooster crows.) เวลาไก่ขัน	ไก่โห่	เวลาเช้า

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ตามธรรมชาติไก่ขันหรือโห่เวลารุ่งสาง เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวนหมายความว่าเวลาเช้ามีด

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

1.2 การนำอวัยวะมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cu miinile curate. (With clean hands.) มือสะอาด	มือสะอาด	คนที่ซื่อสัตย์สุจริต

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา มือสะอาดคือมือที่ไม่แปดเปื้อนสิ่งสกปรก เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวนหมายถึงคนที่ไม่เคยทุจริต หรือคดโกงผู้ใด

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

1.3 การนำการกระทำมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Asculta tot dar nu crede tot. (Listen to everything but believe only part of it.) ฟังไว้ทั้งหมด แต่เชื่อแค่ส่วนเดียว ก็พอ	ฟังหูไว้หู	อย่าเชื่อว่าสิ่งที่ได้ยินเป็นจริง ทั้งหมด

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงแนะนำ เมื่อได้ฟังคำพูดของใคร หรือฟังเรื่องใดๆ ก็ตาม เราไม่ควรเชื่อไปทั้งหมด

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Unul, ca nici unul Doi, ca douazeci. (One alone is none, two together is twenty.) หนึ่งเท่ากับศูนย์ สองเท่ากับยี่สิบ	คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย	การทำอะไรแต่เพียงลำพังฝ่ายเดียวย่อมไม่ได้ผล หรือได้ผลน้อยกว่าทำหลายคน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา หากเราลองตบมือข้างเดียวย่อมทำไม่ได้ เพื่อให้ได้ผลเราจึงควรตบมือทั้งสองข้าง คนเดียวหรือฝ่ายเดียวทำอะไรตามลำพังย่อมยากลำบาก สองคนหรือสองฝ่ายร่วมมือกันทำงานย่อมทำให้เกิดผลสำเร็จได้ดีกว่า

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
A duce de nas. (Lead by the nose.) จูงจมูก	จูงจมูก สนตะพาย	นำหรือพาใครให้ไปทางไหนหรือทำอะไรตามความคิดของตน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้เชิงอุปมา "จูงจมูก" หรือ "สนตะพาย" คือการที่ควายหรือวัวถูกเจ้าของเอาเชือกร้อยเข้าไปในจมูกสนตะพาย เมื่อใช้เป็นสำนวนจึงหมายความว่าถึงคนโง่ที่ถูกชักจูงได้โดยง่าย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Umar la umar (Shoulder to shoulder.) เคียงบ่าเคียงไหล่	เคียงบ่าเคียงไหล่	เป็นคู่ไปด้วยกัน ทำอะไรก็ทำด้วยกัน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา เคียงบ่าเคียงไหล่หมายถึงคนอยู่ใกล้ชิดกันร่วมมือกันทำงาน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ce poti face astazi nu lasa pe miine. (What can be done today never put off till tomorrow.) อย่าผัดวันประกันพรุ่ง	อย่าผัดวันประกันพรุ่ง	อย่าเลื่อนกำหนดออกไปเรื่อยๆ รีบลงมือกระทำกิจที่ต้องทำ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงแนะนำ เราควรรีบลงมือทำเมื่อมีโอกาสที่ดี ถ้าเราเผลอ หรือชักช้าเราอาจจะหมดโอกาส หรือทำกิจนั้นไม่สำเร็จ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Pe-o ureche intra si pe alta iese. (In at one ear and out at the other.) เข้าหูข้างหนึ่งทะลุหูอีกข้างหนึ่ง	เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา	บอกหรือสอน ไม่ได้ผล

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อมีคนมาบอกหรือสอนอะไร แต่เราไม่ใส่ใจฟังหรือไม่รับรู้คำพูดของคนนั้น เหมือนกับถ้อยคำที่เข้าหูข้างหนึ่งและทะลุออกทางหูอีกข้างหนึ่ง เราจึงไม่รู้เรื่องเรื่องนั้นเลย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A-i lasa gura apa. (Make someone's mouth water.) ทำให้น้ำลายไหล	ทำให้น้ำลายหก	อยากจะได้สิ่งใดๆมาก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาโดยเปรียบอาการเมื่อหิวหรืออยากกินอาหาร กับความอยากได้สิ่งอื่นๆ ด้วย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A porni de la zero. (Start from zero.) เริ่มต้นจากศูนย์	เริ่มต้นจากศูนย์	เริ่มต้นทำอะไรโดยไม่มีอะไรมาก่อน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา เริ่มต้นจากศูนย์ใช้ในความหมายว่าเริ่มต้นทำอะไรโดยไม่มีทรัพย์สิน หรือไม่มีต้นทุน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Pomul se-dreapta de mic, nu de mare. (One should straighten a tree when it is still young not when it grows older.) ควรตัดต้นไม้ให้ตรงเสียตั้งแต่มันยังอ่อนอยู่มิใช่เมื่อมันแก่	ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก	สั่งสอนให้เด็กมีพฤติกรรมดีง่ายกว่าสั่งสอนผู้ใหญ่

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน สำนวนทั้งสองภาษาเอาไม้อ่อนกับไม้แก่มาเปรียบเทียบกับเด็กและผู้ใหญ่ว่าเมื่อยังตอนอายุน้อยย่อมอบรมให้มันนิสัยดีง่ายกว่าอบรมเมื่อตอนเป็นผู้ใหญ่

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Finea buna, toate bune. (All's well when it ends well.) ต้นร้ายปลายดี	ต้นร้ายปลายดี	เริ่มต้นด้วยความยากลำบาก แต่สุดท้ายลงเอยด้วยดี

วิธีใช้: ใช้ในความหมายเชิงแนะนำ ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยมีความหมายว่าเคราะห์ร้ายตอนแรก แต่โชคดีตอนจบ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

1.4 การนำพหุติกรรมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu e placere fara durere. (There is no pleasure without pain.) ไม่มีความสุขใดไร้ทุกข์ตามมา	รักสนุก ทุกข์ถนัด	การมีความสุขหรือความสนุก ก็มักจะมีทุกข์ตามมา ภายหลัง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือน สำนวนโรมานีใช้ในความหมายว่า เมื่อได้รับความสุขแล้วย่อมจะเกิดทุกข์ตามมาเสมอ ส่วนสำนวนไทยใช้ในความหมายว่า เมื่อมีความสุขสนุกสนานมากก็ต้องพร้อมที่จะรับความทุกข์มากมายที่ตามมาเช่นกัน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากพหุติกรรมา

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Tacut ca mormintul. (Silent as a tomb.) เงียบเหมือนหลุมฝังศพ	เงียบเหมือนป่าช้า	เงียบ ไม่มีเสียง เงียบมาก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ ป่าช้าและหลุมฝังศพเป็นสถานที่ที่เงียบเพราะคนที่ตายไปแล้วพูดอะไรไม่ได้ ทั้งสองสำนวนใช้ในการอธิบายลักษณะคนหรือบรรยากาศที่เงียบสนิท

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากพหุติกรรมา

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Inima de piatra. (A heart of stone.) ใจหิน	พกหิน	ใจหนักแน่น มั่นคง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่าใจคอมั่นคง หนักแน่นเหมือนหิน ซึ่งแข็งแกร่ง ทนทาน คงรูป ไม่เปลี่ยนแปลงง่ายๆ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพหุติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Scapa cine poate. (Everyone by himself.) ตัวใครตัวมัน	ตัวใครตัวมัน	ต่างคนต่างเอาตัวรอด

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือนว่า เราควรเอาตัวให้รอดโดยพยายามช่วยตัวเองให้ได้เพราะไม่มีใครจะมาช่วยเหลือเราได้ดีเท่ากับเราพึ่งตนเอง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพหุติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Mai bine se cred ochii decit urechile. (It is easier to believe into one's eyes than into one's ears.) คนเราเชื่อตาตัวเองได้ง่ายกว่า เชื่อหูตัวเอง	สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น	สิ่งต่างๆที่คนอื่นมาเล่าให้เราฟัง ย่อมเชื่อถือได้น้อยกว่าสิ่งที่เรา เห็นด้วยตาตัวเอง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน ทั้งสองสำนวนมีความหมายว่าสิ่งต่างๆที่เราได้ยินไม่ควรเชื่อเท่ากับสิ่งที่ได้เห็นกับตา

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพหุติกรรม

1.5 การนำธรรมชาติมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Apele line sint adinci. (Still waters run deep.) น้ำนิ่งไหลลึก	น้ำนิ่งไหลลึก	คนที่เงียบๆ หงิมๆ มักจะมี ความคิดลึกซึ้ง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ นำนิงที่ผิวหน้าแต่ลึกลงไปข้างใต้อาจไหลวน นำนิงจึงเปรียบเทียบกับคนที่มีความหวังๆ เฉยๆ แต่มีความคิดลึกซึ้ง หรือกล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่คนอื่นไม่กล้า

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

1.6 การนำสิ่งของมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Sabie cu doua taisuri. (A double-edged sword.) ดาบสองคม	ดาบสองคม	มีทั้งข้อดีและข้อเสีย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือนว่า ก่อนที่เราจะลงมือทำอะไร เราต้องคิดพิจารณาอย่างรอบคอบเสียก่อนเพราะการกระทำของเราอาจมีทั้งผลดีและผลเสีย เหมือนกับดาบที่มีคมทั้งสองด้านย่อมมีทั้งคุณและโทษ เมื่อจะใช้ต้องระมัดระวังให้มาก

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากอาวุธ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
A atirna de un fir de ata. (Hang by a thread.) แขวนอยู่บนเส้นด้าย	แขวนอยู่บนเส้นด้าย	อยู่ในระยะอันตราย ใกล้มีความเสียหายหรืออาจใกล้ตาย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา เส้นด้ายเป็นเส้นเล็กๆ ไม่แข็งแรงและขาดง่าย เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวนหมายถึงตกอยู่ในอันตราย บาดเจ็บสาหัส หรือ เกือบตาย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากสิ่งของ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Banul la ban trage. (Money draws money.) เงินต่อเงิน	เงินต่อเงิน	ยังมีเงิน ยิ่งได้เงิน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า คนร่ำรวยมีทรัพย์สินสมบัติมากมายอยู่แล้ว ยิ่งมีโอกาสได้ทรัพย์สินสมบัติมากขึ้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสิ่งของ (เงินตรา)

1.7 การนำศาสนามาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Tap ispasitor. (Scape goat.) แพะรับบาป	แพะรับบาป	คนที่ต้องรับโทษแทนผู้อื่น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ในสมัยโบราณ ชาวโรมันนิยมฆ่าแพะเพื่อบูชายัญแก่พระเจ้าเป็นการไถ่บาปให้มนุษย์ เมื่อเอามาใช้เป็นสำนวนหมายถึง คนหนึ่งทำผิด แต่อีกคนหนึ่งซึ่งไม่เกี่ยวข้องถูกลงโทษ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากความเชื่อทางศาสนา

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Calea de mijloc e cea mai buna. (The middle way is the best way.) ทางสายกลางเป็นทางที่ดีที่สุด	มัชฌิมาปฏิปทา (เดินทางสายกลาง)	การทำอะไรอย่าทำมากเกินไป หรือน้อยเกินไป ทำพอดีๆ ดีที่สุด

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน ทั้งสองสำนวนอธิบายความหมายอยู่ในตัวว่า การกระทำใดๆควรทำแต่พอดีไม่มากเกินไป หรือไม่น้อยเกินไป ย่อมช่วยให้เกิดผลดีที่สุด สำนวนไทยมาจากพุทธภาษิตว่า "มัชฌิมาปฏิปทา"

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากศาสนา

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Dupa fapta si rasplata. (Things one does is what one gets.) ทำอะไรไปก็จะได้เช่นนั้น	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	ใครทำอะไรไว้ สิ่งนั้นก็กลับ มาสู่ตนเอง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากศาสนา

2. เปรียบเทียบสำนวนโรมานีเยที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการ

2.1 การนำสัตว์มาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Destept ca oaia si viclean ca magarul. (Smart as a sheep, sly as an ass.) ฉลาดเหมือนแกะ มีเล่ห์เหลี่ยม เหมือนลา	โง่เง่าเตาตุณ	โง่มากๆ

Handwritten signature

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเปรียบเทียบเชิงเยาะเย้ยถากถาง ทั้งเต่า ตุ่น แกะ และลาเป็นสัตว์ไม่ฉลาดและไม่มีเล่ห์เหลี่ยม เมื่อเอามาใช้เป็นสำนวนหมายถึงโง่มาก

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Stie carte pina la genunchiul broastei. (Has knowledge as high as a frog's knee.) มีความรู้มากเท่าหัวเข่ากบ	ปัญญาแคทางอึ่ง	มีความรู้น้อย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ อึ่งเป็นสัตว์ประเภทเดียวกับกบที่มีหางชนิดเดียวแทบมองไม่เห็นปัญญาแคทางอึ่งจึงหมายถึงปัญญาน้อย กบไม่มีหัวเข่า การมีความรู้เท่าหัวเข่ากบหมายถึงโง่ ไม่มีความรู้อะไรเลย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu destepta ciinele care doarme. (Do not awake a sleeping dog.) อย่าปลุกหมาหลับ	อย่าแหย่เสือหลับ	การทำให้ผู้มีอำนาจเหนือกว่า เดือดร้อนรำคาญใจ ย่อมเกิด อันตราย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่าผู้น้อยไม่ควรทำให้ผู้ใหญ่ที่มีอำนาจเหนือกว่าเดือดร้อนรำคาญใจเพราะจะเกิดอันตรายแก่ตนได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ciinele dupa ce napirleste nu ne mai trebuieste. (One has no need of an old dog.) หมาแก่ไม่มีใครต้องการ	หมาไล่เนื้อ	เมื่อได้ประโยชน์จากใครเราจะ ดูแลคนนั้นอย่างดี พอคนนั้นไม่ มีประโยชน์สำหรับเราอีกต่อไป แล้ว เราก็ไม่ดูแลเขาอีก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตำหนิ เมื่อล่าสัตว์ พรานจะใช้หมาไล่เนื้อ เมื่อหมาไล่เนื้อแก่ตัวลง ล่าเนื้อไม่ได้ นายพรานก็ไม่ให้ความสำคัญแก่หมาตัวนั้นอีกต่อไป เช่นเดียวกันกับหมาที่เจ้าของเลี้ยงดูเมื่อยังแข็งแรงอยู่ พอหมาตัวนั้นเริ่มแก่และทำหน้าที่ป้องกันบ้านไม่ได้ เจ้าของจะหาวิธีไล่มันหรือไม่ว่าหมาดีแค่ไหนก็ตาม ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าผู้ที่เคยทำประโยชน์ให้ใคร ต่อมาพอไม่สามารถทำประโยชน์ให้ได้อีก จะถูกขับไล่ไล่ส่ง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ciinele sade pe fin, nici maninca nici sa lase calul macar sa miroase. (A dog lies in the hay, it does not eat nor even let the horses sniff it.) หมาในรางหญ้าแหม่ไม่กินหญ้า นั้นแต่ไม่ยอมให้ม้าแหม่มดม หญ้านั้น	หมาทวงกาง	คนที่ทวงสิ่งที่ไม่ใช่ประโยชน์ต่อ ตน และไม่ให้ใครมารับ ประโยชน์จากสิ่งนั้นด้วย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตำหนิว่า หมาไม่ได้ประโยชน์อะไรจากหญ้าในราง แต่ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ยอมให้ม้ามากินหญ้าในรางนั้นด้วย หรือหมาที่ไม่ได้ประโยชน์อะไรจากก้างปลาแต่ยังทวงว่าสัตว์ตัวอื่นมาแย่งกิน เช่นเดียวกันกับคนทวงของหรือชี้เหนียวที่ไม่ใช่ประโยชน์จากของสิ่งนั้นแต่ในขณะที่เดียวกันก็กีดกันไม่ให้คนอื่นมาใช้ประโยชน์จากสิ่งนั้นด้วย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Fiecare pasare pe limba ei piere. (Each bird dies of its own song.) นกทุกตัวตายเพราะเสียงเพลง ของตัวเอง	ปลาหมอตายเพราะปาก	พูดพล่อยไปจนทำให้ตัวเองต้อง เดือดร้อน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า ปลาหมอตายเพราะปากได้น้ำจะพ่นน้ำขึ้นมา คนตกปลาเห็นพองอากาศที่ผิวน้ำก็รู้ว่าปลาหมอยู่ตรงนั้นจึงเอาเหยื่อหย่อนลงไปทำให้ตกปลาได้ง่าย สำนวนโรมาเนียมาจากนิทานว่า ปีกหนึ่งอากาศหนาวและหิมะตกหนักด้วย สัตว์จึงหาอาหารยาก มีนกตัวหนึ่งอยู่บนต้นไม้มองลงมาเห็นมีม้วนและถ้ำมูลไว้ได้ต้นไม้ที่นกจึงบินลงไปกินมูลนั้น เมื่ออ้อมจึงร้องเพลงเสียงดังหมาจึงจอกที่อยู่ในบริเวณนั้นได้ยินเสียงนกร้องเพลงจึงมาจับนกกิน ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าอย่าพูดพล่อยจนตัวเองได้รับอันตราย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cind pisica nu-i acasa, soarecii joaca pe masa. (When the cat is out, the mice dance on the table.) แมวไม่อยู่หนูเต้นรำบนโต๊ะ	แมวไม่อยู่ หนูระเริง	ผู้ใหญ่ไม่อยู่ ผู้น้อยทำอะไรได้ ตามสบาย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา แมวเป็นสัตว์ที่กินหนูเป็นอาหาร เมื่อแมวไม่อยู่ หนูไม่กลัวและไม่ต้องหลบซ่อนตัว ออกวิ่งหาอาหารในบ้านอย่างสบายโดยไม่ต้องกังวลว่าแมวจะมาจับ เมื่อเอามาใช้เป็นสำนวน แมวหมายถึงผู้ใหญ่ เมื่อผู้ใหญ่ไม่อยู่ "หนู" ซึ่งหมายถึงผู้น้อยย่อมทำอะไรได้ตามสบาย เพราะรู้ว่าไม่มีใครมาจับผิด

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Lupu-si schimba parul dar naravul ba. (A wolf might change its hair but never its habit.) หมาป่าผลัดขนแต่ไม่เปลี่ยนนิสัย	ชาติเสือไม่ทิ้งลาย	คนที่นิสัยไม่ดี ดุร้าย ย่อมไม่ทั้งนิสัยนั้น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือนว่า ตามธรรมชาติทั้งเสือกับหมาป่าเป็นสัตว์ดุร้าย แม้เสืออาจไม่มีลาย หรือหมาป่าผลัดขนทุกปีตามฤดูร้อนและฤดูหนาว แต่นิสัยของมันไม่เปลี่ยนยังเหมือนเดิม เมื่อนำเอามาใช้เป็นสำนวนว่า คนมีสันดานไม่ดี ดุร้าย ย่อมไม่มีวันเปลี่ยนแปลง

สำนวนโรมาเนียส่วนใหญ่ใช้ในความหมายไม่ดี สำนวนไทยมักใช้ในความหมายดี

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Lup imbracat in piele de oaie. (A wolf wearing a sheep's skin.) หมาป่าคลุมด้วยหนังแกะ	หน้าเนื้อใจเสือ	ผู้ที่ทำตัวเป็นคนดี แต่จิตใจโหดเหี้ยม

วิธีใช้: สำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเตือนใจว่า หน้าตาภายนอกดูเป็นคนดี (เนื้อเป็นสัตว์ป่าไม่มีภัย) แต่จิตใจซึ่งอยู่ภายใน โหดร้าย (เสือเป็นสัตว์ดุร้าย) สำนวนโรมาเนียใช้ในความหมายเหมือนกัน หมาป่าเป็นสัตว์ดุร้าย แต่ถ้าหากสวมหนังแกะ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความเมตตาและความบริสุทธิ์ก็จะดูไม่ออกกว่าเป็นอันตราย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Limba de sarpe. (A snake's tongue.) ลิ้นงู	ลิ้นสองแฉก	คนที่พูดลบลับเชื่อถือไม่ได้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า ให้ระวังคนที่พูดสลับปลับ เอาแน่นอนอะไรไม่ได้ เพราะเป็นคนที่ไม่น่าไว้วางใจ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Mielul blind suge la doua oi. (A tame lamb feeds himself at two sheep.) ลูกแกะที่ทำตัวอ่อนแอ ย่อมกินนมจากแม่แกะสองตัว	หมาสองราง	คนที่ทำตัวเข้าทั้งสองฝ่ายเพื่อประโยชน์ของตน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูกว่า หมาที่กินอาหารจากรางสองรางหรือลูกแกะที่กินนมจากแม่แกะสองตัวหมายถึงคนที่ทำตัวเข้าได้ทั้งสองฝ่ายเพื่อหวังประโยชน์แก่ตน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A dat soarecile in putina. (The mouse that dropped into a barrel full of cheese.) หนูตกถังเนยแข็ง	หนูตกถังข้าวสาร	ผู้ชายฐานะไม่ดีได้แต่งงานกับผู้หญิงมีฐานะ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า ผู้ชายยากจนแต่งงานกับผู้หญิงร่ำรวยเหมือนกับว่าหนูตกในถังข้าวสารหรือถังเนยแข็งซึ่งมีอาหารจำนวนมากที่กินได้ไม่มีวันหมด จึงไม่ต้องทำงานหนักและอยู่ได้สบายตลอดเวลา

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A i se face inima cit un purice. (Have a heart as big as a flea.) ใจเท่าตัวหมัด	ใจปลาฉิว	ซื่อสัตย์ ใจสะอาด ตกใจง่าย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า ปลาฉิวเป็นปลาตัวเล็กๆ พอขึ้นจากน้ำก็ตายทันที หมัดเป็นสัตว์ตัวเล็กเหมือนกัน เรานำสำนวน "ใจเท่าตัวหมัด" และ "ใจปลาฉิว" มาใช้หมายถึง คนที่ไม่กล้าหาญ ซื่อตกใจ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

2.2 การนำพืชมมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Multi cita frunza si iarba. (As many as the blades of grass and leaves in the trees.) ดกดินเหมือนใบหญ้าและใบไม้บนต้น	ดินเป็นกล้วยน้ำว่า	ดินดาก มีมากมายทั่วไป

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ กล้วยน้ำว่าเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่สามารพบทุกที่ในเมืองไทยเช่นเดียวกันกับใบหญ้าและใบไม้บนต้น ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าสิ่งที่มีจำนวนมาก ธรรมดาๆหาได้ง่ายและไม่ค่อยมีราคา

ที่มา: สำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพืช

2.2.1 การนำพืชและอวัยวะมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
lute ca ardeiul. (As hot as a chilly pepper.) เผ็ดเหมือนพริกชี้หนู	ไฉ่ยังกะดินประสิว	ใจร้อน โมโหง่าย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า ดินประสิวเป็นวัตถุไวไฟที่ใช้ในการผลิตดินปืน พริกชี้หนูเป็นพริกชนิดหนึ่งที่รสเผ็ดมากแม้ชิมเพียงนิดเดียว เมื่อใช้เป็นสำนวนหมายถึงไม่มีความอดทนขี้โมโหง่าย

ที่มา: สำนวนโรมานีเยเกิดจากพืช สำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

2.3 การนำอวัยวะมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
A fi numai piele si oase. (Skin and bones.) ผิวหนังและกระดูก	หนังหุ้มกระดูก	ผอมมาก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า สำนวนเหล่านี้พูดถึงรูปร่างลักษณะคนหรือสัตว์ที่ผอมมากจนกระทั่งสามารถมองเห็นกระดูกได้อย่างชัดเจน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ochii ca cepele. (Eyes as big as onions.) ตาโตเท่าหัวหอม	ตาโตเท่าไข่ห่าน	อาการที่ตาเบิกกว้างเพราะความสนใจหรือความโลภ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า ทั้งโช่ท่านและหัวหอมมีขนาดใหญ่ และมีลักษณะกลมๆคล้ายลูกตา เมื่อใช้เป็นสำนวนแสดงอาการของลูกตาที่เบิกกว้าง ด้วยความสนใจหรือความประหลาด

ที่มา : ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
I se scurg banii printre degete. (Money slips through his fingers.) เงินไหลผ่านไประหว่างนิ้วมือเขา	มือห่างตีนห่าง	สุรุ่ยสุร่าย หละหลวมในเรื่องการใช้จ่าย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูกว่า คนที่เงินไหลผ่านไประหว่างนิ้วมือหรือคนที่นิ้วมือนิ้วเท้าห่างกันย่อมเก็บเงินไว้ไม่อยู่

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Isi baga nasul in oala altuia. (Stick one's nose into someone else's pot.) แหงจมูกเข้าไปในหม้อคนอื่น	ยื่นจมูก	ยุ่งในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับตน สอดรู้ สอดเห็น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า ยื่นจมูกเข้าไปในหม้อคนอื่น เพื่อสอดก่ลินอาหารว่าเขาจับประทานอะไร มีความหมายว่าอยากรู้เรื่องคนอื่น หรือสอดแทรกในเรื่องที่ไม่ใช่ธุระของตน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Limba nu are oase, se indoaie dupa gind. (The tongue has no bones, it bends along with the thought.) ลิ้นนั้นไม่มีกระดูก มันคดโค้งไป ตามความคิด	ลิ้นไม่มีกระดูก	พูดไม่จริง เอาแน่นอนไม่ได้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า ลิ้นไม่มีกระดูกหมายถึงคนที่ไม่พูดอะไรตรงไปตรงมา สำนวนโรมาเนียขยายความหมายมากกว่าสำนวนไทยว่า ลิ้นที่คดโค้งนั้น คำพูดที่ออกมาย่อมไม่น่าเชื่อถือ

ที่มา : ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Gura am si limba n-am. (I have a mouth but no tongue.) ฉันมีปากแต่ไม่มีลิ้น	ปากหอยปากปู	ไม่กล้าพูด, ขอบขีบนินทา

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า หอยกับปูมีอวัยวะที่ลักษณะใกล้เคียงปากแต่ออกเสียงอะไรไม่ได้ เช่นเดียวกันกับคนที่มีปากแต่ไม่มีลิ้น พูดออกเสียงไม่ได้ เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวนหมายถึงไม่กล้าพูดหรือพูดอะไรไม่ได้ (สำหรับผู้ใช้น้อย) สำนวนไทยใช้ในความหมายกว้างกว่าสำนวนโรมาเนียว่า ขอบขีบนินทาเล็กน้อย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Miina altuia nu te scarpina cum iti place. (Someone else's hand can't scratch you as you like it.) ใช้มือคนอื่นอย่างไรก็เกาไม่ถูกที่คัน	ยี้มจุมูกคนอื่นทายใจ	ฟังคนอื่นย่อมไม่สะดวก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงล้อเลียนว่า การใช้จุมูกคนอื่นเพื่อทายใจย่อมเป็นไปไม่ได้ เช่นเดียวกันกับการใช้มือคนอื่นเกาที่คันย่อมเกาไม่ถูกที่ ทั้งสองสำนวนล้อเลียนว่าเมื่อทำอะไรหากอาศัยคนอื่นย่อมไม่เกิดผล

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Gura zice vintul duce. (What the mouth says the wind carries away.) ปากพูดอะไรลมพัดเอาไปไกล	ปากคนยาวกว่าปากกา	คำเล่าลือไปได้ไกล

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงล้อเลียนว่า คำนิพนธ์ที่เราพูดไปได้ไกลอย่างรวดเร็วเหมือนลมพัดเอาถ้อยคำไปไกลให้คนอื่นฟังด้วย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Are ochi de vultur. (Eyes of an eagle.) ตาเป็นนกอินทรี	ตาเป็นนกแซว	ตาสอดสาย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า ทั้งนกแขวกและนกอินทรีเป็นนกที่มีสายตาดีมองเห็นเหยื่อในระยะไกล มันจึงใช้ตาสอดสายมองหาเหยื่อหรือสิ่งต่างๆที่จะเกิดขึ้นรอบๆตัวมัน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

2.3.1 การนำอวัยวะและสิ่งของมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A fi cu mate pe strite. (Have freckled bowels.) มีไส้ตกระ	เคียวอยู่ในท้อง	คดโกง พุดอย่างหนึ่งทำอีกอย่างหนึ่ง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา เคียวเป็นเครื่องมือมีรูปลักษณะโค้งคดคนไทยโบราณเอารูปรางโค้งคดของเคียวมาเปรียบกับคนคดโกง ในประเทศโรมาเนียมีงูมีผิวลายเป็นจุดๆเหมือนตกระเป็นงูมีพิษชนิดหนึ่ง ชาวบ้านเอูงูมีผิวลายตกระมาเปรียบเทียบกับคนชั่วโกงที่ไม่น่าไว้วางใจซึ่งพูดเป็นสำนวนว่า "มีไส้ตกระ"

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากอวัยวะ สำนวนไทยเกิดจากสิ่งของ (อาวุธ)

2.4 การนำการกระทำมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Se tine ca scaiul de coada porcului. (Sticks to someone like a weed to the pig's tail.) ติดกับใครสักคนเหมือนหญ้าแห้งติดอยู่ที่หางหมู	เหนียวเหมือนดินตึกแก เกาะแน่นเหมือนปลิง	เกาะติดอย่างแน่นเหนียว

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ ตึกแกเป็นสัตว์ที่สามารถเดินบนฝาเรือนหรือเพดานโดยใช้ขาเกาะยึดพื้นได้ หมูเป็นสัตว์ที่ชอบเดินหาอาหารในบริเวณสกปรก ป่าหรือทุ่งหญ้า และมีหญ้าแห้งติดหางมันอย่างแน่น เมื่อใช้ทั้งสองสำนวนคนที่หมายถึงคนที่เกาะตามใครแน่น ไม่ยอมปล่อยให้หลุดจากสายตา

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Lupul cioban si capra gradinar.	ฝากเนื้อไว้กับเสือ	ฝากสิ่งใดสิ่งหนึ่งไว้กับคนหรือสัตว์ที่ชอบสิ่งนั้น
(The wolf as a shepherd, the goat as a gardener.)		
เอาหมาป่ามาเลี้ยงแกะ เอาแพะมาทำสวน		

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า เสือเป็นสัตว์ป่าที่กินเนื้อแก่งวางเป็นอาหาร เช่นเดียวกับหมาป่าที่ชอบกินเนื้อแกะและแพะ ส่วนแพะชอบกินพืชผัก การเอาเนื้อฝากไว้กับเสือหรือเอาแกะมาให้หมาป่าดูแล หรือเอาแพะมาทำสวนมีความหมายว่าอย่าฝากสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับคนหรือสัตว์ที่ชอบสิ่งนั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Bate seaua sa priceapa iapa.	เชือดไก่ให้ลิงดู	ทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อขู่ให้อีกฝ่ายหนึ่งกลัว
(Beat the saddle to make the mare understand.)		
ตีอานให้ม้าเข้าใจ		

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงล้อเลียนว่า เมื่อซีมาเราเอาไม้ตีอานให้มันแล้ว มันก็จะทำตามคำสั่งของเรา เชิงเดียวกันกับเชือดไก่ให้ลิงดู ทำให้เห็นเป็นตัวอย่างเพื่อขู่ให้กลัว ทั้งสองสำนวนเอามาใช้ในความหมายว่าขู่ให้กลัวเพื่อให้ทำในสิ่งที่ต้องการ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ce stie magarul ce e cintarea privighetorii. (An ass knows nothing about the nightingale's song.) ล่าย่อมไม่เข้าใจเพลงของนก ไนติงเกล	ลือขื่อให้ควายฟัง	อธิบาย หรือ สั่งสอนคนโง่ ย่อมไม่มีประโยชน์

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูหมิ่น การลือขื่อให้ควายฟังไม่มีประโยชน์เพราะควายย่อมไม่เข้าใจความไพเราะของเสียงดนตรี เช่นเดียวกันกับลาที่ย่อมไม่เข้าใจความไพเราะของเพลงที่นกไนติงเกลร้อง เมื่อใช้เป็นสำนวนหมายถึงอธิบายอะไรให้คนโง่ฟังย่อมไม่ได้ผล

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A impuscat doi iepuri dintr-o lovitura. (Shoot two rabbits with one shot.) ยิงกระต่ายสองตัวด้วยกระสุน นัดเดียว	ยิงปืนนัดเดียว ได้นกสองตัว	ทำอย่างเดียวแต่ได้ผลสองอย่าง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า ยิงปืนนัดเดียวได้นกหรือกระต่ายสองตัว คือลงมือทำอย่างเดียวแต่ได้ผลสองอย่าง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Da un ou ca sa ai un bou. (He who gives an egg shall get an ox.) คนที่เสียไข่หนึ่งฟอง ย่อมจะได้วัวหนึ่งตัวมาแทน	เสียกำไรง้อ	เสียหน่อยไปก่อนแล้วจะได้มากภายหลัง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า จำนวนสิ่งของเท่ากันเอามือกำไว้ได้น้อยกว่าเอามือกำไว้ เช่นเดียวกันกับไข่หนึ่งฟองมีขนาดและคุณค่าน้อยกว่าวัวหนึ่งตัว เมื่อใช้เป็นสำนวนหมายถึงเสียปริมาณน้อยไปก่อน ย่อมจะได้มามากกว่านั้นภายหลัง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cui pe cui se scoate. (One nail drives out another.) ตอกตะปูช้ำรอยเพื่อถอนตะปูเดิมออก	หนามยอกเอาหนามบ่ง	โต้ตอบหรือแก้ไขปัญหาคับ วิธีการทำแบบเดียวกัน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า เมื่อถูกหนามยอกแต่ไม่มีเข็มเราจะเอาหนามอีกอันหนึ่งมาบ่ง เมื่อต้องถอนตะปูแต่ขาดปากคืบ เราจะตอกตะปูใหม่ช้ำรอยตะปูเก่า สำนวนนี้ใช้หมายถึงว่าปัญหาเกิดอย่างไร เราต้องแก้ไขโดยใช้วิธีทำนองเดียวกัน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu vede padurea din cauza copacilor. (He can not see the forest because of the trees.) เขามองไม่เห็นป่าเพราะต้นไม้บัง	เส้นผมบังภูเขา	เรื่องไม่สำคัญหรือของมีคุณค่า น้อยมาปิดบังทำให้มองไม่เห็น เรื่องใหญ่หรือของที่มีคุณค่า มากกว่า

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า เส้นผมหรือต้นไม้หมายถึงของไม่สำคัญที่อยู่ใกล้ตาและสามารถปิดบังของสำคัญกว่า (ภูเขา ป่า) เมื่อนำมาเป็นสำนวนใช้ในความหมายว่าคนที่ให้ความสำคัญแก่สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวโดยไม่มองการณ์ไกล ย่อมมองไม่เห็นเรื่องใหญ่ที่สำคัญกว่าที่อยู่ไกลออกไป

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu merge in padure fara secure. (Do not enter the forest without a hatchet.) อย่าเข้าป่าโดยไม่มีพร้าไปด้วย	เข้าเถื่อนอย่าลืมพร้า	ให้เตรียมตัวพร้อมไว้เมื่อไปสู่ อันตราย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า พร้าทั้งเป็นอาวุธและเครื่องมือเมื่อเข้าป่าเราควรเอาพร้าไปด้วยเพื่อตัดไม้หรือป้องกันภัย สำนวนเหล่านี้ตักเตือนว่าทำอะไรราย่าประมาทควรเตรียมตัวล่วงหน้าเพื่อพร้อมเผชิญอันตรายที่จะเกิดขึ้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Incetul cu incetul departe ajungi. (Slowly, slowly one walks a long way.) ไปช้าๆจะไปได้นาน	ช้าๆได้พร้าสองเล่มงาม	คนที่ค่อยๆทำ ค่อยๆคิดย่อมจะ ได้ผลลัพธ์ดีกว่าคนที่รีบทำ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า การตีเหล็กให้เป็นพร้าต้องค่อยๆทำโดย
รอให้เหล็กร้อนขึ้นก่อน และต้องตีเหล็กอย่างประณีตเพื่อจะได้พร้าที่ดี คนที่ก้าวไปอย่างช้าๆ ย่อมที่จะเดินทาง
ได้ยาวไกลเพราะสามารถรักษาพลังงานในการเดินทางไม่ให้หมดเร็ว ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าคนใจเย็น
คิดรอบคอบสามารถทำงานสำเร็จผลดีกว่าคนใจร้อนที่รีบลงมือทำโดยไม่ได้พิจารณาให้ถี่ถ้วน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A trece prin foc si sabie. (Walk through fire and sword.) เดินลุยไฟ ฟ้ามคมดาบ	ฟ้ามคมหอกคมดาบ	เสี่ยงอันตรายในสงคราม

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า หอกและดาบเป็นอาวุธสงครามที่
อันตราย ฟ้ามคมหอกคมดาบ หรือเดินผ่านไฟ หมายถึงเสี่ยงชีวิตในสงคราม หรือผ่านพ้นวิกฤตการณ์ด้วย
ความยากยิ่ง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu te juca cu focul ca indatate pirleste. (Don't play with the fire or you might get burnt.) อย่าเล่นกับไฟมิฉะนั้นคุณจะถูก ไฟลวก	อย่าเล่นกับไฟ	เสี่ยงกับสิ่งที่มีอันตราย หรือ ลองดีกับผู้มีอำนาจ หรือ เสี่ยงกับความรัก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า เราไม่ควรที่จะเล่นกับสิ่งที่นำตนเอง
ไปสู่อันตรายเหมือนกับการเล่นกับไฟซึ่งอาจเผาหรือลวกเราได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
I s-a luat o piatra de pe inima. (Remove a stone from one's heart.) ยกหินออกจากหัวใจ	ยกภูเขาออกจากอก	ปัญหาที่ทำให้หนักใจหมดสิ้นไป

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า "ภูเขา" หรือ "หิน" หมายถึง เรื่องราว
ที่ทำให้เรารู้สึกเดือดร้อน หนักอกหนักใจ ถ้าเราสามารถยกภูเขาหรือหินออกจากอกได้ หมายถึงปราศจากปัญหา
ที่ทำให้เครียด หรือ หมดความวิตกกังวล

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Bataia e rupta din rai. (Punishment comes from heaven.) บทลงโทษมาจากสวรรค์	รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี	ถ้าเรารักและหวังดีต่อใครควรดูแล สั่งสอน ป้องกันไม่让他ทำความผิด

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน สำนวนไทยกล่าวเปรียบว่าเจ้าของวัวควรผูกมันไว้ให้ดี เพื่อป้องกันไม่ให้มันเดินไปทำความเสียหายขึ้นที่อื่น คนมีลูกควรอบรมสั่งสอนลูกด้วยการตีบ้างเมื่อเขาทำผิดเพื่อจะได้เช็ดถูกลับ เมื่อเขาเติบโตขึ้นจะได้เป็นคนมีระเบียบวินัยในชีวิต ส่วนสำนวนโรมานีกล่าวว่าบทลงโทษมาจากสวรรค์หมายความว่า การลงโทษลูกเมื่อเขาทำผิดเป็นสิ่งที่พ่อแม่จำเป็นต้องทำเพราะเป็นสิ่งที่ดี

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Graba strica treaba. (Haste makes waste.) รีบทำเกินไปจะเสียการ	ช้าเป็นการ นานเป็นคุณ	ค่อยคิดค่อยทำ (แต่รอบคอบ) ได้ผลดีกว่ารีบๆทำ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า การทำสิ่งใดๆอย่างรอบคอบ ค่อยคิด ค่อยทำจะสำเร็จด้วยดีกว่าการทำอย่างเร่งรีบ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Cauta acul in carul cu fin. (Search for a needle in a cart of hay.) งมเข็มในเกวียนบรรทุกหญ้าแห้ง	งมเข็มในมหาสมุทร	ทำกิจใดกิจหนึ่งที่สำเร็จได้ยากค้นหายาก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบโดยเปรียบสิ่งที่เล็กมากกับสิ่งที่ใหญ่
มากกว่า ถ้าหาสิ่งที่เล็กมากในสิ่งที่ใหญ่มากย่อมสำเร็จยากหรือไม่มีทางที่จะสำเร็จก็ได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Unul macina, altul maninca. (One grinds (the grains), the other one eats.) คนหนึ่งโม่ (ข้าว) อีกคนหนึ่ง ได้กิน	ซุบมือเปิบ	ฉวยประโยชน์จากคนอื่นโดยไม่ ได้ลงทุนลงแรง, เอาเปรียบ คนอื่น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนไทยและสำนวนโรมานีใช้ในความหมายเชิงดูถูกว่า คนที่ฉวยโอกาสเอาประโยชน์ หรือ
ผลงานที่คนอื่นทำด้วยความยากลำบาก มาเป็นประโยชน์แก่ตนโดยที่ตนไม่ได้ลงทุนลงแรงอะไรเลย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Cu rima mica se prinde pestele mare. (It takes a small worm to get a big fish.) เอาหนอนตัวเล็กไปตกปลาตัวใหญ่	เอากุ้งฝอยไปตกปลากะพง	ลงทุนน้อยหวังจะได้ผล ประโยชน์มาก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ เอาสิ่งที่มีคุณค่าน้อยไปลงทุนเพื่อ
หวังจะได้สิ่งที่มีคุณค่ามาก

ที่มา : ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
In buze fiere si-n inima miere. (Lips of honey and a heart of gall.) ปากหวานเหมือนน้ำผึ้ง ใจขมเหมือนน้ำดี	ปากปราศรัย ใจเชือดคอ	พูดดีแต่ปาก แต่ใจคิดร้าย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือนว่า ในสำนวนไทย ปากพูดดีแต่ใจคิดร้าย ขนาดฆ่าได้ สำนวนโรมาเนียใช้ในความหมายเชิงเดียวกัน ปากกับใจไม่ตรงกัน ปากพูดหวานแต่ใจคิดร้าย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Binele asteapta si rau. (Good also awaits for Evil.) เมื่อมีความดีเกิดขึ้นย่อมมีความชั่วเกิดขึ้นด้วยเช่นกัน	ชั่วเจ็ดที ดีเจ็ดหน	ชีวิตมีทั้งความดีและความชั่ววนเวียนกันไป

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน ชีวิตคนย่อมมีทั้งความดีและความชั่วคละเล้ากันไป มิใช่มีแต่ความดี หรือ ความชั่วเท่านั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Taie raul din radacina. (Cut Evil at its root.) ตัดความชั่วร้ายที่รากเหง้าของมัน	ตัดหนามอย่าไว้หน่อ ตัดหญាយอย่าไว้หน่อ ฆ่าพ่ออย่าไว้ลูก	ทำลายให้ถึงต้นตอ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า เวลาเรื่องร้ายเกิดขึ้นเราควรหาเหตุและทำลายมันให้สิ้นซากเพื่อไม่ไห้กลับคืนมาทำร้ายเราได้อีกต่อไป

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Una spune, alta face. (What one says is different from what one does.) พูดอย่างหนึ่ง ทำอีกอย่างหนึ่ง	ปากว่าตาขยิบ	พูดอย่างหนึ่ง ทำอีกอย่างหนึ่ง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือน ให้ระมัดระวังเพราะสิ่งที่พูดอาจไม่ตรงกับสิ่งที่คิดจะทำ อ้าปากพูดอย่างหนึ่งแต่กระพริบตาเพื่อให้เข้าใจว่าความจริงเป็นอีกอย่างหนึ่ง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Unul duce ponoasele si altul trage ponoasele. (One gets the burdens another gets the benefits.) คนหนึ่งได้แต่ภาระ อีกคนหนึ่งได้กำไร	ทำนาบนหลังคน	หาผลประโยชน์ใส่ตนโดยการพึ่งหรือเอาผลงานของคนอื่น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูกว่า คนหนึ่งทำงานหนักออกแรงไปมากแต่พอถึงเวลาเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ถูกคนอื่นเอาเปรียบมาชูรีดผลงานของเขาไป สำนวนโรมานีบอกความหมายในตัวว่าคนหนึ่งอุตส่าห์ทำงานหนักแต่อีกคนหนึ่งได้ผลประโยชน์จากงานของเขาโดยไม่ต้องลงแรง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Cine scuipa in sus ii cade in obraz. (Who that spits upwards it falls into his face.) ถ่มน้ำลายขึ้นฟ้า ย่อมตกลงมารดหน้าตัวเอง	ถ่มน้ำลายรดฟ้า	ทำหรือคิดร้ายต่อผู้ที่เหนือกว่าแล้วผลร้ายจะย้อนกลับมาสู่ตัวเอง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า คนที่ถ่มน้ำลายรดฟ้า น้ำลายนั้นจะตกลงมารดหน้าตัวเอง เมื่อเอามาใช้เป็นสำนวนมีความหมายว่า ประทุษร้ายต่อสิ่งที่อยู่เหนือเราตัวเองย่อมได้รับอันตราย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Daca are omul noroc, macar sa semene carbuni si tot se face. (When someone is lucky even if he saws coal it will grow.) คนโชคคตินั้นถึงปลูกถ่าน ถ่านก็ เจริญเติบโตได้	เคราะห์ดีพื้คุ่ม เคราะห์ร้ายตายชุม	ถ้าโชคช่วยการกระทำของเรา ทั้งหมดจะประสบความสำเร็จ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า ถ้าเราโชคดีแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราทำจะได้ผลสำเร็จเหมือนมีบางสิ่งคอยช่วยเหลือ สำนวนไทยขยายความอีกว่า ถ้าเรามีเคราะห์ร้ายแล้วจะทำอะไรไม่สำเร็จและอาจมีอันตรายถึงชีวิต

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu scuipa in put cacii se poate intimpla sa bei din el. (Do not spit into a well as soon you might be forced to drink from it.) อย่าถ่มน้ำลายลงไปบ่อน้ำ เพราะไม่ช้าก็เร็ว เราอาจจะ ต้องดื่มน้ำจากบ่อนั้น	กลืนน้ำลายตัวเอง	ยกเลิกหรือหยุดการกระทำสิ่งใด ไปแล้ว แต่กลับต้องทำอีกอย่าง ไม่มีทางเลือก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือน การถ่มน้ำลายหมายถึงการพุดจาหรือการกระทำอย่างเด็ดขาด ทั้งสองสำนวนตักเตือนว่า เมื่อเราจะตัดสินใจหยุดทำอะไร ควรพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบเสียก่อน เพราะเมื่อยกเลิกไปแล้วหากถูกบังคับให้กลับมาทำต่ออีกเราจะขมขื่นและขยะแขยงมากเหมือนกินน้ำลายที่ถ่มออกไปแล้ว

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu stie sa-si numere degetele. (Can not count his own fingers.) นับนิ้วตัวเองยังไม่ถูก	นับสิบไม่ถ้วน	ทำอะไรไม่ถูก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูก คนที่ไม่สามารถนับหนึ่งถึงสิบ หรือนับนิ้วตัวเองไม่ถูกเป็นคนสติปัญญาไม่ดีที่เมื่อทำอะไรก็ทำไม่ได้ดี

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Dupa temelie zidirea sa ti-o zidesti. (One should build one's house to match its foundation.) สร้างบ้านควรให้เหมาะกับฐานราก	นกน้อยทำรังแต่พอตัว	ทำอะไรก็ต้องดูฐานะของตนเอง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า ตามธรรมชาติ นกทำรังขนาดที่เหมาะสมกับตัวมัน เมื่อสร้างบ้านเราควรคำนึงถึงรายได้ของเราและสร้างบ้านตามฐานะของตนทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าเมื่อทำสิ่งใดๆให้ทำตามฐานะและความสามารถของตน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Aurul deschide raiul. (Gold opens the gates of heaven.) ทองเปิดประตูสวรรค์ได้	มีเงินหรือจะไรของ มีทองหรือจะไรแหวน	มีเงินต้องการอะไรย่อมได้ทุกสิ่งทุกอย่าง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน การเปิดประตูสวรรค์หมายถึงสิ่งที่ทำยากหรือหาได้ยาก สำนวนนี้ใช้ในความหมายว่าคนที่มั่งเงินมีทองอยากทำอะไรหรือต้องการอะไรก็จะได้ทั้งสิ้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A sta cu miinile in buzunar. (Keep one's hands into one's pockets.) เอามือใส่กระเป๋า	เอามือใส่พก	อยู่เฉยๆ ไม่ทำอะไร, ไม่สู้, ไม่ช่วยเหลือใคร

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา เอามือใส่พกหรือกระเป๋าแสดงว่า ไม่ใช้มือทำอะไร หรือไม่ต้องการทำอะไร

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A inchide lupul in staulul oilor. (Lock a wolf into the sheep's barn.) อย่าขังหมาป่าไว้ในคอกแกะ	เอาปลาออกไปฝากแมว	ไวใจคนที่ไม่น่าไวใจ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือน ตามธรรมชาติแมวชอบกินปลาอย่าง และหมาป่าชอบกินเนื้อแกะ เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวนดักเตือนว่าอย่าไว้ใจคนที่ไม่น่าไว้ใจ เพราะทำให้เกิดความสูญเสียแก่ตน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Lucrul de tovarasie miroase a saracie. (When many work together poverty awaits around the corner.) ทำงานร่วมกันหลายคนความ ยากจนย่อมมาถึงในไม่ช้า	ทำนาเช่าสวน ชื้อสวนเช่าทุน	ทำอะไรหลายคนย่อมทำลำบาก ยุ่งยาก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือนว่าเมื่อคนหลายคนทำอะไรที่ลงทุนร่วมกัน จะมีแต่ความยุ่งยากเพราะผลประโยชน์ที่ได้อาจทำให้คนเหล่านั้นทะเลาะกันเนื่องจากแต่ละคนไม่พอใจในส่วนแบ่งของผลประโยชน์นั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Unul zice ceala-cea, altul haisa-hais. (One says "to the right", another "to the left".) คนหนึ่งว่า "ไปขวา" อีกคนหนึ่งว่า "ไปซ้าย"	พายเรือคนละที	ทำงานไม่มีระเบียบวินัย ทำงานไม่ประสานกัน ย่อมไม่ ได้ผลสำเร็จ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูก คนที่พ่ายเรือต้องร่วมมือกันพายในเวลาเดียวกันหากพ่ายเรือคนละที่ เรือจะไม่ไปไหนหรืออาจล่มได้ ในประเทศโรมาเนียใช้มาขับเคลื่อนเวลาม้าขับเกวียนหากคนหนึ่งสั่งให้ม้าเลียขวาวาและอีกคนหนึ่งให้เลียขวาม้าย่อมอยู่กับที่เพราะไม่รู้ว่าจะไปทางไหน เมื่อเอามาใช้เป็นสำนวนหมายถึงต่างคนต่างทำ ไม่รวมมือกัน ย่อมได้ผลงานไม่ดีหรือไม่ได้ผลเลย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ursul nu joaca de buna voie. (A bear does not dance on its own will.)	ขมเขาโคชินให้กินหญ้า	บังคับให้ผู้อื่นทำตามความต้องการของตน
หมีไม่ได้เดินรำตามใจตนเอง		

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา หากโคไม่ยอมกินหญ้าเราไม่ควรข่มเขามันให้กิน สมัยโบราณคนโรมาเนียจัดการแสดงในตลาดนัดทุกวันอาทิตย์ การแสดงอย่างหนึ่งคือเอาหมีตัวใหญ่ สุนัขพ่าย เล่นดนตรีและให้มันเดินรำ เพื่อให้หมีกระโดดและดูเหมือนเต้นรำเจ้าของหมีจะใช้เหล็กแหลมทิ่มหมีเมื่อหมีเจ็บบจะกระโดดหนีไปเรื่อยๆจึงดูเหมือนว่ามันกำลังเต้นรำ ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าบังคับจิตใจให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Isi cistiga piinea cu sudoarea fruntii. (Earns one's bread with the sweat of one's forehead.)	อาบเหงื่อต่างน้ำ	ตรากตรำทำงานหนัก
หากินด้วยหยาดเหงื่อจากหน้าผาก		

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา หมายถึงการทำงานหนักมากจนเหงื่อออก ทำให้ตัวเปียกเหมือนอาบน้ำ หรือ การทำมาหากินด้วยหยาดเหงื่อแรงงาน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A fi inca puisor cu cas la botisor. (Still a kid with cottage cheese around his mouth.) เด็กที่ยังมีคราบน้ำเนยแข็งติดปากอยู่	ปากไม่ล้นกลืนน้ำมัน	ยังเป็นเด็กอยู่ หรือโตแล้วแต่ ความคิดเห็นยังไม่เป็นผู้ใหญ่

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า เด็กที่เลี้ยงด้วยนมเป็นอาหารหลักย่อมมี
กลิ่นนมหรือคราบน้ำเนยติดปาก นอกจากเลี้ยงเด็กด้วยนมแล้วคนโรมาเนียยังให้เด็กกินเนยแข็งบำรุงร่างกายด้วย
ใครที่มีคราบน้ำเนย หรือเนยแข็งติดปากอยู่หมายถึงคนที่ยังเป็นเด็กอยู่หรือคนที่โตแล้วแต่ความคิดยังไม่เป็นผู้ใหญ่

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A cadea in palma. (Fall into somebody's hand.) ตกอยู่ในกำมือ	ลูกไก่อยู่ในกำมือ	ตกอยู่ใต้อิทธิพลของผู้มีอำนาจ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ลูกไก่เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งที่ยอ่อนแอที่
ป้องกันตัวเองไม่ได้ ลูกไก่อยู่ในกำมือหมายถึงตกอยู่ในอำนาจ ไม่มีทางเลือก หรือไม่มีทางออก

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Cel mai bun dascal e patania. (Experience is the best teacher.) ประสบการณ์เป็นครูที่ดีที่สุด	สิบรู้ไม่เท่าชำนาญ	การที่มีความรู้มากเพียงใด สู่ความชำนาญที่เกิดจาก ประสบการณ์ไม่ได้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า ประสบการณ์เป็นที่มาของความชำนาญ คนที่เคยทำกิจใดกิจหนึ่งมาแล้วย่อมได้เปรียบคนที่มีความรู้เกี่ยวกับกิจนั้น แต่ไม่เคยลงมือทำ ทำนองเดียวกับ รู้ทฤษฎีก็ไม่เท่าปฏิบัติ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Omoara gaina care face oua de aur. (Kill the hen which lays golden eggs.) ฆ่าไก่ฟักไข่ทอง	ฆ่าช้างเอางา	ทำลายสิ่งใหญ่โต เพื่อได้ของ สำคัญเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ฆ่าช้างเอางา หรือฆ่าไก่ฟักไข่ทองเพื่อเอาไข่ทองนั้นใช้ในความหมายว่า ทำลายสิ่งสำคัญมาก เพื่อได้ผลประโยชน์เล็กน้อย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A mincat si mielul, si purcelul si pestele calugarului si tot mai cere. (He ate a whole lamb, a whole pig, a monk's fish and still asks for more.) เขากินลูกแกะไปตัวหนึ่ง กินหมูไปตัว หนึ่ง และกินปลาของพระ ไปด้วย แล้วยังขออาหารเพิ่มอีก	กินช้างไม่เหลือ กินเสือไม่อิ่ม	กินจุ, ตะกละ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตำหนิ ทั้งสองสำนวนใช้คำอดีตพจน์ คนกินจุสามารถกินช้างตัวหนึ่ง เสือตัวหนึ่งและยังรู้สึกหิวอยู่ คนตะกละจะกินอาหารทั้งหมดที่หาได้ ลูกแกะตัวหนึ่ง หมูตัวหนึ่ง แม้แต่ปลาของพระซึ่งเป็นอาหารคนจนก็กิน แต่ยังไม่อิ่ม แล้วยังขออาหารเพิ่มอีก เป็นการกระทำที่น่ารังเกียจ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
In lipsa cirmaciului corabia se scufunda. (A boat without a captain will sink.) เรือที่ไม่มีกัปตัน ย่อมจะจม	เรือขาดหางเสือ	คนที่ขาดหลักหรือระเบียบวินัย ในการดำเนินชีวิต การงานที่ ขาดหัวหน้า ย่อมไม่มีความ ก้าวหน้าหรือประสบผลสำเร็จ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า เรือที่ขาดหางเสือ หรือขาดกัปตันย่อมจะอับปางเพราะเรือจะแล่นไปอย่างไร้จุดหมายเนื่องจากขาดการบังคับ เหมือนกับคนที่ไม่มีหลักในการดำเนินชีวิต หรืองานที่ขาดหัวหน้า ย่อมไม่ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกัน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
A apuca cu mina de sabia goala. (Grab the blade of a sword with one's bare hand.) จับดาบมือเปล่า	จับเสียมือเปล่า	หาผลประโยชน์ใส่ตัวโดยลงทุนเสี่ยงอันตราย ควรระวังอย่างยิ่ง เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือน เสียมือเปล่าเป็นสัตว์ป่าที่ดุร้าย ใครจะจับเสียมือเปล่าย่อมเสี่ยงต่ออันตราย ดาบเป็นอาวุธที่คมมาก คนที่กล้าจับใบดาบด้วยมือเปล่าย่อมเผชิญอันตรายเช่นเดียวกัน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Alb ca varul. (As white as whitewash.) ขาวเป็นสีทากำแพง	หน้าซีดเป็นโก๋ต้ม	หน้าซีดเขียวด้วยความตกใจ หรือ ความกลัว

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบในเรื่องสี เมื่อตกใจ หน้าซีดและเนื้อโก๋จะกลายเป็นสีขาวซีด สีทากำแพงเป็นสีขาวซีดเช่นเดียวกัน (สีทากำแพงสมัยโบราณ มักใช้ปูนขาวจากธรรมชาติมาผสมน้ำ)

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Mai bine sa iti para rau ca ai tacut decit ca ai zis. (Better to repent that you kept silent than for a slip of the tongue.) เสียใจที่เงียบไว้ดีกว่าเสียใจที่ พลั้งปาก	พลั้งปากเสียศีล พลั้งตีนตก ต้นไม้	การพูด หรือการกระทำโดย ประมาทจะทำให้เกิด ความเสียหายหรือความ เดือดร้อนแก่ตนเอง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนในเรื่องการพูดจาว่า ถ้าเราไม่ระมัดระวังในการพูดจะทำให้ตนเองลำบาก ถ้าพลั้งตีนตกต้นไม้ก็ทำให้เจ็บตัวได้ สำนวนโรมานีสอนว่า การรู้จักฟังโดยเงียบไว้ ไม่พูดอาจทำให้เสียโอกาสบ้างแต่อย่างน้อยไม่ทำให้เกิดอันตราย หรือสร้างความเดือดร้อนแก่ตัวเอง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
In fata te netezeste si in spate te ciopleste. (Full of praise into your face, full of gossip behind your back.) ต่อหน้าสรรเสริญ ลับหลัง นินทา	ต่อหน้ามะพลับ ลับหลังตะโก	ต่อหน้าพูดดี พูดยกย่อง พอลับ หลังก็พูดให้ร้าย, พูดกลั่นกลอก หลอกลวง

วิธีใช้: สำนวนโรมานีใช้ในความหมายเชิงดักเตือน คนที่พูดดีแต่ต่อหน้า แต่พอลับหลังก็พูดให้ร้ายเรา คนนั้นเป็นคนที่ไม่น่าไว้วางใจ ส่วนสำนวนไทยหมายถึง พูดกลั่นกลอกหลอกลวง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Calul ca e cu patru picioare si tot se poticneste. (A horse may stumble that has four legs.) ม้ามีสี่เท้ายังก้าวพลาดได้	สี่ตีนยังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง	แม้จะมีความรู้ความชำนาญแต่ ความผิดพลาดหรือความพลัด พลั้ง ย่อมเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า สัตว์สี่เท้ายังก้าวพลาดได้ คนซึ่งมีเพียงสองเท้า ก็ย่อมจะต้องมีโอกาสพลาดพลั้งเป็นธรรมดา นักปราชญ์ก็เช่นเดียวกัน มีความรู้มากมายยังรู้พลั้งผิด คนธรรมดาซึ่งความรู้น้อยกว่าย่อมมีโอกาสที่จะผิดเช่นเดียวกัน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Vorba e de argint, tacerea e de aur. (Speech is silvern, silence is golden.) พูดไปเป็นเงิน นิ่งเสียเป็นทอง	พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง	พูดออกไปก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร หรือได้ประโยชน์เพียงเล็กน้อย ถ้าอยู่นิ่งจะได้ประโยชน์มากกว่า

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน "สองไพเบี้ย" มีค่าประมาณ ๖ สตางค์"หนึ่งตำลึง"มี ค่าประมาณ ๔ บาท (ตำลึงทองมากกว่า)¹ ในขณะเดียวกันโลหะเงินมีค่าต่ำกว่าทอง ทั้งสองสำนวนบอกความหมายในตัวเองว่าถ้านิ่งเสียจะได้ผลประโยชน์มากกว่าเมื่อพูด

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

¹ รัชณี ขอสัตถกุล. (2541). *สุภาษิตอังกฤษ - คำสอนใจของไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน*.
หน้า 377.

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cladeste castele de nisip. (Build castles out of sand.) สร้างวิมานจากกองทราย	คิดสมบัติบ้า	ฝันหรือหวังในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ไม่สามารถทำให้กลายเป็น จริงได้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตำหนิ การสร้างวิมานจากกองทรายไม่สามารถทำได้เพราะวิมานจะถูกคลื่นหรือลมพัดพังทลายไป เมื่อใช้เป็นสำนวนหมายถึง ความหวังหรือ ความอยากได้สิ่งที่ยู่เหนือความสามารถของตน ซึ่งไม่ว่าจะกลายเป็นความจริงได้ ส่วน "คิดสมบัติบ้า" หมายความว่า คิดเพื่อฝันในสิ่งที่ไม่มีความเป็นไปได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
li trage pielea de pe el. (Skin somebody.) ถลกหนังคน	ขูดเลือดขิบๆ	ตั้งราคาหรือคิดดอกเบี้ยสูง เกินไป

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ขูดเลือดหรือถลกหนังคนหมายถึงคิดราคาแพงเกินไปหรือคิดดอกเบี้ยมากเกินไป

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Multe stie, multe croieste dar nici una nu ispraveste. (He who seems to know many, do many but is not able to finish any.) คนที่ดูเหมือนรู้มากมายหลายอย่าง ทำ หลายอย่าง แต่ไม่สามารถทำอะไรได้ อย่างเต็มที่ หรือทำสำเร็จสักอย่างเดียว	รู้อย่างเปิด	รู้มากมายหลายอย่างแต่ไม่รู้จริง สักอย่าง

วิธีใช้: สำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ โดยธรรมชาติ เบ็ดเป็นสัตว์ที่เดินได้ บินได้ว่ายน้ำได้ แต่ไม่เก่งสักอย่าง สำนวนโรมาเนียก็เช่นกัน เรียกคนที่พอรู้อยู่บ้างแต่ไม่ลึกซึ้งซึ่งน่าจะสมารถทำอะไรก็ได้ แต่ไม่ชำนาญสักอย่าง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Magarul duce vinul si bea apa. (The donkey is loaded with wine but still drinks water.) ลานั้นมีเหล้าจุ่นบรรทุกอยู่บนหลังแต่ยังดื่มน้ำอยู่	ใกล้เกลือกินด่าง	ไม่รู้จักใช้ของดี แม้มีของมีค่าอยู่ใกล้ตัว แต่กลับไปใช้ของไม่ดี หรือมีคุณภาพต่ำกว่า

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูก สมัยโบราณคนไทยเอาซีเด้านมาแช่น้ำ น้ำที่ออกจากซีเด้านนั้นเรียกว่า "ด่าง" ด่างมีรสเค็มเหมือนเกลือแต่คุณภาพสู้เกลือไม่ได้ สมัยโบราณคนโรมาเนียนิยมดื่มเหล้าจุ่นมากกว่าน้ำ เมื่อมีเหล้าจุ่นซึ่งอร่อยกว่าน้ำแล้วไม่ใช่ แต่ยังใช้น้ำอยู่ก็เป็นเรื่องผิดธรรมดา ในสำนวนโรมาเนีย "ลา" หมายถึงคนที่ไม่รู้ค่าเหล้าจุ่นและยังดื่มน้ำอยู่ ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่า ไม่รู้ค่าของอยู่ใกล้ตัว กลับไปใช้ของอื่นที่ด้อยกว่า

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu stiu, n-am vazut, nici pe-acolo n-am trecut. (I don't know, I didn't see, I've never been there before.) ไม่รู้ ไม่ได้เห็น ไม่เคยไปที่นั่น	เอาหูไปนา เอาตาไปไร่	ทำเป็นไม่รู้ ไม่เห็น ไม่เอาเป็นธุระ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า ทั้งหูกับตาเป็นอวัยวะที่มนุษย์ใช้ในการสัมผัสสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวเอง เอาหูไปนา เอาตาไปไร่เหมือนกับไม่ได้ยินไม่ได้เห็นเรื่องที่เกิดขึ้นใกล้ตัว เช่นเดียวกันกับคนที่ปฏิเสธว่าไม่รู้ ไม่เห็น เพราะไม่สนใจว่าอะไรจะเกิดขึ้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Incaleca calul ca sa-i afli naravul. (One should ride a horse to know its habit.) ต้องขี่ม้าจึงรู้นิสัยม้า	ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน	ระยะเวลาจะบอกให้เราทราบว่าคนใดคนหนึ่งเป็นคนดีหรือคนไม่ดี

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน เมื่อขี่ม้าเราไม่มีทางที่จะรู้ตั้งแต่แรกว่าม้าตัวนั้นนิสัยดุหรือเชื่อง เราต้องใช้เวลาขี่ม้าตัวนั้นก่อนที่จะรู้ว่ามันเป็นอย่างไร เช่นเดียวกันกับเมื่อคบใครต้องคบเขานานก่อนที่จะรู้นิสัยที่จริงของคนนั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
S-a inecat ca tiganul la mal. (He swam all the way and drowned near the shore.) ว่ายน้ำมาได้ตลอดทางแต่กลับจมเมื่อใกล้ถึงฝั่ง	เรือล่มเมื่อจอด ตาบอดเมื่อแก่	ทำอะไรด้วยดีตลอด พอใกล้จะเสร็จพบอุปสรรคทำให้ไม่สำเร็จตามที่ได้ตั้งใจไว้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยมีความหมายเชิงดูถูกว่า ทำอะไรมาจนใกล้บรรลุเป้าหมาย แต่กลับล้มเหลวไปไม่รอดอย่างน่าเสียดาย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Putin si des face mult. (Little and often means much.) ได้น้อยๆแต่ได้บ่อยก็มากไปเอง	เก็บเล็กผสมน้อย	เก็บเงินไว้ทีละเล็กละน้อยจนเก็บได้เป็นก้อนใหญ่

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงล้อเลียน คนที่รู้จักเก็บออมสะสมครั้งละนิดละหน่อยอย่างสม่ำเสมอ ในที่สุดก็สามารถสะสมได้เป็นกอบเป็นกำ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Tulbura apa ca sa pescuiasca. (Stirs the water muddy in order to fish.) กวนน้ำให้ขุ่นเพื่อตกปลา	กวนน้ำให้ขุ่น	ทำเรื่องสงบให้เกิดความวุ่นวาย ขึ้นมาอีก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า คนที่กวนน้ำให้ขุ่นคือคนที่ทำให้เรื่องที่กำลังดีอยู่แล้วเกิดความวุ่นวายเพื่อตนเองจะได้ประโยชน์จากความวุ่นวายนั้น "ตกปลา" ในสำนวนโรมานีเยหมายถึง หาผลประโยชน์ สำนวนโรมานีเยขยายความหมายกว้างกว่าสำนวนไทยว่า ทำเรื่องสงบให้เกิดความจลาจลเพื่อหาผลประโยชน์ใส่ตน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cine cauta nevasta fara cusur, neinsurat ramine. (Who that looks for a faultless wife will never get married.) คนที่มองหาภรรยาที่สมบูรณ์แบบ แบบ ย่อมไม่มีวันได้แต่งงาน	เลือกนักมักได้แระ	คนที่เลือกมากจะได้ไม่ดี หรือ อาจไม่ได้อะไรก็ได้

วิธีใช้: สำนวนโรมานีเยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า คนที่พยายามหาภรรยาที่ดีพร้อมคือสวย ฉลาด เก่ง และร่ำรวย ในที่สุดอาจไม่ได้แต่งงานก็ได้ แต่สำนวนไทยใช้ในความหมายตักเตือนว่า ผู้ชายหรือผู้หญิงที่เลือกคู่มากอาจได้คู่ที่ไม่ดีก็ได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
A bate palma. (Shake hands.) จับมือ	ตลกปาก ตลกคำ	ตลกลง รับปาก ให้สัญญา

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายว่า ยินดีให้ความร่วมมือ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
A tine ursul de coada. (Catch a bear by its tail.) จับหมีข้างหาง	จับรูข้างหาง	ทำในสิ่งที่อันตรายแก่ตน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตลกเตือน ว่าเป็นสัตว์มีพิษ หมีเป็นสัตว์ป่าขนาดใหญ่นิสัยดุร้าย การจับรูหรือหมีข้างหางใช้ในความหมายว่าทำอะไรที่เสี่ยงอันตรายมากเพราะการกระทำนั้นจะเกิดผลร้ายติดตามมา

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

2.4.1 การนำการกระทำและนิทานมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
A bate cimpil. (Beat around the field.) ตีไปทั่วทุ่ง	ชักแม่น้ำทั้งห้า	พูดหวานลอม พูดไม่ตรง ประเด็น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ในประเทศโรมาเนียพรานที่ไปล่ากระต่าย จะจ้างคนเดินข้างหน้าเพื่อตีหลุมและพุ่มไม้ไล่กระต่ายที่ซ่อนอยู่ที่นั่นให้มันออกมาข้างนอก คนรับจ้างนั้นจะเดินไปเดินมาเรื่อยๆทั่วทุ่ง เมื่อเอามาใช้เป็นสำนวนหมายถึงพูดไม่ตรงประเด็น หรือพูดเรื่อยเปื่อย ส่วนสำนวนไทยเกิดจากมหาเวสสันดรชาดกกัณฑ์กุมาร ตอนเมื่อชูชกจะกล่าวขอสองกุมารต่อพระเวสสันดรไม่พูดขอตรงๆ แต่นำเอาแม่น้ำทั้งห้ามาเปรียบเสียก่อน ดังมีกล่าวในกัณฑ์นั้นว่า "ถ้าพระเจ้าได้โอกาส ด้วยตะแคงลาดในเชิงภิกขจาร เมื่อจะพูดขอสองดรุนราชกุมารเฝ้าก็พูดหวานล้อมด้วยคำยอชักเอาแม่น้ำทั้งห้าเข้ามาล่ออุปมาถวายเสียก่อนแล้ว จึงทวนย้อนขอต่อเมื่อภายหลัง"¹

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากการกระทำ สำนวนไทยเกิดจากนิทาน

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Una vorbim, basca ne intelegem. (We talk one way but each of us understand differently.) พูดอย่างหนึ่งแต่เข้าใจกันไปคนละอย่าง	ไปไหนมา สามวาสองคอก	ถามอย่างหนึ่ง ตอบไปอีกอย่างหนึ่ง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงขบขัน เมื่อสองคนพบกัน คนแรกเพิ่งซื้อเรือที่ตลาด คนที่สองถามเขาว่า "ไปไหนมา" คนแรกเข้าใจว่า "เรียวาวก็ว่า" และตอบด้วยความภูมิใจว่า "สามวาสองคอก" สำนวนโรมาเนียใช้ในเชิงเดียวกันกับสำนวนไทยและมีความหมายว่าคนหนึ่งพูดอย่างหนึ่ง แต่อีกคนหนึ่งเข้าใจไปอีกอย่างหนึ่ง

ที่มา : สำนวนโรมาเนียเกิดจากการกระทำ สำนวนไทยเกิดจากนิทาน¹

¹ ชุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2529). *สำนวนไทย*. หน้า 159.

¹ ชุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2529). *สำนวนไทย*. หน้า 361.

2.5 การนำพหุติกรรมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ce fel e tata e si fiul. (Like father, like son.) พ่อเป็นอย่างไร ลูกเป็นอย่างนั้น	เชื้อไม่ทิ้งแถว	มีลักษณะ นิสัยเช่นเดียวกันกับ คนในตระกูล

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ เชื้อไม่ทิ้งแถวหมายถึง เป็นไปตาม
เผ่าพันธุ์ สำนวนไทยเอาลักษณะคนรุ่นหลังมาเปรียบเทียบกับลักษณะของบรรพบุรุษ สำนวนโรมานีเยใช้ในความ
หมายแคบกว่าสำนวนไทยว่า นิสัยพ่อเป็นอย่างไร นิสัยลูกก็เป็นอย่างนั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากพหุติกรรมา

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Limba dulce, dos viclean. (A sweet tongue, a cunning back.) ปากหวานแต่หลังคดโกง	ปากหวาน ก้นเปรี้ยว	พูดจาไพเราะ สุภาพ แต่ไม่ จริงใจ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือนว่า คนที่ปากหวาน หรือพูดอ่อนหวานแต่
ซื่อโกง หรือ ไม่จริงใจ (ก้นเปรี้ยว) เราควรระวังเพราะคนพวกนี้พูดอย่างหนึ่งแต่ในใจคิดอีกอย่างหนึ่ง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากพหุติกรรมา

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Betivul cind este beat ii pare ca e imparat. (The drunk man when drunk, thinks of himself as the king.) คนขี้เมาเมื่อเมาคิดว่าตัวเองเป็น พระราชา	เหล้าเข้าปาก ความยากหายไป	เมื่อเมาแล้วลืมนตัวเอง ลืมนความทุกข์ยากหมด

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตำหนิ คนที่เมาเหล้าไม่รู้สึกรู้สตัวเองไม่มีสติ บอกไม่ได้ว่าสิ่งใดเป็นทุกข์สิ่งใดเป็นสุข คนเมาเหล้าจึงรู้สึกว่ามีชีวิตที่แสนสนุกเหมือนตัวเองเป็นพระราชา

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Umbla-n doua luntre. (Sit in two boats.) นั่งบนเรือสองลำ	เหยียบเรือสองแคม	เข้าด้วยทั้งสองฝ่าย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา คนที่เหยียบเรือสองแคมหรือนั่งเรือสองลำคือคนที่ทำตัวเข้าด้วยทั้งสองฝ่าย ถ้าฝ่ายหนึ่งได้เปรียบอีกฝ่ายหนึ่ง เขาจะเข้ากับฝ่ายนั้นเพื่อหาผลประโยชน์ใส่ตนให้มากที่สุด

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cind seaca apa se cunoaste pretul fintinii. (When the water runs dry one knows the value of the well.) น้ำแห้งจึงรู้คุณค่าของบ่อ	แกงจืดจึงรู้คุณค่าเกลือ	เราจะเห็นคุณค่าคนหรือของสิ่งนั้นต่อเมื่อสิ่งนั้นไม่มีหรือหมดไปแล้วเราเดือดร้อน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน เกลือกับน้ำเป็นสิ่งที่เราใช้ทุกวันเราจึงไม่เห็นคุณค่าของมัน แต่ถ้าขาดเกลือหรือน้ำ เราจึงจะรู้คุณค่าของมัน เมื่อเอามาใช้เป็นสำนวนหมายถึงบุคคลอยู่ใกล้ตัวเราหรือสิ่งต่างๆ ที่ใช้ทุกวันเราไม่เห็นคุณค่า ต่อเมื่อขาดบุคคลเหล่านั้นหรือสิ่งเหล่านั้นจึงจะรู้สึกว่าเขาหรือมันมีความสำคัญกับเรามาก

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
La placinte inainte, la razboi inapoi. (First to eat the pie but last to go to war.) เวลากินขนมมาเป็นคนแรก เวลาไปทำศึกไปเป็นคนสุดท้าย	การกินการอยู่ใครไม่สู้พอ การพ่ายการต่อพ้อไม่สู้ใคร	เรื่องกินไม่มีใครสู้ได้ พอถึงเวลาทำงานกลับยอมแพ้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตำหนิ สำนวนโรมาเนียเอาการกินขนมมาเปรียบกับการไปเที่ยว หรือการทำงานสบาย "การทำศึก" หมายถึงการทำงานหนักต้องออกแรงมากและเสี่ยงอันตราย ทั้งสองสำนวนพูดถึงคนที่กินเก่ง เที่ยวเก่ง แต่พอถึงเวลาทำงานหนัก กลับไม่สู้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Vezi mama, apoi ia fata. (Take a look at the mother and only then marry the daughter.) ดูแม่ก่อนจะแต่งงานกับลูกสาว	ดูช้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่	นิสัยของแม่เป็นอย่างไร ลูกสาวก็เป็นอย่างนั้น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า ผู้ชายควรมีโอกาสรู้จักแม่ของผู้หญิงที่จะแต่งงานด้วย เพราะว่าลักษณะนิสัยของแม่เป็นอย่างไร ลูกสาวย่อมเป็นอย่างนั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Prostul nu e prost destul pina nu e si fudul. (A vain fool is a bigger fool.) คนที่โอ้อวดแล้ว หากหลงตัวก็ยิ่ง โง่หนักขึ้นอีก	โง่แกมหยิ่ง	โง่แล้วคิดว่าตนเองเป็นคนฉลาด

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูกว่า คนที่โง่ หากยกตัวเองว่าเป็นคนเก่งหรือฉลาดแล้วจะดูเหมือนยิ่งโง่หนักขึ้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Maninca ca spartul. (Eats as if one was bottomless.) กินเหมือนกระเพาะไม่มีวันเต็ม	ท้องยุ่ง พุงกระสอบ	กินจุ กินไม่รู้จักอิ่ม

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า คนที่กินมากๆ เหมือนกับเอาข้าวใส่
ยุงหรือใส่กระสอบซึ่งต้องเอาข้าวใส่จำนวนมากจึงจะเต็ม

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
De ce ti-e urit nu scapi. (One can't get away from what one dislikes.) คนเราย่อมหนีสิ่งที่ไม่ชอบไม่พ้น	เกลียดชังตาม เกลียดความ ความถึง	เราเกลียดอย่างไหนรักจะได้ อย่างนั้น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า ไม่ชอบอย่างไร ก็กลับได้อย่างนั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
li saruta miinile si pe fata si pe dos. (Kiss one's hands on both sides.) จูบมือทั้งสองด้าน	กอดข้าง กอดขา	ประจบประแจง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือน สมัยก่อนการกอดขา หรือการจูบมือด้าน
เดียวเป็นวิธีทำความเคารพและให้เกียรติผู้ใหญ่ เมื่อใครแสดงท่าทางในการเคารพมากเกินไป โดยกอดข้างกอด
ขา หรือ จูบมือทั้งสองด้าน หมายถึงคนนั้นไม่จริงใจ ประจบประแจงเพื่อหาผลประโยชน์ใส่ตนเอง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cine nu se îndura de un cui pierde si potcoava. (For want of a nail the horse shoe is lost.) ประหลาดตะปูหนึ่งตัวเสียเกือก ม้าทั้งอัน	ทำนาออมกล้า ทำปลาออม เกลือ ฆ่าควายเสียดาพรึก	ในการกระทำสิ่งต่างๆ ต้องยอม เสียอะไรบางอย่าง ถ้ากลัวหมด เปลืองยอมไม่ได้ผล

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงแนะนำว่า คนที่ทำนาถ้าหว่านกล้ามากก็ย่อมได้
ผลิตผล (ข้าว) อย่างเต็มที่ คนที่จับปลาได้มาก เมื่อนำปลามาทำปลาร้าจะต้องใส่เกลือมากๆ ปลาจึงจะไม่เน่า
ฆ่าควายทั้งตัวจะปรุงอาหารต้องใช้พริกมากให้ได้ส่วนกับเนื้อควายนั่น ถ้าเสียดาพรึกอยู่จะปรุงอาหารก็ได้ดี
เช่นเดียวกันกับคนที่ออมตะปูหนึ่งตัวอาจทำให้เกือกม้าหนึ่งอันหลุดหายไป ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าทำ
อะไรที่จำเป็นต้องลงทุนมากหรือยอมเสียมากๆ หากไม่ยอมเสียเท่าที่ควรยอมไม่ได้ผลสำเร็จ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Lucrul cunoscut de doi, trei nu mai ramine intre ei. (A secret known by two or three persons is not a secret anymore.) ความลับที่รู้กันสองหรือสามคน ย่อมไม่ใช่ความลับอีกต่อไป	คบสองหนองແທລก	ความลับที่รู้ไปถึงคนที่สองหรือ สามย่อมไม่เป็นความลับ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า คนจับปลาเมื่อพบหนองน้ำที่มี
ปลาไม่ควรให้คนอื่นรู้ด้วยเพราะคนนั้นจะพูดต่อให้คนอื่นรู้จนใครๆพากันมาจับปลาในที่นั้นและทำให้
หนองปลาแห้งสำนวนโรมานีเยหมายความว่าเราไม่ควรเอาเรื่องลับไปเล่าให้คนอื่นฟังเพราะคนนั้นจะพูด
ต่อให้คนอื่นรู้ด้วยจนกระทั่งทำให้เรื่องนั้นไม่เป็นความลับอีกต่อไป

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ce-a fost a fost, sa nu mai dezgropam mortii. (Let bygones be bygones, there is no use in bringing the dead back to life.) ที่ผ่านแล้วให้ผ่านไป อย่าปลุกผี ให้ฟื้น	อย่าฟื้นฟอยหาคะเข็บ	ให้อภัยและลืมเรื่องราวที่เกิดขึ้น ในอดีต

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า เรื่องร้ายที่เกิดขึ้นในอดีตมาแล้วเราไม่ควรเก็บไว้ในใจและหาโอกาสแก้แค้น สำนวนโรมาเนียเปรียบเทียบกับสิ่งไม่ดีกับผี เราไม่ควรจะปลุกผีขึ้นมาทำให้เราเดือดร้อน ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่า เรื่องเก่าที่ไม่ดีเราควรจะลืมไปให้หมดและให้อภัยซึ่งกันและกัน จะเกิดความสงบสุข

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Mina care nu stie sa scrie da vina pe condei. (The hand which can not write blames the pen.) มือเขียนหนังสือไม่ดักลับโทษ ปากกา	รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง	ตัวเองทำไม่ดี แล้วไม่ยอมรับข้อ บกพร่องของตนเอง กลับไป โทษคนอื่นหรือสิ่งอื่นว่าเป็น ต้นเหตุ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตำหนิว่า ผู้รำที่ชำนาญสามารถรำเข้าปีเข้ากลองโดยไม่ผิดจังหวะ ผู้รำไม่เป็นไม่ยอมรับว่าเขาผิดเองแต่กลับโทษผู้เป่าปี่หรือตีกลองให้จังหวะว่าเล่นผิดเช่นเดียวกันกับผู้เขียนหนังสือไม่ได้แต่ไม่ยอมรับว่าตนไม่มีความสามารถกลับโทษว่าปากกาไม่ดี

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cine doarme cu ciinii se scoala plin de purici. Who that sleeps with the dogs will wake up full of fleas. คนที่นอนกับหมาตื่นขึ้นมายุ่อม เต็มไปด้วยหมัด	เล่นกับหมา หมาเลียปาก	ผู้ใหญ่ที่ลดตัวลงคลุกคลีกับคน ชั้นต่ำ คนชั้นต่ำนั้นย่อมจะ ไม่ให้เกียรติ หรือ ขาดความ เคารพ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือนว่า คนที่ลดตัวลงไปคบ หรือล้อเล่น กับคนชั้นต่ำกว่า จะถูกคนนั้นตีเสมอ เช่นเดียวกันกับกรณีที่เราเล่นกับหมา หรือให้หมานอนบนเตียงกับเรา ทำให้หมาตัวนั้นรู้สึกว่ามันกับเราอยู่ในระดับเดียวกัน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Frumusetea cui nu-i place dar nu stii in ea ce zace.) (Beauty is loved by everyone but no one knows what lies beneath.) ความสวยงามเป็นสิ่งที่ทุกคน ชอบ แต่ใครเลยจะรู้ถึงสิ่งที่ ซ่อนอยู่ภายใน	สวยแต่รูป จูบไม่หอม	สวยแต่มีภาพประพจน์ไม่ดี

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือนว่า หญิงที่ลักษณะภายนอกสวยดี ในความเป็นจริงอาจมีนิสัยและความประพฤติไม่ดี

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A uri pe cineva de moarte (To hate someone to death.) ชังน้ำหน้าไปถึงวันตาย	เกลียดเข้ากระดูกดำ	เกลียดมาก เกลียดที่สุด

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ "กระดูกดำ" คือกระดูกที่เป็นรอยดำอยู่เพราะติดโรคฝีดาษ (ไข้ทรพิษ) ซึ่งเป็นโรคที่รักษาไม่หาย สำนวนโรมาเนียมีความหมายว่า เกลียดมาก เกลียดจนวันตาย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A face ochi dulci. (Look at someone with sweet eyes.) มองตาหวาน	เล่นหูเล่นตา	แสดงอาการยั่วยวนด้วยสายตา แสดงความเจ้าชู้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา สำนวนนี้ใช้ระหว่างหนุ่มกับสาวว่ามองด้วยสายตาที่แสดงความชอบหรือความรักเมื่อเกี้ยวพาราสี

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Omni bun e prost. (The generous ones are fools.) คนอารีคือคนโง่	ใจดีผีเข้า	มีความสนิทสนมหรือให้ความ อารีแก่ผู้มีฐานะต่ำกว่า ผู้มี ฐานะต่ำกว่าก็ไม่เกรงใจหรือคิด ว่าเป็นคนโง่

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า คนทรงทำพิธีให้เจ้าผีเข้าถ้าใจแข็งผีไม่เข้าถ้าใจอ่อนผีจึงจะเข้า คนใจอ่อนหมายถึงคนใจดี คนอหังการ ทั้งสองสำนวนตักเตือนว่าคนใจดีที่ไม่ด่าว่าใคร จะถูกผู้ได้บังคับบัญชาเอาเปรียบเพราะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชานั้นรู้สึกว่าเขาใจดี ไม่เข้มงวด

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Vorbeste ca din carte. (Speaks as if out of an open book.) พูดเหมือนอ่านจากหนังสือ	เจาถอยหมอความ	คนที่ชอบพูดเล่นสำนวนโวหารมาก

วิธีใช้: สำนวนโรมานีใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ หมอความหรือทนายความหมายถึง คนที่พูดเหมือนอ่านจากหนังสือ ชอบเอาถ้อยคำหรือสำนวนโวหารจากหนังสือมาโต้แย้งถกเถียงเพื่อเอาชนะคนอื่น เป็นการเอาชนะด้วยโวหาร ไม่ใช่ด้วยข้อเท็จจริง ส่วนสำนวนไทยหมายถึง หัวหมอ ชอบดีผีปากเพื่อเอาเปรียบ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Lacomia sparge sacul. (Greediness breaks the bottom of the sack.) โลภมากทำให้ก้นกระสอบขาดได้	โลภมากกลางหาย	อยากได้มามาก อยากได้ไม่รู้จักพอ ในที่สุดเลยไม่ได้อะไรสักอย่าง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า คนควรพอใจในสิ่งที่ได้หรือมีอยู่แล้ว ใครๆที่อยากได้ให้มากขึ้นไปเรื่อยๆ สุดท้ายจะไม่เหลืออะไรเลย เช่นถ้าเอาข้าวเปลือกบรรจุกระสอบหนักเกินไปเพราะความโลภ ก้นกระสอบจะขาดทำให้เมล็ดข้าวหลุดร่วงไป

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Prietenul adevarat la vreme de nevoie se cunoaste. (A friend in need is a friend indeed.) เพื่อนแท้คือเพื่อนในยามยาก	เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก	เพื่อนแท้คือเพื่อนในยามที่ทุกข์เดือดร้อนซึ่งหาได้ยาก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน ทั้งสองสำนวนมีความหมายว่าเพื่อนที่แท้จริงคือเพื่อนที่จะรีบมาช่วยเราในยามมีปัญหานั้นหาไม่ค่อยได้ แต่เพื่อนที่มาช่วยกันหรือร่วมสนุกกับเรามีอยู่มากมาย พวกเขาเป็นเพียงนักฉวยโอกาสเท่านั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Vorbeste ca orbul cu ochelari. (Talk like a blind man who wears eye-glasses.) พูดเหมือนคนตาบอดใส่แว่น	ตาบอดสอดตาเห็น	อวดรู้ แต่ความจริงไม่รู้เรื่องอะไรเลย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูกว่า คนตาบอดแม้สวมแว่นก็ไม่สามารถมองเห็นได้ คนที่พูดเหมือนคนตาบอดใส่แว่นคือคนยกตัวเองว่ารู้เรื่องในสิ่งที่ตนไม่เคยเห็นหรือเคยทำมาก่อน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Dupa ce au furat caii in zadar incui grajdul. (It is no use to lock the stable after the horses were stolen.) ลั่นดาลประตูคอกหลังจากฝูงม้าถูกขโมยไปแล้ว	วัวหายล้อมคอก	ของหายหรือเกิดเรื่องแล้วจึงคิดป้องกัน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงประชด การล้อมคอก หรือการลั่นดาลประตูคอกหลังจากวัวหรือม้าถูกขโมยไปแล้วเป็นสิ่งที่ไม่มีประโยชน์ จึงควรเตรียมการป้องกันเอาไว้ก่อนที่เหตุที่จะเกิดขึ้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Fereste-te de ciine mut si de om tacut. (Beware a dumb dog and a silent man.) ระวังหมาไม่เห่าและคนไม่พูด	หมากัดไม่เห่า	การสู้หรือตอบโต้โดยไม่เตือนล่วงหน้า

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า ให้ระวังหมาที่ไม่เห่าหรือคนที่ไม่พูด เพราะสามารถทำร้ายเราได้โดยเรายังไม่ทันระวังตัว

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Dupa a locului obicei sa te porti si tu in orice bordei. (When in a foreign place, follow the local custom wherever you go.) เมื่ออยู่ต่างถิ่น จงทำตาม ประเพณีท้องถิ่นนั้น	เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม	เมื่ออยู่ถิ่นใดควรประพฤติตน ให้สอดคล้องกับประเพณีของ ท้องถิ่นนั้น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า เมื่อเราไปสู่ท้องถิ่นใด หรือ เข้าสู่
สังคมใด เราควรปรับตัวให้เข้ากับประเพณีนิยมของสังคมนั้น เพื่อให้อยู่กับคนในสังคมนั้นด้วยดี

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ochii care nu se vad se uita. (Eyes (of a person) one can't see are easily forgotten.) เมื่อไม่อยู่ในสายตาก็ลืมกันได้ง่าย	สามวันจากนารีเป็นอื่น	เมื่ออยู่ห่างสายตาก็ลืมกันได้ง่าย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือน คนที่อยู่ห่างจากสายตาไม่นานก็จะลืมทั้ง
สองสำนวนใช้ในความหมายว่า หากไม่มีโอกาสเห็นกัน หรืออยู่ใกล้ชิดกัน ในไม่ช้าก็จะลืมคนนั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Bunele maniere il recomanda pe om. (Good manners recommend a man.) กิริยามารยาทที่ดีย่อมบ่งบอก ความเป็นสุภาพชน	สำเนียงบอกภาษา กิริยาบอกสกุล	การพูดจา หรือกิริยามารยาท เป็นสิ่งที่ช่วยให้เราตัดสินใจว่า คนนั้นเป็นคนอย่างไร

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า วิธีการพูดจา ลักษณะภายนอกและพฤติกรรมของคนย่อมบอกพื้นฐานของแต่ละคนได้เป็นอย่างดี

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cind bogatul vorbeste lumea amuteste. (When a rich man speaks, the others keep silent.) เมื่อคนรวยเอ่ยปาก คนอื่นๆ ย่อมเงียบสนิท	มีเงินมีทองเจรจาได้ มีไม้มีไผ่ ปลูกเรือนงาม	การที่มีเงินแล้ว พูดอะไรคนก็ เชื่อฟัง คนมีเงินใครๆก็ฟัง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือน คนฐานะดีย่อมมีอำนาจ และอิทธิพลมากกว่าคนอื่น ดังนั้นคำพูดของเขาจึงมีน้ำหนักและได้รับความเชื่อถือมากกว่าคำพูดของคนจน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Dragostea nu are ochi. (Love is blind.) ความรักทำให้ตาบอด	ความรักเหมือนโรคา บันดาล ตาให้มืดมน	ความรักทำให้มองไม่เห็นข้อ บกพร่องของคนรัก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ทั้งสองสำนวนบอกความหมายอยู่ในตัวว่าความรักทำให้คนที่รักกันมองไม่เห็นข้อเสียของอีกฝ่ายหนึ่ง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Femeia, pusca si calul n-are crezament. (Never trust a woman, a gun or a horse.) อย่าเชื่อใจผู้หญิง ปืน และม้า	ข้างสาร งูเห่า ช้างเกา เมียรัก	มนุษย์ (ผู้ชาย) ไม่ควรไว้วางใจ คนหรือสัตว์เหล่านี้ เพราะอาจ เกิดอันตรายแก่เราได้ทุกเมื่อ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือน ข้างสารและงูเห่าเป็นสัตว์ที่มีอันตรายที่อาจทำร้ายตัวเราได้ ช้างเกาและเมียรักเป็นคนใกล้ชิดที่ดูเหมือนน่าไว้วางใจแต่ผู้ชายไม่ควรประมาท สำนวนโรมาเนียก็เตือนว่า ผู้หญิง ปืน และม้าไม่น่าไว้วางใจเหมือนกัน เพราะผู้หญิงมักไม่ซื่อสัตย์ ส่วนม้าและปืนเป็นสัตว์และของใช้ใกล้ตัวของผู้ชายสมัยโบราณอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ทุกเมื่อถ้าไม่ระวัง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Parca are orbul gainilor. (He behaves like a blind chicken) ทำตัวเหมือนไก่ตาบอด	งเป็นไก่ตาแตก	ทำอะไรไม่ถูก

วิธีใช้ : ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ ในการชนไก่ ไก่ใช้เดือยที่แหลมแทงคู่ต่อสู้ หากไก่ตัวหนึ่งตาถูกเดือยแทงจนตาแตกมองอะไรไม่เห็นและทำอะไรไม่ถูก สมัยก่อนคนโรมาเนียที่เลี้ยงไก่พบโรคประเภหนึ่งที่ทำให้ไก่ตาบอด (ลูกตากลายเป็นสีขาว) ไก่ไม่ตายแต่มองอะไรไม่เห็นและวิ่งไปวิ่งมาทำอะไรไม่ถูก ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมาย งง ทำอะไรไม่ถูก

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Porcul ori incotro face, lui tot noroiul ii place; din ce e nu-l poti preface. (Pigs will always like mud, nothing will change them.) หมูย่อมชอบโคลน ไม่มีใครเปลี่ยนมันได้	สัญชาติหมา (หมู) อุดกินซีไม่ได้	คนชั้นต่ำย่อมมีพฤติกรรมในด้านต่ำเสมอ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูก หมาชอบกินซี เราเปลี่ยนมันไม่ได้เช่นเดียวกันกับหมูที่ชอบสถานที่สกปรกก็อดอยู่ในโคลนไม่ได้ ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าคนชั้นต่ำอดมีพฤติกรรมอย่างต่ำไม่ได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cine tace primeste. (He who keeps silent shall be rewarded.) ผู้ที่เงียบไว้ ย่อมได้สิ่งที่ดีเสมอ	หงิมๆหยิบขึ้นปลามัน	คนที่ไม่ค่อยพูด หรือแสดงออกแต่ที่จริงเป็นคนฉลาดที่สามารถคว้าของดีได้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงแนะนำในการดูลักษณะคนว่า คนที่มีลักษณะภายนอกหงิมๆเงียบๆแต่ในความเป็นจริงอาจจะเป็นคนเก่งและมีความสามารถสูง ย่อมจะได้สิ่งต่างๆที่ดีเสมอ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu poti sluji la doi domni. (One can't serve two masters.) อย่าเป็นบ่าวสองนาย	ข้าสองเจ้า บ่าวสองนาย	บ่าวไม่ควรมีนายสองคน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า บ่าวที่มีนายสองคนย่อมที่จะซื่อสัตย์และรับใช้นายทั้งสองได้ดีไม่เท่ากัน บ่าวจึงควรมีนายเพียงคนเดียว

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

2.5.1 การนำพฤติกรรมและพินิจมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Mic dar voinic, nu mare si de nimic. (Small but mighty better than big but useless.) ตัวเล็กแต่แข็งแรงย่อมดีกว่าตัวใหญ่แต่ไร้ประโยชน์	เล็กพริกขี้หนู	คนตัวเล็กแต่เก่งหรือมีความสามารถมาก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ พริกขี้หนูเป็นพริกขนาดเล็กกว่าพริกชนิดอื่นแต่เผ็ดกว่า เมื่อใช้เป็นสำนวนเปรียบได้กับคนร่างเล็กแต่แข็งแรงหรือมีความสามารถมากกว่าคนตัวใหญ่แต่ทำอะไรไม่เป็น

ที่มา: สำนวนโรมานีเยเกิดจากพฤติกรรม สำนวนไทยเกิดจากพืช

2.6 การนำธรรมชาติมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Tandara nu sare departe de trunchi. (A chip does not fall far away from the trunk) สะเก็ดไม้ย่อมหล่นไม่ไกลต้น	ลูกไม้ย่อมหล่นไม่ไกลต้น	ลูกย่อมไม่ต่างกับพ่อแม่มากนัก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่าลูกย่อมมีลักษณะและนิสัยเหมือนกับพ่อแม่เช่นเดียวกับผลไม้หรือสะเก็ดไม้ย่อมมีลักษณะเหมือนต้นไม้นั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu iese fum fara foc. (There is no smoke without a fire.) มีควันย่อมมีไฟ	มีไฟย่อมมีควัน	ไม่มีเหตุย่อมไม่มีผล หรือ ไม่มีผลย่อมไม่มีเหตุเช่นกัน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า หากเราจุดไฟ ควันก็ย่อมออกมาด้วย หรือถ้าหากมีควันขึ้นมา ย่อมต้องมีแหล่งไฟแน่นอน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A dispere in ceata. (Vanish into fog.) หายไปในสายหมอก	หายเข้ากลีบเมฆ	หายไปแล้วไม่กลับมาอีก หรือ หายไปโดยไร้ร่องรอย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า เมื่อหายไปไหนหายไปในสายหมอกอันหนาทึบไม่สามารถมองเห็นได้ หรือหายไปโดยไร้ร่องรอย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu tot ce luceste e aur. (All that glitters is not gold.) สิ่งที่สุกใสใช้ว่าเป็นทองไปทั้งหมด	ข้างนอกสุกใสข้างในเป็นโพรง	ควรระวังสิ่งที่เห็นงามจากภายนอก ภายในอาจจะไม่ดี หรือ ไม่มีค่าอย่างที่เห็น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือน คน หรือ สิ่งของที่ภายนอกดูงามดูดี แต่ภายในตรงข้ามกับภายนอก สิ่งที่แวววาวไม่ใช่ทองเสมอไป เราไม่ควรประเมินค่า หรือตัดสินสิ่งต่างๆโดยมองรูปภายนอกเท่านั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Alb ca spuma laptelui. (As white as milk foam.) ขาวเหมือนฟองนม	ขาวเป็นไขปอก	ขาวสะอาด

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ ไขต์มเมื่อปอกเปลือกออกจะเห็นไขขาวเช่นเดียวกันกับสีขาวของฟองนม ทั้งสองสำนวนเอามาใช้เมื่อเปรียบกับผิวที่ขาว

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากจากธรรมชาติ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Daca nu curge, pica. (If it (water) does not flow, it drops.) ถึงน้ำไม่ไหล มันก็ยังหยด	น้ำซึมบ่อทราย	มีกำไรหรือได้มาไม่มากแต่ได้มาเรื่อยๆ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา น้ำซึมบ่อทราย ย่อมซึมออกมาเรื่อยๆแต่ไม่เคยไหลจนท่วมเช่นเดียวกันกับน้ำในท่อซึ่งถ้าไม่ไหลอย่างน้อยมันจะหยดอยู่เรื่อยๆ เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวนหมายถึงหาเงินได้น้อยแต่ได้มาเรื่อยๆ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Unde sint broaste trebuie sa fie si lac (Where there are frogs there is a lake too.) มีกบที่ไหน มีทะเลสาบที่นั่น	มีไก่ที่ไหน มีไรที่นั่น	เมื่อมีสิ่งหนึ่ง ก็ต้องมีอีกสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นของคู่กัน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเยาะเย้ยว่า ไรเป็นแมลงติดตัวไก่ชนิดหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายเห็บ กบเป็นสัตว์ที่ชชอบอยู่บริเวณแหล่งน้ำเช่นทะเลสาบ ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าของคู่กันหรือคนกลุ่มเดียวกัน ถ้ามีอย่างหนึ่งที่ไหนต้องมีอีกอย่างหนึ่งที่นั่น (มักใช้ในแง่ลบ)

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Negru ca un carbune. (As black as a lump of coal.) ดำเหมือนก้อนถ่าน	ดำเป็นตอตะโก	ดำมาก, ดำสนิท

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงถากถาง ไม่ตะโกเป็นไม้ชนิดหนึ่งที่มีลำต้นสีดำเช่นเดียวกันกับถ่านหิน ใช้เป็นสำนวนเมื่อเปรียบเทียบหรือพูดถึงความด่ามาก ๆ หรือด่าสนิท

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

2.7 การนำสิ่งของมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
li bate vintul in traista. (Wind blows into one's purse.) ลมพัดเข้ากระเป๋	กระเป๋เบา	ไม่มีเงิน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา สมัยก่อนเงินตราทำด้วยโลหะและมีน้ำหนักมากพอสมควร กระเป๋เบาคือกระเป๋ที่ไม่มีเงินอยู่ข้างใน สมัยโบราณคนโรมาเนียใช้กระเป๋สตางค์ทำด้วยผ้า ถ้ากระเป๋สตางค์มีเงินเจ้าของจะระมัดระวังเป็นพิเศษโดยเอาเชือกมาผูกปากกระเป๋ให้แน่น ลมพัดเข้ากระเป๋หมายถึงกระเป๋ที่ไม่มีเงินอยู่ข้างในเพราะว่าเจ้าของไม่เอาใจใส่ผูกปากกระเป๋นั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสิ่งของ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
li taie limba ca foarfecele. (Tongue as sharp as a pair of scissors.) ลิ้นคมเหมือนกรรไกร	ปากเป็นกรรไกร	ชอบด่า ชอบนินทาคนอื่น ปากจัดว่าอย่างเจ็บแสบ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ กรรไกรเป็นเครื่องมือมีคมที่ใช้ในการตัดสิ่งต่างๆ ปากกรรไกรจะขยับอยู่ตลอดเวลา เมื่อเอาลิ้นมาเปรียบกับกรรไกรหมายถึงพูดว่าคนอื่นไม่หยุดหย่อน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากสิ่งของ

2.8 การนำศาสนามาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Cum e sfintul asa si tamiia. (Like saint like incence.) นักบุญเป็นเช่นใด ชูบย้อมเป็น เช่นนั้น	เจ้าวัดไม่ดี หลวงชีสกปรก	หัวหน้าไม่ดี ลูกน้องก็พลอยไม่ดี ไปด้วย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า เจ้าวัดเป็นพระที่ปกครองวัด นักบุญเป็นบาทหลวงซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางศาสนจักร ถ้าเจ้าวัดประพฤติไม่ดี ไม่เข้มงวดต่อ ระเบียบของสงฆ์ "หลวงชี" ซึ่งเป็นพระลูกวัดก็จะประพฤติไม่ดีตามไปด้วย เช่นเดียวกันกับบาทหลวงที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง ก็จะทำให้ "รูป" ซึ่งหมายถึงคนทั่วไปที่เข้าโบสถ์ทำตามแบบอย่างที่ไม่ดีตามไปด้วย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากศาสนา

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
E mai buna sanatatea decit toata bogatia. (Health is better than wealth.) สุขภาพดีย่อมดีกว่าทรัพย์สิน เงินทอง	ความไม่มีโรคเป็นลาภอัน ประเสริฐ	สุขภาพที่แข็งแรงสำคัญกว่า ทรัพย์สินสมบัติใดๆ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า คนไม่แข็งแรงหรือเจ็บป่วยบอย่อมไม่มีความสุขแม้จะเป็นคนฐานะดี ร่ำรวย คนเป็นโรคมีแต่ความทุกข์ทรมาน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากศาสนา

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
De om ros si cal balan sa te feresti ca de dracu. (One should keep away from both red haired men and grey horses as if they were the Devil itself.) อยู่ให้ห่างจากชายผมแดงและ ม้าสีเทาราวกับว่ามันเป็นปีศาจ	ผมหยิก หน้ากล้อ คอสั้น พันขาว	เราควรระมัดระวังคนผมหยิก หน้ากล้อคอสั้น หรือชายผม แดงและม้าสีเทาเพราะคน เช่นนั้นไม่น่าไว้วางใจ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือน ทั้งสองสำนวนพูดถึงรูปลักษณะที่เป็นโทษของคนหรือสัตว์ที่คยยากหรือไม่น่าไว้วางใจ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากความเชื่อ

2.9 การนำขนบธรรมเนียมประเพณีมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Ingrasa porcul de Ignat. (Fatten the pig during Christmas Eve.) ขุนหมูให้อ้วนในช่วงวันก่อนวัน คริสต์มาส	ซื้อผ้าใกล้ตรุษ ซื้อควายหน้านา ซื้อผ้าหน้าตรุษ	ทำอะไรไม่เหมาะกับเวลา สูญเสียมากกว่าปกติ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า เวลาปีใหม่ทุกคนนิยมใส่เสื้อใหม่ราคาผ้าจึงแพงกว่าปกติและหาซื้อยาก ชาวบ้านคนโรมานีขุนหมูให้อ้วนทั้งปีเพื่อให้หมูตัวนั้นมีน้ำหนักพอดีและพร้อมจะฆ่าและกินในช่วงเทศกาลคริสต์มาส ถ้าใกล้เวลาเทศกาลแล้วจึงเริ่มขุนหมูให้อ้วนจะไม่ได้ผลเพราะหมูจะไม่อ้วนพอ คนนั้นจึงต้องไปซื้อหมูที่ตลาดในราคาแพง ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าทำสิ่งต่างๆไม่ถูกจังหวะย่อมมีความสูญเสียมากกว่าปกติ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากขนบธรรมเนียมประเพณี

3. เปรียบเทียบสำนวนโรมานีเยที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันโดยสิ้นเชิง

3.1 การนำสัตว์มาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
A tine lupul de urechi. (To grab a wolf by the ears.) จับหมาป่าที่หูของมัน	ล้วงคองูเห่า	ทำสิ่งที่เสี่ยงอันตราย โดยไม่กลัวภัยที่จะเกิดขึ้น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า งูเห่าเป็นสัตว์มีพิษ หมาป่าเป็นสัตว์อันตราย การล้วงคองูเห่าหรือจับหมาป่าย่อมเสี่ยงมากเพราะอาจทำให้ตนเองมีอันตรายถึงตายได้ เหมือนกับการไปยุ่งเกี่ยวกับคนพาลย่อมทำให้ตัวเองเดือดร้อน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ce naste din pisica soareci maninca. (That what comes of a cat will eat mice.) สิ่งที่เกิดมาจากแมวย่อมกินหนู	หมา (หมู) อดกินซี่ไม้ได้	นิสัยสันดานเป็นอย่างไร ก็ย่อมเป็นอย่างนั้นตลอดไป

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตำหนิว่าอะไรที่ชั่วหรือไม่ดีตั้งแต่แรกก็ย่อมไม่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดไปเช่นเดียวกันกับสิ่งที่เกิดมาจากแมวย่อมขาดสัญชาตญาณแมวไม่ได้มันย่อมกินหนูตามธรรมชาติของมัน เช่นเดียวกันกับหมูที่แม้มีอาหารอยู่แต่ยังกินสิ่งสกปรกตามธรรมชาติของมัน

ที่มา: สำนวนโรมานีเยเกิดจากสัตว์

3.1.1 การนำสัตว์และอวัยวะมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
A trece ca gisca prin apa. (Walk like a goose through water.) เดินเหมือนห่านผ่านน้ำ	ก ข ไม่กระดิกหู	เรียนหนังสือมาแล้ว แต่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูกว่า คนไทยคือว่า ก ข เป็นอักษรแรกในระบบตัวอักษร ใครอ่าน ก ข ไม่ออกหรือเขียนไม่ได้คนนั้นย่อมไม่มีความรู้เกี่ยวกับตัวหนังสือ ตามธรรมชาติชนท่านมีลักษณะเหนียวมันเพื่อไม่ให้หยดน้ำติดตัวท่านในเวลาว่ายน้ำ เดินเหมือนห่านผ่านน้ำหมายถึงเรียนอะไรมาแล้วแต่ความรู้ไม่ติดตัว

ที่มา: สำนวนโรมานีเกิดจากสัตว์ สำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

3.1.2 การนำสัตว์และพืชมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Gaina batrina face zeama buna. (The old hen makes the good broth.) ไก่แก่ทำแกงอร่อย	กระดังงาเป็นไฟ	หญิงที่เคยมีสามีมาแล้วยอมชำนานูในเรื่องความรัก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา กระดังงาเป็นไม้ชนิดหนึ่งที่ต้องลนไฟก่อนจึงจะได้กลิ่นหอม เอาแม่ไก่ทำแกงย่อมอร่อยกว่าเอาลูกไก่ทำแกงเพราะลูกไก่มีแต่กระดูกและหนังไม่ค่อยมีเนื้อ สำนวนเหล่านี้ใช้ในความหมายว่า ผู้หญิงที่มีประสบการณ์ในการแต่งงาน หรือเคยผ่านผู้ชายมาแล้ว ย่อมมีเสน่ห์และรู้เรื่องผู้ชายดี

ที่มา: สำนวนโรมานีเกิดจากสัตว์ สำนวนไทยเกิดจากพืช

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Traiesc ca pisica cu soarecele. (Live together like cat and mouse.) อยู่ด้วยกันเหมือนแมวกับหนู	ขมื่นกับปุ่น	เข้ากันไม่ได้ ไม่ถูกกัน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ ขมื่นเป็นพืชชนิดหนึ่งที่มีสีเหลือง เมื่อใดเอามาผสมกับปุ่น ขมื่นจะเปลี่ยนสีออกเป็นสีแดงเหมือนกับว่าเข้ากับปุ่นไม่ได้ ตามธรรมชาติแมวเป็นสัตว์ที่กินหนู แมวกับหนูจึงอยู่ด้วยกันไม่ได้ ทั้งสองสำนวนมีความหมายว่าสองสิ่งที่ไม่ถูกกันย่อมอยู่ด้วยกันไม่ได้ เพราะจะทะเลาะกันเสมอ

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากสัตว์ สำนวนไทยเกิดจากพืช

3.1.3 การนำสัตว์และการกระทำมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu calca sarpele care doarme. (Do not step on a sleeping snake.) อย่าเหยียบงูที่กำลังหลับ	แกว่งเท้าหาเสี้ยน	อยู่ดี ๆ ไม่ควรหาเรื่องที่ทำให้ตัวเองเดือดร้อน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือน เราไม่ควรจะหาเรื่องที่อาจจะทำให้ได้รับความเจ็บปวด

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากสัตว์ สำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

3.1.4 การนำสัตว์และนิทานมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu stricati orzul pe giste. (Do not waste maize on geese.) อย่าเลี้ยงห่านด้วยข้าวโพด	อย่ายื่นแก้วให้วานร	เอาสิ่งของดีๆให้คนที่ไม่รู้คุณค่า จะไม่มีประโยชน์อะไรเหมือน กับเอาแก้วแหวนเงินทองมาให้ ลิงใช้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่าไม่มีประโยชน์ที่จะให้สิ่งของดีๆแก่คนที่
ไม่รู้คุณค่าของสิ่งนั้น สำนวนไทยเกิดจากนิทานอีสปเรื่องเกี่ยวกับลิงได้แก้วแล้วไม่รู้ถึงคุณค่าเนื่องจากลิงเป็นสัตว์
เลี้ยงลูกด้วยนมชอบกินกล้วยเป็นอาหาร ย่อมไม่รู้จักคุณค่าของเพชรพลอยว่าสวยงามเพียงใด¹

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากสัตว์ สำนวนไทยเกิดจากนิทาน

3.2 การนำอวัยวะมาเปรียบเทียบ

3.2.1 การนำอวัยวะและธรรมชาติมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
C-un picior in groapa si cu altul afara. (To have a foot in the grave and the other out.) เท้าข้างหนึ่งอยู่ในหลุมศพ อีกข้าง หนึ่งอยู่บนพื้นดิน	ไม้ใกล้ฝั่ง	แก่ใกล้จะตาย

¹ วาสนา บุญสม. (2540). *สำนวนสิบสองราศี*. หน้า 249

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ คนมีอายุมากมีโอกาสที่จะตายได้ทุกเวลา เหมือนต้นไม้ที่อยู่ริมแม่น้ำ หากกระแสน้ำเซาะฝั่งแม่น้ำพังทลายลงไปเมื่อไร ต้นไม้ก็ล้มเมื่อนั้น สำนวนโรมานีเปรียบเทียบกับคนแก่ชราที่ใกล้จะตายเหมือนคนที่ไปสู่ความตายครึ่งทางว่าเท้าข้างหนึ่งลงไปอยู่ในหลุมฝังศพแล้ว

ที่มา: สำนวนโรมานีเกิดจากอวัยวะ สำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

3.2.2 การนำอวัยวะและสิ่งของมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu e intreg la cap. (Not full in the head.) ไม่เต็มหัว	ไม่เต็มเต็ง	สติไม่สมบูรณ์ บ้าๆบอๆ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา คนไม่เต็มหัวคือคนบ้าๆบอๆ ขาดลักษณะของคนปกติ "เต็มหัว" หรือ "หัวเต็ม" หมายถึงหัวที่มีสมองเต็ม ส่วน "ไม่เต็มเต็ง" คือไม่เต็มตาซัง (เต็ง = ตาซัง) หมายถึงขาดไปบางส่วน ทำให้ไม่สมบูรณ์ เมื่อใช้เป็นสำนวนหมายความว่า คนที่มีสติไม่สมบูรณ์ บ้าๆบอๆ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเกิดจากอวัยวะ สำนวนไทยเกิดจากสิ่งของ

3.3 การนำพืชมาเปรียบเทียบ

3.3.1 การนำพืชและสัตว์มาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Marul putred strica si pe cele bune. (A rotten apple spoils the good ones too.) แอปเปิ้ลเน่าผลเดียวทำให้ผลดี อีกหลายผลเน่าไปด้วย	ปลาเน่าตัวเดียวเหม็นหมดทั้งข้อง	คนอยู่ในกลุ่มเดียวกัน คนพาล เพียงคนเดียวทำให้คนในกลุ่ม เสียชื่อทั้งหมด

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ปลาเน่าหรือแอปเปิ้ลเน่าซึ่งหมายถึงสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงคนเดียวที่ทำไม่ดี ย่อมทำให้สมาชิกคนอื่นในหมู่คณะเดียวกันเสียชื่อเสียงไปด้วย

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากพืช สำนวนไทยเกิดจากสัตว์

3.4 การนำการกระทำมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Bobocii pe giste vor sa le-nvete sa-noate. (Gooslings want to teach the geese how to swim.) ลูกห่านพยายามสอนแม่ห่านว่ายน้ำ	สอนหนังสือสังฆราช	คนที่ไม่รู้สั่งสอนคนที่มีความรู้ความชำนาญอยู่แล้ว

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา สังฆราชเป็นผู้ทรงความรู้ การไปพยายามสอนถือว่าเป็นการดูถูก เพราะฝ่ายที่สอนมีความรู้ความชำนาญน้อยกว่าฝ่ายถูกสอน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Bate fierul cit e cald. (Strike while the iron is hot.) ตีเหล็กเมื่อยังร้อนอยู่	น้ำขึ้นให้รีบตัก	มีโอกาสดีควรรีบทำ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า เมื่อโอกาสมาถึงควรรีบตักดวง เช่นเดียวกับเมื่อน้ำในแม่น้ำขึ้นควรรีบตักไว้ ถ้าน้ำลดลงหรือแห้งไปก็ตักไม่ได้ เมื่อจะตีเหล็กควรรีบตีเมื่อเหล็กยังร้อนอยู่ ถ้าเหล็กเย็นลงและแข็งตัวขึ้นก็จะตีไม่ได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Scoate bani din piatra seaca. (Get money out of a stone.) รีดเงินจากก้อนหิน	รีดเลือดกับปู	บีบบังคับเอาทรัพย์สินจากคนที่ไม่มีจะให้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า ปูเป็นสัตว์ที่ไม่มีเลือด ข้างในก้อนหินก็ไม่มีน้ำ การบีบบังคับเอาทรัพย์สินกับคนที่ไม่มีจะให้เหมือนกับการที่จะบีบเลือดออกจากปูหรือการบีบน้ำออกมาจากก้อนหิน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cum iti vei face patul asa vei dormi. (As you make your bed so you shall sleep.) ปูเตียงอย่างไรก็ต้องนอนบนเตียงอย่างนั้น	กมทนารับกรรมที่ก่อไว้	ได้ทำสิ่งใดไว้ต้องยอมรับผลของการกระทำนั้น ทั้งดีและไม่ดี

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน เมื่อปูที่นอน ถ้าปูไม่ดีจะทำให้ตัวเองนอนไม่สบายหรือนอนไม่หลับก็ได้ สิ่งต่างๆที่เราทำ เราควรทำอย่างดีที่สุด และทำอย่างมีความรับผิดชอบ เพราะถ้าผลงานออกมาไม่ดีจะทำให้ตัวเองเดือดร้อนและลำบาก

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cu doua bucatarese iese ciorba prea sarata sau nesarata. (Two cooks make the broth either too salty or without salt.) แม่ครัวสองคนปรุงแกง คนหนึ่ง ใส่เกลือมากไปอีกคนหนึ่งอาจไม่ได้ใส่ เกลือเลย	มากหมอ มากความ	เรื่องเรื่องเดียวถ้าต้องติดต่อ เกี่ยวข้องกับคนหลายคนย่อม ทำให้เรื่องนั้นดำเนินไปด้วย ความยากลำบากเพราะแต่ละ คนคิดไม่เหมือนกัน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงแนะนำ หากเมื่อป่วยเราไปหาหมอหลายคน หมอแต่ละคนย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เหมือนกันกับแม่ครัวสองคนปรุงแกง คนหนึ่งใส่เกลือแล้วแกงอร่อย แต่อีกคนหนึ่งคิดว่าไม่ใส่เกลือแล้วแกงอร่อย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A da flamindului scobitoare. (Give a toothpick to a starving man.) ให้ไม้จิ้มฟันกับคนอดโซ	หัวล้านได้หวี ดาบอดได้แว่น	ได้สิ่งที่ไม่มีประโยชน์ต่อตนเอง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือน คนหัวล้านไม่จำเป็นต้องใช้หวีและคนดาบอดไม่จำเป็นต้องสวมแว่น ในขณะเดียวกันคนที่อดโซเพราะยังไม่ได้รับประทานอาหาร ก็ไม่จำเป็นต้องใช้ไม้จิ้มฟัน ทั้งสองสำนวนหมายความว่า ผู้ให้ควรให้สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้รับ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
De multe ori unii seamana si altii secera. (It often happens that one sows and the other reaps.) การที่คนหนึ่งปลูกข้าวแต่อีกคน หนึ่งได้เก็บเกี่ยว	ตึงให้กาเกิน	คนหนึ่งทำ แต่อีกคนหนึ่งได้ ประโยชน์

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือน ทั้งคนตึงและคนปลูกข้าวไม่สามารถได้
ผลประโยชน์จากสิ่งที่ทำ แต่ผู้ที่ไม่ได้ทำกลับได้รับประโยชน์แทน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
A spune lucrurilor pe nume. (Call things on their names.) เรียกสิ่งต่างๆด้วยชื่อของมันโดยตรง	ขวานผ่าซาก	พูดตรงๆโดยไม่เกรงใจว่าผู้ฟัง รู้สึกอย่างไร

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ขวานเป็นเครื่องมือที่คมมาก ซากเป็น
ต้นไม้เนื้อแข็ง เมื่อใช้ขวานผ่าซากเราต้องใช้แรงใช้กำลังอย่างเต็มที่ เมื่อใช้เป็นสำนวนหมายถึง พูดตรงๆตาม
ความเป็นจริงโดยไม่สนใจความรู้สึกของผู้ฟัง สำนวนโรมานีอธิบายความหมายว่า พูดตรงๆ สิ่งไหนเป็น
อย่างไรก็พูดตามอย่างนั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cu cit mai mult de foc te apropii cu atit mai mult te si aprinzi. (The closer you come to a fire, the deeper you get burnt.) ยิ่งเข้าใกล้ไฟ ยิ่งไหม้ลึก	กล้านัก มักบิ่น	กล้าเกินไปย่อมเสี่ยงอันตราย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า ใต้มืดที่คมมากเกินไปย่อม
บิ่นหรือกร่อนได้ง่าย คนนั่งใกล้ไฟซึ่งเป็นสิ่งที่อันตราย ยิ่งเข้าใกล้ไฟเท่าใดยิ่งเสี่ยงอันตรายจากการถูกไฟไหม้
มากขึ้นเท่านั้น ทั้งสองสำนวนตักเตือนว่า อย่ากล้าเสี่ยงอันตรายมากเกินไป

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Se leaga la cap fara sa-l doara. (Wrap one's head without having a headache.) พันศีรษะโดยไม่ปวดศีรษะ	อำขาพาวปึก	หาภาระหรือทำอะไรโดยไม่ จำเป็น

วิธีใช้: สำนวนโรมาเนียใช้ในความหมายเชิงอุปมา พันศีรษะโดยไม่ปวดศีรษะใช้เป็นสำนวนว่าเมื่อยังไม่มียุทธา
แต่คิดกังวลเกินกว่าเหตุ ส่วนสำนวนไทยเอาคนซึ่งมีสองแขนไปเปรียบกับปีกนกกว่า ถ้าจะทำอะไรให้ได้เต็มที่ก็
ต้องกางแขนออกไปทั้งสองแขนซึ่งบางทีก็เกินกว่าความจำเป็น ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความ
หมายว่าหาเรื่องมาเป็นภาระของตนโดยไม่จำเป็น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Mai bine cu papucii cirpiti decit cu piciorul gol. (Better to wear one's slippers patched than to walk barefoot.) ใส่รองเท้าแตะปะดีกว่าเดินเท้า เปล่า	กำซี้ดีกว่ากำตด	ได้น้อยดีกว่าไม่ได้อะไร

วิธีใช้: สำนวนโรมาเนียใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน การใช้รองเท้าแตะ แม้เป็นคู่เก่าที่ต้องปะแล้วปะอีกก็ยังดีกว่าเดินเท้าเปล่า ส่วนสำนวนไทยใช้เชิงแนะนำว่า ได้เพียงเล็กน้อยก็ดีกว่าไม่ได้อะไรเลย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A pune bete in roate. (Stick a wooden stick into someone else's wheels.) เอาไม้เข้าไปสอดในซี่ล้อรถของ คนอื่น	หมู่เขาจะหาม เอาคานเข้าไปสอด	ผู้ขัดขวางคนอื่นในขณะที่เขา กำลังทำสิ่งใดๆ จะทำให้คนนั้น เสียผลประโยชน์

วิธีใช้: สำนวนโรมาเนียใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า ถ้ามีคนเอาไม้เข้าไปสอดในล้อเกวียนในขณะที่เกวียนกำลังเคลื่อนที่ก็จะทำให้เกวียนนั้นหยุดชะงักเคลื่อนต่อไปไม่ได้ ส่วนสำนวนไทยใช้ในความหมายว่า คนที่เข้าไปขัดขวางเรื่องของผู้คนที่กำลังจะสำเร็จ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ce tie nu-ti place altuia nu-i face. (Do not do the things you dislike to someone else.) ไม่ชอบอะไร ก็อย่าทำสิ่งนั้นกับ คนอื่น	เอาใจเขามาใส่ใจเรา	ทำอะไรกับใครควรนึกเห็นใจ คนอื่นด้วย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน ก่อนที่จะลงมือทำอะไรลงไปเราควรนึกถึงคนอื่นด้วยเพราะสิ่งที่เราทำอาจทำให้คนอื่นไม่สบายใจหรือเดือดร้อนได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cinci cistig, sapte maninc,ce ramine bag in punga. (I earn five, eat seven and what is left save it in my purse.) หาได้ห้า กินเสียเจ็ด จะมีอะไรที่ เหลือเก็บไว้ในกระเป๋	กินน้ำไม่เพื่อแล้ง	มีอะไรใช้หมดทันทีไม่คิดถึงวัน ข้างหน้า

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนคนที่สุรุ่ยสุร่ายว่า ใช้จ่ายเกินตัว สำนวนไทยมาจากการตัดคัตน้ำ เมื่อหน้าแล้งน้ำในคลองในบ่อนล้นน้อยลงหรือแห้งขอด หากเราเอาน้ำมาใช้เสียหมด ไม่เผื่อน้ำแล้งที่หาน้ำใช้ยากเราจะต้องได้รับความลำบาก เช่นเดียวกันกับคนที่หาได้ห้าส่วนแต่ใช้ไปเจ็ดส่วน ก็จะไม่เหลืออะไรเก็บ ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่ามีอะไรใช้เสียหมดไม่คิดถึงวันข้างหน้า

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A cadea din ceaiun in foc. (Drop out of the boiling cauldron into the fire.) กระโจนจากหม้อต้มน้ำลงไปไฟ	ขึ้นต้นไม้ปะรังแตน	หนีภัยอย่างหนึ่ง พบภัยอีก อย่างหนึ่ง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า ตามธรรมดาเมื่อคนอยู่ในป่าและตกอยู่ในอันตรายจะหนีภัยโดยขึ้นต้นไม้ หากขึ้นต้นไม้ปะรังแตนจะทำให้ยิ่งเดือดร้อน "อยู่ในหม้อต้ม" หมายถึงตกอยู่ในที่คับขัน" แล้ว "กระโจนลงไปไฟ" ซึ่งเดือดร้อนเช่นเดียวกัน สำนวนนี้ใช้ในความหมายว่าหนีอันตรายอย่างหนึ่งแต่พบอันตรายอีกอย่างหนึ่ง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Da din miini si ceru-ti va ajuta (Use your hands and God shall help you.) ใช้มือตัวเองและพระเจ้าจะช่วยด้วย	ขึ้นต้นไม้ช่วยแรงคาถา	เมื่อลำบากเราควรช่วยตัวเอง หาทางออก ไม่ใช่แค่รอความ ช่วยเหลือจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เท่านั้น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน สำนวน "ใช้มือตัวเอง" หมายถึงช่วยตัวเอง พึ่งตัวเอง ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่า เมื่อมีปัญหา เดือดร้อน เราควรพึ่งตนเอง มิใช่พึ่งคาถา และขอความช่วยเหลือจากพระเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Doua oua cind se tot ciocnesc unul trebuie sa se sparga. (When two eggs bump into each other one will break.) ไข่สองฟองกระทบกัน ต้องมีไข่ฟองหนึ่งแตก	เกลือจิ้มเกลือ	ทั้งสองฝ่ายมีความสามารถพอๆ กัน ไม่มีใครยอมเสียเปรียบ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา คำ "เกลือ" หมายถึงคนเค็ม คนเค็มต่อคนเค็มมาพบกันและมีเล่ห์เหลี่ยมพอกๆกัน จะต่อสู้จนถึงที่สุด ไม่มีใครยอมแพ้ง่ายๆ ไข่สองฟองแม้มีรูปแบบลักษณะเดียวกันแต่ถ้าเอามาชนกันในที่สุดฟองหนึ่งจะต้องแตก เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวนหมายถึงคนลักษณะเดียวกันเมื่อเกิดเรื่องขึ้นย่อมไม่มีใครยอมเสียเปรียบ จะต่อสู้กันไปจนกว่าจะรู้ผล

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Prinde orbul scoate-i ochii. (Catch a blind man and pull out his eyes.) จับคนตาบอดมาควักลูกตาออก	จับมือใครดมไม่ได้	เมื่อมีเรื่องเสียหายเกิดขึ้น จับ คนที่ก่อเรื่องไม่ได้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงคำทนายว่า จับคนตาบอดมาลงโทษโดยควักลูกตาออกก็ไม่มีประโยชน์อะไรเพราะคนตาบอดมองไม่เห็นอยู่แล้ว การจับคนตาบอดควักลูกตาออกหมายถึงเมื่อเกิดเรื่องของหายขึ้นแล้ว ก็ไม่สามารถจับคนทำผิดมาลงโทษได้ เชิงเดียวกันกับสำนวนไทยว่ามีเหตุร้ายอะไรเกิดขึ้นแล้วหาตัวผู้เป็นสาเหตุไม่ได้ "จับมือใครดมไม่ได้" เพราะไม่มีร่องรอยให้ทราบว่าเป็นต้นเหตุของความเสียหายนั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
S-a scremut muntele si a nascut un soarece. (The mountain tried hard and brought forth a mouse.) ภูเขาเพียรพยายามอย่างหนัก แต่ได้ผลเพียงแต่หนูตัวเดียว	ชี้ช้างจับตักแตน	เตรียมตัวหรือลงทุนมากเกินไป เพื่อทำกิจการเล็กๆน้อยๆ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า ชี้ช้างไปจับตักแตนเป็นการกระทำที่เกินความจำเป็น คำ "ภูเขา" หมายถึงคนมีฐานะ หรือนักลงทุนรายใหญ่ก็ได้ ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่า ลงทุนมาก พยายามหนักแต่ได้ผลเป็นสิ่งที่เล็กน้อย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A bate toba in tîrg si la moara. (To beat the drum at the market and at the mill.) ตีกลองทั้งในตลาดและในโรงสี	ฆ้องปากแตก	เอาความลับมาเปิดเผยในที่สาธารณะ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ฆ้องปากแตกหมายถึงการเอาเรื่องลับของคนอื่นไปเล่าให้สาธารณชนฟัง สมัยโบราณตลาดและโรงสีเป็นสถานที่ที่มีคนจำนวนมากมาติดต่อธุระทุกวัน เมื่อผู้นำมีเรื่องสำคัญที่จะแจ้งให้ประชาชนทราบ จะส่งเจ้าหน้าที่ไปประกาศที่ตลาดและโรงสี เพื่อให้ชาวบ้านทราบข่าว เจ้าหน้าที่จะตีกลองก่อนเริ่มประกาศเรื่องนั้น เมื่อนำมาใช้เป็นสำนวนหมายความว่าเอาเรื่องส่วนตัวของคนอื่นมาเล่าให้ผู้อื่นฟังในที่ชุมนุมชน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
A vorbi in vint. (Speak into the wind.) พูดกับลม	ตักน้ำรดหัวสาก	สั่งสอน ตักเตือนแต่ไรก็ไม่ได้อะไร ผล

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า การเอาน้ำไปรดหัวสากไม่มีประโยชน์ เพราะน้ำจะไหลออกไปหมด พูดกับลมหมายถึงคำที่เราพูดกับคนอื่นไม่สามารถได้ยินเสียงเพราะลมพัดไปหมด เมื่อเอามาใช้เป็นสำนวนหมายถึง อบรม สั่งสอนแต่ไม่ได้ผลเพราะไม่สามารถจดจำอะไรไว้ได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
A-I lovi unde-I doare. (Hit someone where it already hurts.) ตีคนตรงจุดที่เจ็บอยู่แล้ว	ได้ทีชี้แพะไล่	ซ้ำเติมเมื่อผู้อื่นแพ้หรือเพลี่ยงพล้ำลง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า เมื่อมีการเถียงกันหรือการต่อสู้ฝ่ายที่ชนะซ้ำเติมผู้แพ้ด้วยการพูดหรือการกระทำที่ทำให้ฝ่ายแพ้มันไม่สบายใจ หรือเจ็บปวดยิ่งขึ้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Legea o fac domnii. (Laws go as the masters want.) กฎหมายขึ้นอยู่กับผู้เป็นนาย	ชนกเป็นนก ชีไม่เป็นไม้	คนที่มีอำนาจสั่งอย่างไรผู้น้อยก็จะทำอย่างนั้น โดยไม่กล้าออกความคิดเห็นของตน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงประชดประชันว่า ผู้มีอำนาจสั่งอย่างไรคนที่อยู่ใต้
อิทธิพลต้องปฏิบัติตามนั้นโดยไม่มีโอกาสเสนอความคิดเห็นของตน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A sarit din lac in put. (To jump out of a lake into a well.) กระโดดจากทะเลสาบลงไปบ่อน้ำ	หนีเสือปะจระเข้	หนีภัยอย่างหนึ่งแล้วต้องไป ประสบภัยอีกอย่างหนึ่ง ที่ร้าย แรงเช่นเดียวกัน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า คนที่สามารถรอดพ้นอันตรายอย่าง
หนึ่งแล้ว เมื่อจะทำอะไรต่อไป ควรระมัดระวังไม่ให้ตัวเองประสบอันตรายอีกอย่างหนึ่งที่ร้ายแรงพอๆกัน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cine nu cirpeste spartura mica are necaz sa dreaga borta mare. (Who repairs not the small hole soon has to fix a bigger one.) คนที่ไม่อุดรูรั่วตั้งแต่ยังเป็นรูเล็กอยู่ ย่อมจะต้องอุดรูใหญ่ในไม่ช้า	ดินพอกหางหมู	ปล่อยโง้งงานคั่งค้างสะสมเพิ่ม ขึ้นเรื่อยๆ จนในที่สุดก็จะทำให้ เกิดความยุ่งยากเดือดร้อนมาก ขึ้น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือน สมัยก่อนชาวบ้านจะเลี่ยมหมูในที่ที่เป็นโคลนตม หมูเดินไปไหนมาไหนก็จะมีดินเกาะปลายหางของมัน ดินนั้นจะสะสมเรื่อยๆจนกลายเป็นก้อนใหญ่และทำให้หมูตัวนั้นเดินไม่สะดวก ทำนองเดียวกันกับเมื่อหลังคารั่ว หากไม่อุดรูตั้งแต่ยังเป็นรูเล็ก น้ำฝนจะทำให้รูนั้นใหญ่ขึ้นเรื่อยๆจนในที่สุดต้องใช้เวลาและลงทุนมากในการซ่อมรูนั้น ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าปล่อยให้งานพอกพูนเพิ่มขึ้นทุกทีจนกระทั่งทำให้ตัวเองเดือดร้อน ลำบาก

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Cele rele sa le scrii pe apa ce curge iar facerea de bine in piatra sa o sapi. (Evil deeds should be written on a flowing water good deeds should be carved in stone.) ควรเขียนการกระทำที่เลวลงบน สายน้ำที่ไหล แต่สลักการ กระทำที่ดีไว้บนหิน	น้ำชุ่นออกไป น้ำใสเข้ามา	เราควรลืมหรือทิ้งสิ่งที่ไม่ดี แต่ควรจดจำหรือบันทึกไว้แต่สิ่งที่ดี

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน น้ำชุ่นหมายถึงเรื่องไม่ดี ปัญหาต่างๆที่ทำให้เราเดือดร้อน น้ำใสหมายถึงเรื่องดีที่ทำให้เรารู้สึกไม่เครียด เพื่อความสบายใจของเราเราควรเอาสิ่งไม่ดีออกจากตัวและเก็บไว้แต่เรื่องที่ดีเท่านั้น สำนวนโรมานีสอนว่าการกระทำไม่ดีเราควรเขียนลงบนสายน้ำที่ไหลคือเราควรลืมมันเพื่อไม่ให้ตัวเองมีความทุกข์ทรมาน ในขณะเดียวกันการกระทำที่ดีเราควรจำไว้ตลอดไปเหมือนสลักไว้บนหินที่ยากต่อการลบเลือน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
A lupta pina la ultima suflare. (Fight until the last breath.) สู้จนลมหายใจสุดท้าย	สู้จนเย็บตา	ต่อสู้อย่างเต็มที่ ต่อสู้อย่างไม่มีถอย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ในการชนไก่ เมื่อไก่ถูกคู่ต่อสู้แทงจนตาแตก เจ้าของเย็บตาให้แล้วให้สู้ต่อ เช่นเดียวกันกับคนที่ต่อสู้จนลมหายใจสุดท้ายคือจนตาย ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่าสู้สุดอย่างสุดชีวิต

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu бага pita-n cuptor pina nu arde focul. (Do not try to bake the bread before you light the fire.) อย่าพยายามจะอบขนมปังก่อนที่จะจุดเตาอบ	ไม่เห็นน้ำตัดกระบอก ไม่เห็นกระบอกงักหน้าไม้	อย่าทำอะไรก่อนจะถึงเวลาที่เหมาะสม

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน การตัดกระบอกก่อนเห็นน้ำหรือการกักหน้าไม้ก่อนเห็นกระบอก ทั้งสองอย่างเป็นการกระทำที่ไม่มีประโยชน์ เช่นเดียวกันกับการอบขนมปังเมื่อยังไม่ได้จุดเตาอบจะไม่มีอะไรเกิดขึ้น ดังนั้นเมื่อจะทำอะไร เราควรทำตามขั้นตอนที่ถูกต้องโดยรอเวลาที่เหมาะสม

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu te scarpina daca nu te maninca pielea. (Do not scratch yourself if your skin does not itch.) อย่าเกาถ้าไม่คัน	หาเหาใส่หัว	หาเรื่องทำให้ตัวเองลำบาก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา หาเหตุใส่หัวหรือเกาตัวเองแม้มันจะไม่คุ้มเอามาใช้เป็นสำนวนในความหมายว่าหาเรื่องเดือดร้อนใส่ตัวเอง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Raul nu trebuie rasplatit cu rau. (Evil deeds should not be answered with evil deeds.) อย่าตอบโต้การกระทำเลวด้วยการกระทำเลว	หมากัดอย่ากัดตอบ	อย่าทะเลาะกับคนพาล คนเลว เพราะจะทำให้ตัวเองมีแต่ความเสียหาย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน คำ "หมา" หมายถึงคนชั้นต่ำ หากเรามีเรื่องกับคนเช่นนี้จะทำให้เราเดือดร้อนอย่างแน่นอน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

3.4.1 การนำการกระทำและสัตว์มาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Se bat cei mari si rabda cei mici. (When the mighty fight, the small ones suffer.) ผู้ใหญ่ตีกัน ผู้น้อยเดือดร้อน	เสือ (ข้างสาร) สู้กัน ญ่าแพรกก แหลก	เมื่อคนมีอำนาจทะเลาะกัน ผู้น้อยย่อมเดือดร้อน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือน คำ "เสือ" หมายถึงผู้ใหญ่ ผู้มีอำนาจ "ญ่าแพรก" หมายถึงผู้น้อย สำนวนนี้ใช้ในความหมายว่า ผู้มีอำนาจขัดแย้งกัน ลูกน้องเดือดร้อนไปด้วย สำนวนไทย "ข้างสารสู้กัน ญ่าแพรกแหลก" แพร่หลายมากกว่าสำนวน "เสือสู้กัน ญ่าแพรกแหลก"

ที่มา: สำนวนโรมานีเกิดจากการกระทำ สำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu-i gard fara pirleaz si om fara necaz. (A fence without a gate or a man without troubles; such things do not exist.) รั้วไม่เคยไร้ประตูฉันทใด คนไม่ เคยไร้ปัญหานั้น	เขาวัวอยู่ข้างหน้า	ชีวิตมนุษย์ย่อมเผชิญกับ อุปสรรคหรือปัญหา

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือน เขาวัวมีลักษณะแหลมคม วัวใช้เขาของ
มันชนิดใดๆ ให้บาดเจ็บได้ ดังนั้นถ้าเขาวัวอยู่ข้างหน้าเรา เราก็ควรระวัง เกิดเป็นคนต้องพร้อมที่จะพบเรื่อง
เดือดร้อนเสมอเพราะโลกนี้ยังไม่มีคนไร้ปัญหาเหมือนรั้วต้องมีประตูรั้วเสมอ

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากการกระทำ สำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Un necaz naste pe celalalt. (One misfortune leads to another.) เคราะห์ร้ายอย่างหนึ่งนำไปสู่ อีกอย่างหนึ่ง	ความว้าวไม่ทันหาย ความควาย เข้ามาแทรก	ความวุ่นวายเดือดร้อนอย่าง หนึ่งกำลังประสบอยู่ แต่ก็มี ความวุ่นวายเดือดร้อนอีกอย่าง หนึ่งเกิดขึ้นมาอีก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือนว่า ชีวิตคนเมื่อมีเรื่องเดือดร้อนเกิดขึ้น
แล้ว ก็มักมีเรื่องเดือดร้อนใหม่เกิดขึ้นซ้ำซ้อนขึ้นมาอีกในเวลาเดียวกัน

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากการกระทำ สำนวนไทยเกิดจากสัตว์

3.4.2 การนำการกระทำและสิ่งของ (อาวุธ) มาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
A intrat in gura lupului. (Get into the wolf's mouth.) อยู่ในปากหมาป่า	อยู่บนคมหอกคมดาบ	อยู่ในที่คับขัน อยู่ในที่อันตราย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา หมาป่าเป็นสัตว์ป่าดุร้าย ทั้งหอกและดาบเป็นอาวุธที่คมมากและอันตราย สำนวนนี้หมายถึง ตกอยู่ในที่คับขันมีอันตรายรอบด้าน

ที่มา: สำนวนโรมานีเยเกิดจากการกระทำ สำนวนไทยเกิดจากสิ่งของ (อาวุธ)

3.4.3 การนำการกระทำและศาสนามาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Binele ce-l faci la oarecine ti-l intoarce vremea care vine. (A good deed will be returned in time.) การกระทำที่ดีย่อมได้ผลตอบแทนในเวลาไม่ช้า	กงเกวียนกำเกวียน	กรรมสนองกรรม

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า ถ้าเป็นชื้อลเกวียน กงเป็นส่วนรอบของล้อ เมื่อกงเกวียนหมุน กำเกวียนก็ตามไปด้วยเหมือนกับกรรมย่อมตามผู้ก่อกรรมไปเสมอสำนวนโรมานีเยใช้ในความหมายแคบกว่าสำนวนไทยว่าคนทำดีย่อมได้ผลดีตอบแทนในวันข้างหน้า

ที่มา: สำนวนโรมานีเยเกิดจากการกระทำ สำนวนไทยเกิดจากความเชื่อทางศาสนาและวิถีชีวิต

3.4.4 การนำการกระทำและกิริยามาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Pina a nu intra socoteste cum ai sa iesi. (Before getting in think of a way to get out.) คนจะเข้าไปให้คิดหาทางออกเสียก่อน	ดูตาม้าตาเรือ	ก่อนจะทำอะไรควรพิจารณาดูให้รอบคอบเสียก่อน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า เมื่อเล่นหมากรุก ก่อนที่จะเดินหมาก เราควรดูว่ามีอะไรอยู่ข้างหน้า เพราะถ้าเดินตามม้าตาเรือจะถูกกิน ก่อนจะลงมือทำอะไรๆ เราต้องวิเคราะห์ทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจนั้นอย่างละเอียดเหมือนกับคนที่เข้าสถานที่ที่ไม่เคยไป ควรจะคิดหาทางออกก่อนเข้าไปข้างใน เพื่อสามารถเอาตัวรอดได้เมื่อมีเหตุฉุกเฉิน

ที่มา: สำนวนโรมานีเกิดจากการกระทำ สำนวนไทยเกิดจากกิริยา

3.5 การนำพฤติกรรมมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Spune-mi cu cine te insotesti ca sa-ti spun cine esti. (Tell me who you go out with and I'll tell you the kind of a person you are.) บอกฉันว่าคบกับใคร และฉันจะบอกนิสัยของคุณได้	เข้าฝูงหงส์เป็นหงส์ เข้าฝูงกาเป็นกา	คบกับคนดีทำให้พลอยดี คบกับคนชั่วทำให้พลอยเลว

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอนว่า สำนวน"ฝูงหงส์"หมายถึงกลุ่มคนมีนิสัยดี มีพฤติกรรมดี "ฝูงกา"หมายถึงกลุ่มคนพาลคนชั่ว สำนวนโรมานีบอกความหมายในตัวว่า คบกับคนดีจะมีโอกาสทำแต่สิ่งดี แต่ถ้าคบกับคนพาลจะทำตามอย่างคนพาล

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A ajunge la capatul rabdari. (Reach the end of one's patience.) ถึงที่สุดของความอดทน	ขันดี ดีขันแตก	อดทนอยู่ไม่ได้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายว่า อดทนต่อไปอีกไม่ได้แล้ว หมดความอดทนเพียงเท่านี้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Daca vrei sa traiesti linistit sa nu vezi, sa n-auzi, sa taci. (To be able to live a tranquil life one should keep silent and pretend not to see or hear what goes around.) ถ้าอยากมีชีวิตที่สงบ ควรหุบปากให้สนิทและแกล้งทำเป็นไม่เห็นและไม่ได้ยินสิ่งรอบๆตัว	ชั่วช้างซี ดีช้างสงฆ์	ปล่อยไปตามเรื่องตามราว เพราะไม่ใช่เรื่องของตน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงแนะนำว่า เวลาเราเห็นผู้อื่นทำไม่ดี เราไม่ควรไปยุ่งกับเรื่องนั้นเพราะไม่ใช่ธุระของเราแล้วชีวิตเราจะสงบสุข

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Cine lucra are, cine sade rabda. (He that works has all he needs, he that wastes his time starvs.) คนขยันทำมาหากินย่อมมีทุกสิ่งที่ต้องการ คนที่ฟลุ่ยเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ย่อมอดอยาก	ไฟร้อนจะนอนเย็น ไฟเย็นจะดับตาย	คนขยันทำงานจะมีแต่ความสุข สบายคน ขี้เกียจจะมีแต่ ความยากลำบาก

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงสั่งสอน ให้รู้จักขยันทำงาน และรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์เพื่อจะได้สุขสบายและมีทุกสิ่งทุกอย่างตามต้องการ

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Tinar linga tinara ca paie ling foc. (A young man near a young woman like hay near an open fire.) ชายหนุ่มใกล้หญิงสาวเหมือน ฟางใกล้ไฟ	น้ำตาลใกล้มด	ผู้ชายเมื่ออยู่ใกล้ผู้หญิงย่อม หักห้ามใจไม่ได้ที่จะล่วงเกิน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า มดชอบกินของหวานเมื่อมดอยู่ใกล้ น้ำตาลย่อมอดกินไม่ได้เช่นเดียวกันกับฟางที่อยู่ใกล้ไฟก็จะถูกไฟเผาได้ง่าย ทั้งสองสำนวนใช้เปรียบกับหนุ่มและสาวว่า ถ้าชายหนุ่มอยู่ใกล้หญิงสาวเมื่อใดย่อมเกิดได้เสียกันเมื่อนั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A fi coada de ciine. (To be a dog's tail.) ทำตัวเป็นหางสุนัข	ลั่นยาวถึงตาคู่ม	ประจบสอพลอ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา คนไม่จริงใจแต่ปากหวาน พูดไพเราะเพื่อหาผลประโยชน์ใส่ตนดูเหมือนว่าลั่นยาวถึงตาคู่ม หมายความว่าประจบประแจงเจ้าของด้วยการกระดิกหาง คนที่ทำตัวเป็นหางสุนัขคือคนไม่จริงใจที่ชื่นชมหรือพูดติดต่อนักคนอื่นเพื่อหาผลประโยชน์ใส่ตน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Inamicul iubeste tradarea dar uraste pe tradator. (Enemy loves treason but hates the traitor.) ศัตรูชอบความทรยศแต่เกลียด คนทรยศ	เกลียดตัวกินไข่ เกลียดปลาไหล กินน้ำแกง	เกลียดคนใดแต่อยากได้ผล ประโยชน์จากคนนั้น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเยาะเย้ย แม้เราอาจไม่ชอบตัวนก หรือสัตว์ใดแต่ยังรับประทานไข่ของมันได้ แม้เกลียดปลาไหลแต่ลองชิมน้ำแกงอาจชอบรสชาติก็ได้ ศัตรูเกลียดคนทรยศเพราะไว้วางใจเขาไม่ได้แต่ในขณะเดียวกันชอบความทรยศเพราะช่วยให้ชนะสงครามได้ เมื่อใช้เป็นสำนวนมีความหมายว่า ผู้ที่ทำตัวเกลียดสิ่งใดๆ หรือคนใดๆ แต่ก็ยังหาผลประโยชน์จากสิ่งนั้นหรือคนนั้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Lauda-te gura ca altii nu se-ndura. (Mouth, praise yourself as someone else won't.) บอกให้ปากชมตนเองเพราะไม่มีใครมาชม	หมาขี้ไม่มีใครยกหาง	ยกตนเทือนคนอื่น, ชมตนเอง เพราะไม่มีใครชม

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูก ทั้งสองสำนวนใช้สำหรับคนที่ชอบคิดเอาเองว่าตัวเองเก่งหรือดีกว่าคนอื่น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A fierbe singele in cineva. (Make someone's blood boil.) ทำให้เลือดเดือด	(โกรธ) เป็นฟินเป็นไฟ	โกรธอย่างรุนแรง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า การทำให้เลือดเดือดเปรียบกับทำทางและพฤติกรรมคนเมื่อรู้สึกโกรธมากหรือโมโหอย่างเต็มที่

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nici usturoi nu a mincat nici gura nu ii miroase. (He neither ate garlic, nor his mouth stinks.) เขาทำตัวเหมือนไม่ได้กินกระเทียม และปากก็ไม่เหม็น	กินอยู่กับปาก อยากอยู่กับทอง	รู้ว่าที่ตัวทำไม่ดีอยู่แล้วแต่ทำตัวเหมือนไม่รู้เรื่อง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงคำต่อว่าว่า คนที่ทำผิดไปแล้วแต่แสร้งทำเป็นไม่รู้ เปรียบเทียบกับคนที่กินกระเทียมไปแล้ว แต่ทำตัวเหมือนไม่ได้กิน เพราะไม่มีกลิ่นปากเป็นหลักฐาน สำนวนไทยมักใช้กับหญิงชายที่มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกัน แต่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดกลับปฏิเสธการกระทำนั้น สำนวนโรมาเนียมีความหมายกว้างกว่าสำนวนไทยและสามารถนำมาใช้ในกรณีทั่วไปได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Vinovatul mai mare gura face. (Who that is guilty shouts louder than the others.) คนที่มีความผิด ย่อมตะโกน เสียงดังกว่าคนอื่น ๆ	กินปูนร้อนท้อง	คนที่ทำผิดแล้ว ร้อนตัว

วิธีใช้: สำนวนโรมาเนียใช้ในความหมายเชิงแนะนำ สำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ดูกแกเมื่อกินปูนจะรู้สึกไม่สบายร้อนในท้องและจะส่งเสียงร้อง "ดู็กแก" คนที่ทำผิดไปแล้ว เมื่อมีคนมาพูดถึงความผิดนั้น จะปฏิเสธอย่างแข็งขันจนทำให้คนอื่นสงสัยว่าเขาเป็นคนทำผิดเองจึงร้อนตัว

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Surdul n-aude dar le potriveste. (Deaf man can't hear but tries to figure up things.) คนหูหนวกไม่ได้ยินอะไรแต่ พยายามที่จะเดาเรื่อง	ฟังไม่ได้ศัพท์ จับมากระเดียด	ฟังคำพูดได้ยินไม่ถนัดแล้วเอา ไปพูดต่อผิดๆ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตำหนิว่า คนที่พูดได้ไม่ชัดเจนหรืออาจฟังได้แค่ส่วนหนึ่ง แล้วเอาไปพูดต่ออย่างผิดๆ พลาดๆ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิดได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Bogatului i se arata multe rude. (A rich man has many relatives.) คนรวยย่อมมีญาติมาก	เมื่อพี่เนื้อหอม เมื่อพอมเนื้อเหม็น	เมื่อใครร่ำรวยย่อมมีคนมาประจบประแจงมาก แต่เมื่อยากจนลง ทุกคนก็หน่ายหนี

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูก คำ "พี่" หมายถึง "ร่ำรวย" เมื่อร่ำรวยก็เนื้อหอมใครๆ ก็อยากคบ คำ "พอม" หมายถึง "ยากจน" เมื่อยากจนลง คนที่เคยเข้ามาประจบประแจงย่อมตีตัวออกห่าง

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ajunge din vladica popa. (A poor man gets to be a priest.) คนจนกลายเป็นบาทหลวง	วัวลิมตีน	คนที่ได้ดีแล้วลืมสภาพเดิมของตน

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูก วัวลิมตีนหมายถึงคนที่มีความดีอยู่แล้วลืมกำเนิดเดิมของตน สำนวนโรมาเนียใช้ในเชิงเดียวกันว่า คนยากจนกลายเป็นบาทหลวง บาทหลวงมีฐานะสูงกว่าชาวบ้านธรรมดาเพราะได้รับของกำนัลจากคริสตศาสนิกชนที่มาทำบุญในโบสถ์เมื่อใช้เป็นสำนวนหมายถึงคนที่เคยอยู่ในสภาพยากจน พอได้ดีแล้วลืมฐานะเดิมของตน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Nu-i ajunge cu prajina la nas. (Can't reach the tip of his nose with a long pole.) จมูกสูงจนใช้ไม้แห่ไม่ถึง	ยกตัวขึ้นเหนือลม	ยกตัวเองว่ามีความสามารถสูงกว่าคนอื่น เก่งกว่าคนอื่น

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูกว่า คนหนึ่งรู้สึกว่าคุณอยู่เหนือคนอื่นยอมแสดงออกด้วยคำพูด หรือ กิริยาท่าทางที่ทะนง หรือ ถือตัว

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Lauda de sine nu miroase a bine. (Someone's self appraisal stinks.) คนที่ชื่นชมตัวเองนั้น ปากเหม็น	ยกหางตัวเอง หมาขี้ยกหางตัวเอง	หลงอวดตัวเองว่า ดี เก่ง

วิธีใช้: สำนวนโรมาเนียใช้ในความหมายเชิงดักเตือน สำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดูถูกคนที่ยกย่องตัวเองว่ามีดีหรือมีความสามารถสูงกว่าคนอื่น ส่วนสำนวนโรมาเนียหมายความว่า คำพูดชื่นชมตนเองเป็นคำพูดที่ทำให้ปากมีกลิ่นเหม็น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cine se бага intre lupi trebuie sa urle. (Who that keeps company with the wolfs will learn to howl.) ผู้ใดสมาคมกับหมาป่าย่อมเรียน ที่จะหอน	คบคนพาลพาลพาไปหาผิด	คบคนพาลย่อมมีแต่อันตราย เพราะจะพาลทำให้เราผิดด้วย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือนว่า ผู้ที่คบคนร้ายย่อมรับอิทธิพลไม่ดีจากคนนั้น สำนวนโรมานีเยเปรียบเทียบกับคนร้ายกับหมาป่า ถ้าเราสมาคมกับคนร้ายในที่สุดเราจะติดนิสัยของคนร้ายไปด้วย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมานีเย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ride ciob de oala sparta. (The glass splinter mocks the broken pot.) เป็นเศษแก้วยังเยาะเย้ยหม้อที่แตก	ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง	ด่าหนี หรือพูดว่าคนอื่นทำไม่ ถูกต้อง แต่ตนเองกลับมากำ ตามที่ว่าคนอื่นไป

วิธีใช้: สำนวนโรมานีเยใช้ในความหมายเชิงอุปมา เศษแก้วกล้ายเยาะเย้ยหม้อที่แตกแต่ในขณะที่เดียวกันตัวเองก็อยู่ในสภาพเช่นเดียวกัน สำนวนนี้เปรียบเทียบกับคนที่ด่า หรือ ดูถูกคนอื่นแล้วต่อมาตนเองก็ตกอยู่ในสภาพเดียวกันกับคนที่ถูกด่า ส่วนสำนวนไทยหมายความว่า ด่าหนี หรือพูดว่าคนอื่นทำไม่ถูกต้อง แต่ตนเองกลับมากำตามที่ว่าคนอื่นไป

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Pentru unul muma, pentru altul ciurma. (One man's mother is another's death.) สิ่งที่เรียกเป็นแม่สำหรับคนหนึ่ง คือมฤตยูสำหรับอีกคนหนึ่ง	นางเนื้อชอบลงยา	อะไรที่ถูกต้องกับคนหนึ่ง อาจไม่ถูกต้องกับอีกคนหนึ่ง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือนว่า ยานักโรคได้ผลดีกับผู้ช่วยคนหนึ่งแต่อาจช่วยผู้ช่วยอีกคนหนึ่งให้หายโรคไม่ได้ เช่นเดียวกันกับสิ่งที่ถือเป็นแม่ (สิ่งที่ดี) สำหรับคนหนึ่งอาจทำให้อีกคนหนึ่งตายก็ได้ สำนวนนี้ใช้ในความหมายว่าแต่ละคนชอบหรือมีรสนิยมต่างกัน ความถูกต้องของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Ce-i al tau e si al meu, tu la mine parte n-ai. (What is yours we share, what is mine is mine only.) อะไรที่เป็นของคุณเราแบ่งกันอะไรที่เป็นของฉัน เป็นของฉันเท่านั้น	รื้อแต่หลังคาเขา หลังคาเราไม่รื้อ	คิดแต่จะได้อย่างเดียว ไม่คิดจะให้ด้วย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเปรียบเทียบคนที่เห็นแก่ตัว ชอบเอาเปรียบผู้อื่น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากพฤติกรรม

3.5.1 การนำพฤติกรรมและสัตว์มาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Boierul se cunoaste, fie bogat, fie sarac. (One can tell a noble man no matter if he is rich or poor.) ผู้มีตระกูลย่อมมีที่สังเกตได้ไม่ว่าจะรวยหรือจน	นกยูงย่อมมีแววที่หาง	ผู้ดีย่อมแสดงให้เห็นได้ด้วย กิริยาวาจา

วิธีใช้: สำนวนโรมาเนียใช้ในความหมายเชิงชมเชย สำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า ผู้มีตระกูลย่อมมีอะไรแสดงมาดที่ทำให้เขาดูไม่เหมือนคนทั่วไป เช่นเดียวกันกับนกยูงมีแววที่หางทำให้ดูสง่างามไม่เหมือนนกชนิดอื่น ผู้ดีแม้รวยหรือจนยังเป็นที่สังเกตได้จากกิริยาท่าทาง และวาจา

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากพฤติกรรม สำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Umbla pe doua carari. (Walk on two paths at the same time.) เดินสองทางในเวลาเดียวกัน	สายเป็นงูเลื้อย	เดินไม่ตรงทาง

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา ทั้งสองสำนวนเปรียบเทียบว่า คนเมาสุราเดินไม่ตรงทางสายไปมาเหมือนงูเลื้อย หรือคนเมาสุราตาเลายเห็นทางที่เดินเป็นสองทางจึงเดินไปทางนั้นที่ไปทางนี้ที่

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากพฤติกรรม สำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Chiar omul cu judecata greseste citeodata. (Even a wise man makes mistakes at times.) แม้กระทั่งนักปราชญ์ก็ย่อมมี ผิดพลาดบ้าง	ลึงตกต้นไม้	ผู้ชำนาญหรือผู้มีความรู้สูงใน ด้านใดก็ยังผิดพลาดใน ด้านนั้นได้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า ลึงเป็นสัตว์ชำนาญในการปีนต้นไม้
แต่ยังเกิดพลาดตกต้นไม้ลงมาบ้าง ส่วนนักปราชญ์มีความรู้สูงกว่าคนทั่วไปก็มีผิดพลาดได้เช่นเดียวกันสำนวน
เหล่านี้ใช้ในความหมายว่าผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีความรู้สูงบางครั้งก็พลาดพลั้งได้

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากพฤติกรรม สำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Lesne din gura, anevoie din mina. (Great braggers, little doers.) พูดมาก ทำน้อย	หมาเห่าใบตองแห้ง	เก่งแต่พูด แต่ไม่ลงมือทำ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตำหนิ สำนวนไทยเปรียบคนที่ดีแต่พูด แต่ไม่
ลงมือทำกับสุนัขที่ตีแต่เห่าแต่ไม่กล้ากัดใคร

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากพฤติกรรม สำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Omul de vina se teme si de propria-i umbra. (One with a guilty conscience is even afraid of his own shadow.) คนที่มีความผิดติดตัวย่อมกลัว แม้เงาตัวเอง	วัวล้นหลังขาด เห็นกาบิน ผาดก็ตกใจ วัวล้นหลังหว่า	คนมีความผิดติดตัวย่อมหวาดระแวงอยู่ว่าคนอื่นพูดถึงเรื่องความลับของตน

วิธีใช้: สำนวนโรมานีใช้ในความหมายเชิงล้อเลียน สำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า วัวที่มีแผลบาดเจ็บที่หลัง เมื่อได้ยินเสียงอีกาย่อมตกใจกลัวอีกาจะมาจิกกินแผลนั้น คนมีพิรุธย่อมรู้สึกกลัวและหวาดระแวงไปหมด แม้เงาตัวเอง

ที่มา: สำนวนโรมานีเกิดจากพฤติกรรม สำนวนไทยเกิดจากสัตว์

3.5.2 การนำพฤติกรรมและธรรมชาติมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Cine mult se increde in altii adeseori se inseala. (He who mostly believes in others is often wrong.) คนที่เชื่อใจคนอื่นมาก มักจะผิดเสมอ	ฝนตกอย่าเชื่อดาว	อย่าไว้วางใจใครหรืออะไรมากเกินไป

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือน โดยปกติในเวลากลางคืนถ้ามีดาวเต็มท้องฟ้าฝนไม่น่าจะตก ในขณะที่เดียวกันถ้ากลางคืนมองไม่เห็นดาวเพราะมีเมฆฝน ฝนจะตกอย่างไรก็ตามบางครั้ง แม้ว่าท้องฟ้าแจ่มใส ฝนก็ยังตกอยู่ หรือ เมฆฝนเต็มท้องฟ้าแต่ฝนไม่ตกก็มี เมื่อเอามาใช้เป็นสำนวนตักเตือนว่าอย่าไว้วางใจอะไรหรือใครมากเกินไปเพราะจะผิดเสมอ

ที่มา: สำนวนโรมานีเกิดจากพฤติกรรม สำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

3.6 การนำธรรมชาติมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Vierme se gaseste si-n mormint de piatra. (A worm can be found even in a tomb of stone.) หนอนในหลุมศพที่ทำด้วยหิน	เกลือบเป็นหนอน	คนใกล้ชิดคิดคดทรยศ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า ตามธรรมชาติหนอนจะอยู่ในเกลือบ หรือจะเข้าไปอยู่ในหีบศพที่ทำด้วยหินไม่ได้ หากเกลือบเป็นหนอนแสดงว่าเกลือบนั้นเสื่อมคุณภาพ หากหนอนเข้าหีบศพที่ทำด้วยหินได้แสดงว่าหีบศพนั้นมีรอยร้าวอย่างแน่นอน ทั้งสองสำนวนบอกความหมายว่า คนภายในคิดคดทรยศทำให้เรื่องไม่ดีเกิดขึ้น

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Piatra ce se rostogoleste, nimic dobindeste. (A rolling stone gathers no moss.) หินที่กลิ้งไปย่อมไม่มีตะไคร่น้ำจับ	น้ำกลิ้งบนใบบอน	ใจไม่แน่นอน เปลี่ยนไปอยู่เรื่อยๆ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า หยกดน้ำที่อยู่บนใบบอนซึ่งมีลักษณะลื่นไม่จับน้ำ ทำให้หยดน้ำกลิ้งไปง่าย ๆ ใจคนไม่มีความแน่นอนเหมือนกับหยดน้ำที่กลิ้งไปมาบนใบบอน สำนวนโรมาเนียเอาหินที่กลิ้งไปเรื่อยๆจนไม่มีตะไคร่น้ำจับมาเปรียบเทียบกับใจคนที่เปลี่ยนไปอยู่เสมอ สำนวนโรมาเนียมีความหมายกว้างกว่าสำนวนไทย "หินที่กลิ้งไปย่อมไม่มีตะไคร่น้ำจับ" ยังหมายถึงคนไม่มีราก คนหลักลอย คนที่เปลี่ยนที่เรื่อยๆจนตั้งหลักแหล่งไม่ได้

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยเกิดจากธรรมชาติ

3.6.1 การนำธรรมชาติและการกระทำมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Picaturile indesate gauresc si piatra. (A constant drip can make a hole in the stone.) น้ำหยดลงบ่อยๆ หินก็กลายเป็นรูได้	ฝนทิ้งให้เป็นเข็มน้ำหยดลงหิน	พยายามอย่างหนักจึงจะประสบความสำเร็จ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า ความพยายามเต็มกำลังในการทำงานอย่างต่อเนื่องเปรียบกับการนำเอาทั้งมาฝนจนกลายเป็นเข็มน้ำหยดลงหิน การมีความเพียรพยายามทำสิ่งใดให้ประสบความสำเร็จเหมือนกับน้ำที่หยดลงบนหินเรื่อยๆสามารถทำให้หินกลายเป็นรูได้

ที่มา: สำนวนโรมานีเกิดจากธรรมชาติ สำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

3.7 การนำสิ่งของมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมานี	สำนวนไทย	ความหมาย
Sarac lipit pamintului. (Poor to the ground.) จนติดดิน	สิ้นไร้ไม้ดอก	ยากจนมาก ไม่มีทรัพย์สินสมบัติใดติดตัว

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า สิ้นไร้ไม้ดอกหมายถึงไม่มีแม้กระทั่งไม้จักดอก จนติดดินหมายถึงไม่มีทรัพย์สินสมบัติใดติดตัว ไม่มีอาหารกินและไม่มีบ้านอยู่อาศัย

ที่มา: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยเกิดจากสิ่งของ

3.7.1 การนำสิ่งของและสัตว์มาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Doua cutite taioase nu pot sta intr-o teaca. (Two sharp knives can't share the same scabbard.) มีดคมสองด้ามใส่ฝักเดียวกันไม่ได้	จะเข้สองตัวอยู่ถ้ำเดียวกันไม่ได้ เลื่อยสองตัวอยู่ถ้ำเดียวกันไม่ได้	ผู้ใหญ่ที่มีอำนาจพอกันอยู่ที่เดียวกันไม่ได้

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมาว่า จะเข้หรือเลื่อยสองตัวอยู่ในถ้ำเดียวกันไม่ได้เพราะต่างฝ่ายต่างชิงกันเป็นใหญ่ เอามีดคมสองด้ามใส่ฝักเดียวกันไม่ได้เพราะใบมีดจะกระทบกันจนหมดคมหรือบิ่น ทั้งสองสำนวนใช้ในความหมายว่า ผู้มีอิทธิพลเท่ากัน อยู่ด้วยกันไม่ได้เพราะต่างฝ่ายต่างชิงความเป็นใหญ่แต่เพียงผู้เดียว

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากสิ่งของ (อาวุธ) สำนวนไทยเกิดจากสัตว์

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
A fi intre ciocan si nicovala. (Between hammer and envil.) ระหว่างค้อนกับทั่ง	อยู่ระหว่างเขาวัวเขาควาย	ตกอยู่ในอันตราย อยู่ในระหว่างที่อันตราย

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงตักเตือนว่า การอยู่ระหว่างเขาวัวเขาควายซึ่งมีลักษณะแหลมคมย่อมเป็นอันตราย การอยู่ระหว่างค้อนกับทั่งซึ่งหมายถึงการอยู่ในที่คับขันย่อมอันตรายเช่นเดียวกัน

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากสิ่งของ สำนวนไทยเกิดจากสัตว์

3.8 การนำศาสนามาเปรียบเทียบ

3.8.1 การนำศาสนาและอวัยวะมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Fereste-ma Doamne de hotii din casa ca de cei de afara ma feresc si singur. (May God protect me from the thieves inside my house for from the ones outside I can defend myself.) พระเจ้าโปรดปกป้องข้าจากขโมยในบ้านเพราะขโมยนอกบ้านนั้นข้าป้องกันเองได้	หนอนบอนไล่	คนใกล้ชิดหรือคนในบ้านคิดคดทรยศ

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงอุปมา คำ "ไล่" หมายถึงญาติ สามภรรยาหรือคนใกล้ชิดเรา หาก "ไล่เป็นหนอน" หมายถึงมีคนในครอบครัวหรือพวกเดียวกันคิดร้ายกับเรา "ขโมยในบ้าน" หมายถึงคนในบ้านที่คิดไม่ดีต่อเรา เมื่อนำมาเป็นสำนวนใช้ในความหมายว่าคนใกล้ชิดหรือญาติของเราคิดร้ายต่อเรา เราป้องกันได้ยากกว่าคนภายนอกคิดร้ายต่อเรา

ที่มา: สำนวนโรมาเนียเกิดจากศาสนา สำนวนไทยเกิดจากอวัยวะ

3.8.2 การนำศาสนาและการกระทำมาเปรียบเทียบ

สำนวนโรมาเนีย	สำนวนไทย	ความหมาย
Cu Dumnezeu pe buze si cu dracu pe inima. (God on the lips, Evil in the heart.) พระเจ้าอยู่ที่ปาก มารอยู่ที่ใจ	มือถือสาก ปากถือศีล	คนที่อ้างว่าตนเองดีแต่แท้ที่จริงเป็นคนไม่ดี

วิธีใช้: ทั้งสำนวนโรมานีและสำนวนไทยใช้ในความหมายเชิงดักเตือน คนที่มีมือถือสาก ปากถือศีลหมายถึงคนพาลที่ยังไม่แสดงออกถึงนิสัยที่แท้จริงของตน เชิงเดียวกันกับคนที่พูดถึงพระเจ้าแต่มีกิเลสในใจเป็นคนดีสองหน้าที่ไม่น่าไว้วางใจเหมือนกัน เพราะเป็นคนที่มึนตราย

ที่มา: สำนวนโรมานีเกิดจากศาสนา สำนวนไทยเกิดจากการกระทำ

จากการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนโรมานีและสำนวนไทยทั้งหมด 243 สำนวน ผู้วิจัยพบว่าสำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการมีจำนวนมากที่สุดถึง 137 สำนวน รองลงมาได้แก่ สำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบต่างกันโดยสิ้นเชิงซึ่งพบจำนวน 80 สำนวน และที่พบน้อยที่สุดได้แก่ สำนวนโรมานีที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยและสิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบเหมือนกัน มี 26 สำนวน

ที่เป็นเช่นนี้ชี้ให้เราเห็นว่า คนโรมานีและคนไทยแม้จะอยู่ห่างไกลกันคนละซีกโลกแต่ก็มีอารมณืความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมที่แสดงออกใกล้เคียงกัน แต่ด้วยสภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันจึงทำให้สิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการมีมากที่สุด และสิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบต่างกันโดยสิ้นเชิงมีจำนวนมากรองลงมา ส่วนที่สิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบตรงกันหรือคล้ายคลึงกันมีน้อยที่สุดด้วยเหตุผลทางธรรมชาติแวดล้อมที่แตกต่างกันดังกล่าวแล้ว

บทที่ 3

ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทย

สำนวนเป็นวิหิตของมนุษย์ที่ใช้สืบเนื่องกันมาช้านานแล้ว สำนวนเกิดขึ้นจากประสบการณ์ของชุมชนในช่วงเวลาอันยาวนาน มนุษย์ในสังคมต่างๆมีวิถีการดำรงชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของตนเองสำนวนจึงสามารถบ่งบอกถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมแห่งชุมชนนั้น

เพ็ญแข วัฒนสุนทร ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับค่านิยมของคนไทยที่สะท้อนจากสำนวนไทยว่า

".....การใช้ภาษาในรูปของสำนวน สุภาษิตนั้นเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงวิถีดำเนินชีวิตและพฤติกรรมของคนในสังคมได้ดีไม่แพ้หลักฐานอื่นๆ จึงพอสรุปได้ว่า คนไทยนั้นมีค่านิยมที่ยึดถือปฏิบัติกันมาช้านานหลายประการเช่นการยึดหลักจริยธรรมและคุณธรรมในศาสนาพุทธเป็นสรวง การยกย่องชาติ วุฒิสักดิ์ตระกูล การเคารพผู้มีอาวุโส ครูบาอาจารย์ การนิยมความสุภาพอ่อนโยน ไม่มุทะลุก้าวร้าว มีความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรักหน้ารักเกียรติยศรักพวกพ้อง การยกย่องความกตัญญูกตเวทิต การรักและเทิดทูนสถาบันกษัตริย์ การรู้จักที่ต่ำที่สูงและมีความอดกลั้น รู้จักประสานประโยชน์ ประนีประนอม ชอบความสนุกสนาน ใจกว้าง รักความอิสระเสรี ให้อภัย ไม่ผูกพยาบาท นิยมงานเบาและอาชีพสบาย เป็นต้น....."¹

ภาพสะท้อนจากสำนวนที่คนแต่ละชาติใช้ช่วยให้เราเข้าใจวัฒนธรรมอันดีของชาติอื่นดังที่สันติสุข โสภณสิริได้ กล่าวถึงประโยชน์ในการศึกษาสำนวนเพื่อเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของชาติอื่นไว้ว่า

".....สำนวนช่วยให้เราเข้าใจไม่เพียงแต่ภาษา ชีวิตความเป็นอยู่ และความรู้สึกรักนึกคิดของกันและกันเท่านั้น หากยังช่วยให้เราเห็นถึงพื้นฐานภูมิธรรมและความเจริญงอกงามทางสติปัญญาซึ่งมีอยู่ในทุกชาติทุกภาษา....."²

การวิเคราะห์และการเปรียบเทียบสำนวนของแต่ละชาติมีประโยชน์ในแง่ความเข้าใจอันเป็นสากลของมนุษยชาติดังที่ รัชณี ขอสัตถิกุล กล่าวไว้ว่า

".....ในการเรียนภาษาต่างประเทศควรสนใจภาษิตและคำพังเพยในภาษานั้นๆด้วย เพราะจะเป็นทางให้เราเข้าใจความรู้สึกนึกคิด จิตใจ และอุดมคติของเขา นอกจากนั้น อาจได้ข้อคิดและคติธรรมมาเพิ่มพูนสติปัญญาเราด้วย เพราะแม้วัฒนธรรมจะแตกต่างกัน แต่ลักษณะที่เป็นรากฐานของมนุษย์เรายังคงจะต่างชาติต่างภาษาก็มิได้ผิดแผกกันเท่าใดนัก....."³

ด้วยเหตุที่สำนวนเป็นเครื่องแสดงให้รู้ถึงค่านิยมต่างๆ วิถีดำเนินชีวิต พฤติกรรมของคนในสังคมได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยในประเด็นต่อไปนี้

¹ เพ็ญแข วัฒนสุนทร. (2523). *ค่านิยมในสำนวนไทย*. หน้า 40.

² มุลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป. (2532). *โคลงสุภาษิตโบราณของลาว*. คำนำ.

³ รัชณี ขอสัตถิกุล. (2541). *สุภาษิตอังกฤษ - คำสอนใจของไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน*. คำนำ.

1. ภาพสะท้อนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์
 - 1.2 มนุษย์
 - 1.3 สัตว์
 - 1.4 พืช
2. ภาพสะท้อนทางวิถีชีวิต
 - 2.1 ความเป็นอยู่
 - 2.1.1 ที่อยู่อาศัย
 - 2.1.2 อาหารการกิน
 - 2.1.3 อาชีพการงาน
 - 2.1.4 สิ่งของและอาวุธ
 - 2.2 ครอบครัว
 - 2.3 การศึกษา
 - 2.4 เงินตรา และฐานะทางสังคม
 - 2.5 ลักษณะนิสัย และพฤติกรรม
 - 2.6 ประเพณี
 - 2.7 ศาสนา

1. ภาพสะท้อนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนวนโรมานีและสำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำให้รู้ถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศโรมาเนียและประเทศไทยและให้ทราบลักษณะมนุษย์ สัตว์ และพืชของแต่ละประเทศด้วย ดังต่อไปนี้

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ อากาศและฤดูกาลของแต่ละประเทศย่อมแตกต่างกันตามสภาพธรรมชาติและที่ตั้งของทวีป ประเทศโรมาเนียอยู่ในทวีปยุโรปตอนกลาง และมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ นอกจากนี้ยังมีภูเขา ป่า ทุ่งกว้าง ทะเลสาบและแม่น้ำอีกมากมาย ส่วนหนึ่งของภาคตะวันออกของประเทศติดต่อกับทะเลดำ

ด้านภูมิอากาศ ประเทศโรมาเนียมี ๔ ฤดูได้แก่ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว

ถึงแม้ว่าประเทศโรมาเนียและประเทศไทยอยู่คนละทวีปและเขตฤดู แต่ลักษณะภูมิประเทศภาคกลางของโรมาเนียซึ่งประกอบด้วยภูเขาล้อมค้ำกับทางภาคเหนือของไทย

สำนวนที่แสดงให้เห็นว่าลักษณะทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมของประเทศโรมาเนียมีทั้งที่ราบ ทุ่งหญ้า ป่า แม่น้ำและทะเลสาบมีดังนี้

สำนวนโรมาเนีย

A bate cimpil.

(Beat around the field.)

ตีไปทั่วทุ่ง

Multi cita frunza si iarba.

(As many as the blades of grass and leaves in the trees.)

ดกดินเหมือนใบหญ้าและใบไม้บนต้น

Apele line sint adinci.

(Still waters run deep.)

น้ำนิ่งไหลลึก

Nu vede padurea din cauza copacilor.

(He can not see the forest because of the trees.)

เขามองไม่เห็นป่าเพราะต้นไม้บัง

Unde sint broaste trebuie sa fie si lac

(Where there are frogs there is a lake too.)

มีกบที่ไหน มีทะเลสาบที่นั่น

ลักษณะพื้นที่ของประเทศโรมาเนียซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ราบและมีแหล่งน้ำมากทำให้ประเทศกลายเป็นศูนย์เกษตรกรรมสำคัญในยุโรปตั้งแต่สมัยโบราณ ส่วนสำนวนไทยสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยมีภูเขา แม่น้ำ ป่า และมหาสมุทร

สำนวนไทย

น้ำนิ่งไหลลึก

น้ำซึมบ่อทราย

ชักแม่น้ำทั้งห้า

งมเข็มในมหาสมุทร

เส้นผมบังภูเขา

ยกภูเขาออกจากอก

เข้าเถื่อนอย่าลืมหั้ว

1.2 มนุษย์

มนุษย์เป็นสัตว์โลกประเภทหนึ่งที่พึงธรรมชาติในการดำรงชีวิตเช่นเดียวกับสัตว์และพืช แต่มนุษย์มีความสามารถเหนือกว่าสัตว์เพราะมีสมองที่จะคิดวิธีการดำเนินชีวิตให้เกิดความสะดวกสบายแก่ตน

อวัยวะของมนุษย์ทั้งภายนอกและภายในมีหน้าที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์สามารถติดต่อและสื่อสารกับโลกรอบตัวด้วยระบบประสาทสัมผัสที่ประกอบขึ้นด้วยอวัยวะเช่นตามีหน้าที่มองเห็นสิ่งต่างๆรอบตัว หูมีหน้าที่ฟังเสียง จมูกดมกลิ่น มือ/นิ้ว จับหรือหยิบสิ่งของลิ้นมีหน้าที่ในการออกเสียงและชิมรสชาติต่างๆ นอกจากอวัยวะภายนอก มนุษย์ยังพึ่งอวัยวะภายในที่มีหน้าที่สนับสนุนการทำงานอย่างสมบูรณ์ของระบบต่างๆของร่างกาย เช่น ไล่เป็นส่วนประกอบของระบบการย่อย กระดูกเป็นส่วนประกอบโครงสร้างของร่างกาย หัวใจและเลือดเป็นส่วนประกอบของระบบโลหิต

มนุษย์สังเกตบทบาทของอวัยวะแต่ละอย่างในการทำงานของร่างกายและนำอวัยวะมาเปรียบและใช้เป็นสำนวนเพื่อสอนใจ หรือเตือนใจมนุษย์ด้วยกันในด้านของพฤติกรรม และการกระทำ ดังสำนวนต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Miina altuia nu te scarpina cum iti place.

(Someone else's hand can't scratch you as you like it.)

ใช้มือคนอื่นอย่างไรก็เกาไม่ถูกที่คัน

Isi бага nasul in oala altuia.

(Stick one's nose into someone else's pot.)

แหงจมูกเข้าไปในหม้อคนอื่น

A duce de nas.

(Lead by the nose.)

จูงจมูก

Mai bine se cred ochii decit urechile.

(It is easier to believe into one's eyes than into one's ears.)

คนเราเชื่อตาตัวเองได้ง่ายกว่าเชื่อหูตัวเอง

A face ochi dulci.

(Look at someone with sweet eyes.)

มองตาหวาน

Se leaga la cap fara sa-l doara.

(Wrap one's head without having a headache.)

พันศีรษะโดยไม่ได้ปวดศีรษะ

Nu e intreg la cap.

(Not full in the head.)

ไม่เต็มหัว

A-i lasa gura apa.

(Make someone's mouth water.)

ทำให้น้ำลายหก

Gura am si limba n-am.

(I have a mouth but no tongue.)

ฉันมีปากแต่ไม่มีลิ้น

A fi numai piele si oase.

(Skin and bones.)

ผิวหนังและกระดูก

li trage pielea de pe el.

(Skin somebody.)

ถลกหนังคน

Limba dulce, dos viclean.

(A sweet tongue, a cunning back.)

ปากหวานแต่หลังคดโกง

Limba nu are oase, se indoaie dupa gind.

(The tongue has no bones, it bends along with the thought.)

ลิ้นนั้นไม่มีกระดูก มันคดโค้งไปตามความคิด

Pe-o ureche intra si pe alta iese.

(In at one ear and out at the other.)

เข้าหูข้างหนึ่งทะลุออกข้างหนึ่ง

A fi cu mate pestrite.
(Have freckled bowels.)
มีไส้ดกกระ

Umar la umar.
(Shoulder to shoulder.)
เคียงบ่าเคียงไหล่

สำนวนไทย
เซาหุซายทะเลหุซาวา

เล่นหูเล่นตา

พังหุไวหุ

กอดแข้ง กอดขา

เคียงบ่าเคียงไหล่

ยืมจุมูกคนอื่นหายใจ

ยืมจุมูก

จุมูก

ลืปากว่าไม่เท่าตาเห็น

ปากหวาน ก้นเปรี้ยว

มือห่างตีนห่าง

ลั่นไม่มีกระดุก

หนังหุ้มกระดุก

ทำให้น้ำลายหก

ชูดเลือดซิบๆ

1.3 สัตว์

สัตว์ในโลกนี้มีหลายชนิดแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะทางภูมิประเทศและภูมิอากาศของแต่ละทวีป แม้ว่าเราสามารถพบสัตว์ที่มนุษย์เลี้ยงทั่วไปเช่น สุนัข แมว วัว หมู ในเกือบทุกประเทศ แต่สัตว์ป่าบางชนิดมีอยู่เฉพาะในบางประเทศหรือบางภูมิภาคเท่านั้น

สัตว์มีประโยชน์ต่อมนุษย์มาก มนุษย์เลี้ยงสัตว์เพื่อใช้แรงงาน เพื่อใช้เป็นอาหาร เพื่อใช้ในการศึกษาและการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนเลี้ยงสัตว์ไว้ดูเล่นเป็นเพื่อนและเป็นผู้คุ้มครอง

ด้วยเหตุที่มนุษย์มีความผูกพันใกล้ชิดกับสัตว์มาก มนุษย์จึงเข้าใจธรรมชาติและพฤติกรรมของสัตว์และนำเอาประสบการณ์เหล่านี้มาผูกเป็นสำนวน

สำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยสะท้อนให้เห็นว่าทั้งโรมานีเยและไทยมีสัตว์หลายชนิดที่เหมือนกัน ส่วนใหญ่เป็นสัตว์เลี้ยง เช่น หมา แมว วัว หมู ม้า ไก่ อย่างไรก็ตามยังมีสัตว์หลายชนิดที่เราพบในโรมานีเยหรือไทยเท่านั้นเช่น หมี หมาป่า หรือ เสือ จระเข้

สำนวนที่สะท้อนให้เห็นว่าประเทศโรมานีเยและประเทศไทยมีสัตว์หลายชนิดที่เหมือนกันดังสำนวนต่อไปนี้

สำนวนเกี่ยวกับหนู

สำนวนโรมานีเย

Prins ca soarecele in cusca.

(Trapped like a mouse in a trap.)

หนูติดจั่น

A dat soarecile in putina.

(The mouse that dropped into a barrel full of cheese.)

หนูตกถังเนยแข็ง

Cind pisica nu-i acasa, soarecii joaca pe masa.

(When the cat is out, the mice dance on the table.)

แมวไม่อยู่หนูเดินร่าบนโต๊ะ

Traiesc ca pisica cu soarecele.

(Live together like cat and mouse.)

อยู่ด้วยกันเหมือนแมวกับหนู

สำนวนไทย

หนูติดจั่น

หนูตกถังข้าวสาร

แมวไม่อยู่ หนูระเริง

เอาปลาย่างไปฝากแมว

หนูเป็นสัตว์ที่พบได้ในบ้านคน ห้องเก็บของ หรือที่ที่มีเศษอาหารมาก หนูเป็นสัตว์ที่ทำให้มนุษย์เดือดร้อนเพราะทำให้บ้านสกปรก มีเชื้อโรค และส่งเสียงรบกวน ทั้งชาวโรมาเนียและชาวไทยจึงนิยมเลี้ยงแมวเพื่อไม่ให้หนูเข้าบ้าน หรือตั้งจันเพื่อจับมัน

สำนวนเกี่ยวกับหมา

สำนวนโรมาเนีย

Nu destepți ciinele care doarme.

(Do not awake a sleeping dog.)

อย่าปลุกหมาหลับ

Ciinele după ce napirlește nu ne mai trebuie.

(One has no need of an old dog.)

หมาแก่ไม่มีใครต้องการ

Cine doarme cu ciinii se scoală plin de purici.

(Who that sleeps with the dogs will wake up full of fleas.)

คนที่นอนกับหมาตื่นขึ้นมายุ่งเต็มไปด้วยหมัด

Ciinele sade pe fin, nici maninca nici să lase calul

macar să miroase.

(A dog lies in the hay, it does not eat nor even let the horses sniff it.)

หมาในรางหญ้าแหม่ไม่กินหญ้านั้น แต่ไม่ยอมให้ม้าแหม่มาดมหญ้านั้น

Fereste-te de ciine mut și de om tăcut.

(Beware a dumb dog and a silent man.)

ระวังหมาไม่เท่าและคนไม่พูด

สำนวนไทย

หมาเห่าใบตองแห้ง

หมาขี้ไม่มีใครยกหาง

สัญชาติหมาอดกินซี่ไม่ได้

หมากัดไม่เท่า

เล่นกับหมา หมาเลียปาก

หมาหวงกาง

หมาไล่เนื้อ

หมาสองราง

หมาเป็นสัตว์เลี้ยงที่ใกล้ชิดสนิทกับมนุษย์มากที่สุด เราจึงพบสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับหมาจำนวนมากกว่าสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับสัตว์อื่น ทั้งคนโรมาเนียและคนไทยรู้จักธรรมชาติและนิสัยหมาเป็นอย่างดี จึงนำเอาพฤติกรรมของมันมาผูกเป็นสำนวนเพื่อใช้สอนใจหรือเตือนใจมนุษย์เช่น Clinele sade pe fin, nici maninca nici sa lase calul macar sa miroase. (หมาในรางหญ้าแม่ไม่กินหญ้านั้น แต่ไม่ยอมให้ม้าแม่มาดมหญ้านั้น) - หมาหวงกาง แสดงถึงนิสัยเห็นแก่ตัวของหมา เป็นที่น่าสังเกตว่าทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยส่วนใหญ่กล่าวถึงหมาในแง่ลบ

สำนวนเกี่ยวกับไก่

สำนวนโรมาเนีย

Parca are orbul gainilor.

(He behaves like a blind chicken)

ทำตัวเหมือนไก่ตาบอด

Omoara gaina care face oua de aur.

(Kill the hen which lays golden eggs.)

ฆ่าไก่ฟักไข่ทอง

La cîntatul cocosilor.

(When the rooster crows.)

เวลาไก่ขัน

สำนวนไทย

งูเป็นไก่ตาแตก

ไก่โห่

ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยสะท้อนให้เห็นว่าชาวบ้านโรมาเนียและไทยสังเกต
ธรรมชาติของไก่อ่าไก่เริ่มชันในเวลารุ่งสาง คนโรมาเนียเรียกไก่อีกอย่างหนึ่งว่า "นาฬิกาปลุกของชาวบ้าน"
สำนวนไทย "งงเป็นไก่ตาแตก" แสดงให้เห็นว่าคนไทยนิยมเล่นกีฬาชนไก่ เมื่อไก่ต่อสู้กัน
และถูกเดือยแทงตา ตาก็แตกทำอะไรไม่ถูก

สำนวนเกี่ยวกับหมู

สำนวนโรมาเนีย

Porcul ori incotro face, lui tot noroiul ii place; din cee nu-l poti
preface.

(Pigs will always like mud, nothing will change them.)

หมูย่อมชอบโคลน ไม่มีใครเปลี่ยนมันได้

Se tine ca scaiul de coada porcului.

(Sticks to someone like a weed to the pig's tail.)

ติดกับใครสักคนเหมือนหญ้าแห้งติดอยู่ที่หางหมู

สำนวนไทย

ดินพอกหางหมู

สุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับหมูสะท้อนให้เห็นว่าชาวบ้านโรมาเนียและไทยรู้จักธรรมชาติของหมู
ว่า หมูชอบอยู่ในสถานที่สกปรกและมีโคลน

นอกจาก ไก่ หมู แมว หมา คนโรมาเนียและคนไทยยังนิยมเลี้ยงสัตว์อื่นด้วยเช่น ห่าน
ลา แกะ แพะ ม้า วัว

สำนวนเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงต่างๆ

สำนวนโรมาเนีย

A trece ca gisca prin apa.

(Walk like a goose through water.)

เดินเหมือนห่านผ่านน้ำ

Bobocii pe giste vor sa le-nvete sa-noate.

(Gooslings want to teach the geese how to swim.)

ลูกห่านพยายามสอนแม่ห่านว่ายน้ำ

Nu stricati orzul pe giste.

(Do not waste maize on geese.)

อย่าเลี้ยงห่านด้วยข้าวโพด

Bate seaua sa priceapa iapa.

(Beat the saddle to make the mare understand.)

ตือานให้ม้าเข้าใจ

Calul ca e cu patru picioare si tot se poticneste.

(A horse may stumble that has four legs.)

ม้ามีสี่เท้ายังก้าวพลาดได้

Ce stie magarul ce e cintarea privighetorii.

(An ass knows nothing about the nightingale's song.)

ลาอย่ามัวไม่เข้าใจเพลงของนกไนติงเกล

Destept ca oaia si viclean ca magarul.

(Smart as a sheep, sly as an ass.)

ฉลาดเหมือนแกะ มีเล่ห์เหลี่ยมเหมือนลา

Mielul blind suge la doua oi.

(A tame lamb feeds himself at two sheep.)

ลูกแกะที่ทำตัวอ่อนแอ ย่อมกินนมจากแม่แกะสองตัว

Tap ispasitor.

(Scape goat.)

แพะวิ่งบป

Da un ou ca sa ai un bou.

(He who gives an egg shall get an ox.)

คนที่เสียไข่หนึ่งฟอง ย่อมจะได้วัวหนึ่งตัวมาแทน

สำนวนไทย

วัวลืมนิน

อยู่ระหว่างเขาวัวเขาควาย

เขาวัวอยู่ข้างหน้า

วัวสันหลังขาด เห็นกาบินผาดก็ตกใจ

วัวสันหลังหะ

ฆ่าควายเสียตายพริก

ข่มเขาโคชินให้กินหญ้า

โตเท่าไข่ห่าน

สำนวนที่เกี่ยวข้องกับสัตว์เลี้ยงสะท้อนให้เห็นว่าประเทศโรมาเนียและประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมทั้งคู่ คนโรมาเนียและคนไทยมีความรู้ลึกซึ้งเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงสัตว์หลายชนิด และใช้สัตว์นั้นในการปฏิบัติกิจในชีวิตประจำวันของชาวเกษตรกร ทั้งใช้เป็นแหล่งอาหารและเป็นพาหนะด้วย ด้วยเหตุที่ประเทศโรมาเนียและประเทศไทยอยู่คนละทวีปและเขตฤดู ดังนั้นยังมีสัตว์หลายชนิด ส่วนใหญ่เป็นสัตว์ป่าที่เราสามารถพบในสุภาณิตรโรมาเนียหรือไทย

สำนวนเกี่ยวกับสัตว์ป่า

สำนวนโรมาเนีย

Ursul nu joaca de buna voie.

(A bear does not dance on its own will.)

หมีไม่ได้เต้นรำตามใจตนเอง

A tine ursul de coada.

(Catch a bear by its tail.)

จับหมีข้างหาง

A intrat in gura lupului.

(Get into the wolf's mouth.)

อยู่ในปากหมาป่า

Lupul cioban si capra gradinar.

(The wolf as a shepherd, the goat as a gardener.)

เอาหมาป่ามาเลี้ยงแกะ เอาแพะมาทำสวน

Lupu-si schimba parul dar naravul ba.

(A wolf might change its hair but never its habit.)

หมาป่าผลัดขนแต่ไม่เปลี่ยนนิสัย

A inchide lupul in staulul oilor.

(Lock a wolf into the sheep's barn.)

อย่าขังหมาป่าไว้ในคอกแกะ

Lup imbracat in piele de oaie.
 (A wolf wearing a sheep's skin.)
 หมาป่าคลุมด้วยหนังแกะ

A tine lupul de urechi.
 (To grab a wolf by the ears.)
 จับหมาป่าที่หูของมัน

ทั้งหมีและหมาป่าเป็นสัตว์ที่พบได้ทั่วพื้นที่ของประเทศโรมาเนีย ถึงแม้ว่าเราอาจสามารถพบหมี และ หมาป่าในประเทศไทยด้วย แต่สัตว์ป่าชนิดเหล่านี้ไม่ใช่สัตว์เอกลักษณ์สำหรับประเทศเซร่อน ในขณะที่เดียวกันมีสุภาษิตไทยไม่น้อยเกี่ยวกับสัตว์ประเภทต่างๆที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเท่านั้น ประเทศโรมาเนียไม่มี เช่น เสือ จระเข้ ช้าง ลิง

สำนวนไทย
 เสือสองตัวอยู่ถ้ำเดียวกันไม่ได้

หน้าเนื้อใจเสือ

ชาติเสือไม่ทิ้งสาย

เสือสู้กัน ญว้าแพรกแหลก

ฝากเนื้อไว้กับเสือ

อย่าเหยยเสือหลับ

จับเสือมือเปล่า

หนีเสือปะจระเข้

จระเข้สองตัวอยู่ถ้ำเดียวกันไม่ได้

ฆ่าช้างเอางา

ช้างสารสู้กัน ญว้าแพรกแหลก

กินช้างไม่เหลือ กินเสือไม่อ้ม

อย่าเย็นแก้วให้วานร

ลิงตกต้นไม้

ชนเหมือนลิง

สำนวนไทยที่นำปลาและสัตว์ทะเลมาเปรียบ สะท้อนให้เห็นว่าเมืองไทยมีพื้นที่กว้างขวางติดต่อกับทะเล นอกจากนั้นยังมีแม่น้ำและแหล่งน้ำอื่นๆ ที่เป็นแหล่งอาหารของคนที่ย้ายอยู่ในบริเวณนั้น ดังสำนวนต่อไปนี้

ใจปลาชิว

ปลาเน่าตัวเดียวเหม็นหมดทั้งข้อง

ปลาหมอตายเพราะปาก

รืดเล็ดกับปู

ปากหอยปากปู

เอากุ้งฝอยไปตกปลากะพง

1.4 พืช

ลักษณะภูมิอากาศของประเทศโรมาเนียและประเทศไทยไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุนี้พืชหลายชนิดที่เราพบในทั้งสองประเทศจึงต่างกัน ดังตัวอย่างสำนวนต่อไปนี้:

สำนวนโรมาเนีย

Marul putred strica si pe cele bune.

(A rotten apple spoils the good ones too.)

แอปเปิ้ลเน่าผลเดียวทำให้ผลดีอีกหลายผลเน่าไปด้วย

Ochii ca cepele.

(Eyes as big as onions.)

ตาโตเท่าหัวหอม

Iute ca ardeiul.

(As hot as a chilly pepper.)

เผ็ดเหมือนพริกขี้หนู

Nu vinde castraveti gradinarului.

(Do not sell cucumbers to the gardener.)

อย่าขายแตงกวาให้ชาวสวน

สำนวนที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเราสามารถพบพริกชี้หนูชนิดหนึ่งในโรมาเนียด้วย พริกชี้หนูชนิดนี้ปรับตัวเพื่ออดทนอากาศหนาว และมีขนาดและสีเหมือนกับพริกชี้หนูไทย อย่างไรก็ตามพริกชี้หนูโรมาเนีย่อมสู้ความเผ็ดพริกชี้หนูไทยไม่ได้

แอปเปิ้ลเป็นผลไม้ที่พบมากที่สุดที่โรมาเนียทั้งในเขตที่ราบและภูเขา แอปเปิ้ลมีหลายพันธุ์หลายชนิดเป็นผลไม้ที่เอามาเปรียบได้กับกล้วยและมะม่วงของไทย

หัวหอมและแตงกวาเป็นผักที่คนโรมาเนียนิยมบริโภคในทุกฤดู คนโรมาเนียสังเกตคุณค่าของผักในด้านบำรุงสุขภาพเพราะผักนั้นมีอัตราวิตามินสูงกว่าเนื้อ ในช่วงฤดูหนาวหาผักยาก คนโรมาเนียจึงนิยมเก็บผักต่างๆ เช่น หัวหอม มันฝรั่งมาไว้ในที่แห้งตั้งแต่ฤดูใบไม้ร่วง นอกจากนี้ยังมีผักดองเช่นแตงกวามะเขือเทศ แครอท ดังสำนวนต่อไปนี้:

สำนวนไทย

กระด้างกลืนไฟ

คำเป็นต่อตะโก

ต่อหน้ามะพลับ ลับหลังตะโก

ดินเป็นกล้วยน้ำว้า

เล็กพริกชี้หนู

เอามะพร้าวท้าวไปขายสวน

ขมื่นกับปุน

สำนวนไทยแสดงให้เห็นว่าเมืองไทยมีพืชผักผลไม้ที่ส่วนใหญ่พบในประเทศเขตร้อนเท่านั้น ประเทศโรมาเนียจึงไม่มีสำนวนที่เกี่ยวกับพืชพรรณเหล่านี้

ทั้งชาวโรมาเนียและชาวไทยนิยมปลูกต้นไม้และมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมนี้ว่าเมื่อปลูกต้นไม้หากต้นหรือกิ่งใดไม่ตรงเราควรตัดมันตั้งแต่ต้นนั้นยังอ่อนอยู่ หากไม้โตหรือแก่แล้วตัดยากหรืออาจทำให้ไม้หักก็ได้ Pomul se-dreapta de mic, nu de mare. (ควรตัดต้นไม้ให้ตรงเสียตั้งแต่มันยังอ่อนอยู่มิใช่เมื่อมันแก่) - ไม้อ่อนตัดง่าย ไม้แก่ตัดยาก

2. ภาพสะท้อนทางวิถีชีวิต

2.1 ความเป็นอยู่

คนโรมาเนียและคนไทยมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่คล้ายกัน คนส่วนใหญ่ของทั้งสองประเทศเป็นเกษตรกรมือชีพทำนา ทาไร่ ทำสวนและเลี้ยงสัตว์ การตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยจึงอยู่ใกล้แหล่งน้ำ และชายป่าชายเขาที่อุดมสมบูรณ์

2.1.1 ที่อาศัยอยู่

สำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยสะท้อนให้เห็นว่าทั้งคนโรมาเนียและคนไทยนิยมสร้างบ้านที่มีประตู หน้าต่างและรั้ว คนโรมาเนียและคนไทยเป็นเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ และปลูกผัก ใกล้บริเวณบ้านจึงมีคอกวัว คอกม้า สวนผักหรือสวนผลไม้ และบ่อน้ำ ดังตัวอย่างสำนวนต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Nu-i gard fara pirleaz si om fara necaz.

(A fence without a gate or a man without troubles-
such things do not exist.)

รั้วไม่เคยไร้ประตูจันใด คนไม่เคยไร้ปัญหาจันนั้น

Peretii au urechi si ferestrele ochi.

(Walls have ears and windows have eyes.)

กำแพงมีหู หน้าต่างมีตา

Dupa ce au furat caii in zadar incui grajdul.

(It is no use to lock the stable after the horses were stolen.)

ลั่นดาลประตูคอกหลังจากฝูงม้าถูกขโมยไปแล้ว

Nu vinde castraveti gradinarului.

(Do not sell cucumbers to the gardener.)

อย่าขายแตงกวาให้ชาวสวน

Cind seaca apa se cunoaste pretul fintinii.

(When the water runs dry one knows the value of
the well.)

น้ำแห้งจึงรู้คุณของบ่อ

Gladeste castele de nisip.

(Build castles out of sand.)

สร้างวิมานจากกองทราย

สำนวนไทย

กำแพงมีหูประตูมียัง

วัวหายล้อมคอก

เอามะพร้าวห้าวไปขายสวน

การสร้างที่อยู่อาศัยในประเทศโรมาเนียต้องสร้างบ้านเป็นตัวตึกอย่างมั่นคงแข็งแรงเพื่อทนต่อสภาพอากาศ คนโรมาเนียเข้าใจความสำคัญของฐานรากของโครงสร้างตึกและรู้จักวิธีคำนวณความลึกและพื้นที่ของฐานรากเพื่อให้สามารถรับน้ำหนักตัวตึกได้ ดังสำนวนว่า

Dupa temelie zidirea sa ti-o zidesti.

(One should build one's house to match its foundation.)

สร้างบ้านควรให้เหมาะกับฐานราก

ในด้านเครื่องใช้ในบ้านเราพบสำนวนที่แสดงให้เห็นว่าคนโรมาเนียนิยมใช้เตียงนอนมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว และต้องนอนบนที่นอนหนาๆ เพราะอากาศหนาวจัด และต้องจัดเตียงอย่างดีเพื่อให้นอนสบาย ดังมีสำนวนที่กล่าวว่า

Cum iti vei face patul asa vei dormi.

(As you make your bed so you shall sleep.)

ปูเตียงอย่างไรก็ต้องนอนบนเตียงอย่างนั้น

2.1.2 อาหารการกิน

สภาพภูมิอากาศที่ต่างกันของประเทศโรมาเนียและประเทศไทยส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการกินด้วย คนที่อยู่ในประเทศหนาวนิยมรับประทานเนื้อมากกว่า ผักหรือผลไม้เพราะเนื้อเป็นอาหารที่มีแคลอรีสูงกว่าผักหรือผลไม้ และช่วยให้ร่างกายอดทนความหนาวได้มากขึ้นรวมทั้งนิยมดื่มเหล้าองุ่นด้วย ในขณะเดียวกันลักษณะภูมิประเทศของประเทศโรมาเนียเหมาะแก่การปลูกข้าวสาลีและข้าวโพดแต่ไม่เหมาะสำหรับการปลูกข้าวเจ้า คนโรมาเนียจึงกินขนมปัง คนไทยกินข้าวเป็นอาหารหลักและมีกับข้าว เช่น แกง และผักต่างๆ และกินขนมหรือผลไม้หลังอาหารด้วย ดังปรากฏในสำนวนต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Gaina batrina face zeama buna.

(The old hen makes the good broth.)

ไก่แก่ทำแกงอร่อย

Cu doua bucatarese iese ciorba prea sarata sau
nesarata.

(Two cooks make the broth either too salty or without salt.)

แม่ครัวสองคนปรุงแกงคนหนึ่งใส่เกลือมากเกินไป อีกคนหนึ่งอาจไม่ได้ใส่เกลือเลย

Doua oua cind se tot ciocnesc unul trebuie sa se sparga.

(When two eggs bump into each other one will break.)

ไข่สองฟองกระทบกัน ต้องมีไข่ฟองหนึ่งแตก

Nu baga pita-n cuptor pina nu arde focul.

(Do not try to bake the bread before you light the fire.)

อย่าพยายามอบขนมปังก่อนที่จะจุดเตาอบ

A mincat si mielul, si purcelul si pestele calugarului si
tot mai cere.

(He ate a whole lamb, a whole pig, a monk's fish
and still asks for more.)

เขากินลูกแกะไปตัวหนึ่ง กินหมูไปตัวหนึ่ง และกินปลาของพระ
ไปด้วย แล้วยังขออาหารเพิ่มอีก

La placinte inainte, la razboi inapoi.

(First to eat the pie but last to go to war.)

เวลากินขนมมาเป็นคนแรก เวลาไปทำศึกไปเป็นคนสุดท้าย

คนโรมาเนียยังนิยมรับประทานอาหารที่ทำด้วยนมหรือนมสดซึ่งเป็นอาหารที่หาง่าย
และราคาถูกเพราะว่าการเลี้ยงวัวและแกะเพื่อรีดนมเป็นอาชีพที่คนโรมาเนียทำมาตั้งแต่สมัยก่อนคริสต์ศักราชแล้ว

A fi inca puisor cu cas la botisor.

(Still a kid with cottage cheese around his mouth.)

เด็กที่ยังมีคราบน้ำเนยแข็งติดปากอยู่

Alb ca spuma laptelui.

(As white as milk foam.)

ขาวเหมือนฟองนม

อาหารโรมาเนียส่วนใหญ่มีรสชาติเค็มหรือเปรี้ยว รสนิยมของคนโรมาเนียและคนไทย
ต่างกันมากในเรื่องรสชาติของอาหาร คนโรมาเนียไม่นิยมรับประทานอาหารรสเผ็ดหรืออาหารผสมรส เช่น
อาหารสามรส เค็ม เปรี้ยว หวาน เหมือนอย่างผัดเปรี้ยวหวานของไทย

ในด้านเครื่องดื่มคนโรมาเนี่ยนิยมดื่มเหล้าองุ่นเป็นอันดับแรก ประเทศโรมาเนียปลูกองุ่นหลายชนิดและเป็นประเทศผู้ส่งออกมีชื่อเสียงในทวีปยุโรป สมัยปัจจุบันยังมีคนโรมาเนียเป็นจำนวนมากที่นิยมดื่มเหล้าองุ่นมาแทนน้ำ

Magarul duce vinul si bea apa.

(The donkey is loaded with wine but still drinks water.)

ลานั้นมีเหล้าองุ่นบรรทุกอยู่บนหลังแต่ยังดื่มน้ำอยู่

สำนวนไทย

ซุบมือเปิบ

สุภาษิตนี้สะท้อนให้เห็นว่าถึงวิธีกินข้าวของคนไทย กาญจนาคพันธุ์ กล่าวถึงสุภาษิตนี้ไว้ว่า

"สมัยก่อนเรากินข้าวด้วยมือเวลาจะกินเราเอามือลงซุบน้ำให้เปียกเสียก่อนเป็นการล้างมือ และเมื่อดข้าวสุกจะได้ไม่ติดมีอนุ่งนังด้วย แล้วจึงเปิบข้าว "เปิบ" แปลว่าเอาข้าวเข้าปาก"¹

นอกจากกินข้าวคนไทยยังนิยมอาหารอย่างอื่นอีกมากมายเช่น เนื้อ ไก่ ปลา ไข่ นำมาทำกับข้าวประเภทแกง หรือผัดต่างๆ ดังสำนวนต่อไปนี้

เกลียดตัวกินไข่ เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง

ชาวเป็นไข่ปอก

หน้าซิดเป็นไก่ต้ม

ปากไม่สิ้นกลืนน้ำมัน

แกงจืดจึงรู้คุณเกลือ

เกลือจิ้มเกลือ

ไกลเกลือกินด่าง

¹ ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2529). *สำนวนไทย*. หน้า 164.

สุภาษิต "เกลือจิ้มเกลือ" "แกงจืดจึงจะรู้คุณเกลือ" และ "ใกล้เกลือกินต่าง" แสดงให้เห็นว่าคนไทยรู้จักเกลือดีและนิยมใช้เกลือในการปรุงอาหาร คนไทยผลิตเกลือจากน้ำทะเลโดยให้น้ำทะเลที่ขังไว้ในนาระเหยซึ่งต่างกับคนโรมาเนียที่ขุดเกลือจากถ้ำใต้ดิน

2.1.3 อาชีพการงาน

ประเทศโรมาเนียและประเทศไทยมีพื้นที่ที่เป็นที่ราบมากมายและมีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ ประชากรส่วนใหญ่ของทั้งสองประเทศจึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม การทำนา ทำไร่ และตกปลาจึงเป็นอาชีพของคนโรมาเนียและคนไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณถึงปัจจุบัน ส่วนวนที่เกี่ยวข้องกับอาชีพเหล่านี้จึงมีอยู่มาก ดังเช่น

สำนวนโรมาเนีย

Unul macina, altul maninca.

(One grinds (the grains), the other one eats.)

คนหนึ่งโม่ (ข้าว) อีกคนหนึ่งได้กิน

De multe ori unii seamana si altii secera.

(It often happens that one sows and the other reaps.)

การที่คนหนึ่งปลูกข้าวแต่อีกคนหนึ่งได้เก็บเกี่ยวนั้นเกิดขึ้นมาหลายครั้งหลายหนแล้ว

Tulbura apa ca sa pescuiasca.

(Stirs the water muddy in order to fish.)

กวนน้ำให้ขุ่นเพื่อตกปลา

Cu rima mica se prinde pestele mare.

(It takes a small worm to get a big fish.)

เอาหนอนตัวเล็กไปตกปลาตัวใหญ่

สำนวนไทย

ทำนาบนหลังคน

ทำนาออกมกลำ ทำปลาอมเกลือ

ทำนาเข้าสวน ชื้อสวนเข้าทุน

เอากุ้งฝอยไปตกปลากะพง

คบสองหนองແหลก

สุภาษิตโรมาเนีย "Bate fierul cit e cald. (ตีเหล็กเมื่อยังร้อนอยู่)" และ
สุภาษิตไทย "ข้าฯได้พร้าสองเล่มงาม" สะท้อนให้เห็นว่าคนโรมาเนียและคนไทยรู้จักวิธีการตีเหล็ก การตีเหล็ก
เพื่อทำใบมีด คานหรือพร้าเป็นสิ่งที่ทำยากเพราะช่างต้องระมัดระวังในการผลิตแต่ละขั้นตอน

วานิช จรุงกิจอนันต์ กล่าวถึงการทำใบมีดไว้ว่า

".....ทำมีดเสร็จแล้ว จะเอามีดเผาไฟให้ร้อนพอประมาณ ไม่ถึงกับเป็นสีแดง แล้วเอามีดนั้นจุ่มลงในน้ำทันทีอย่าง
รวดเร็ว พอมีดนั้นเย็นเขาก็จะนำเขาเผาอีก แล้วนำมาจุ่มน้ำอีก ทำเช่นนี้ ๒-๓ ครั้ง มีดที่ทำลักษณะนี้เหล็กจะแข็ง
แต่ต้องไม่ทำบ่อยเกิน ๒-๓ ครั้ง หากทำบ่อยครั้งเกินไปมีดอาจบิ่นขณะจุ่มน้ำ หรือทำให้เหล็กกล้ำมากเกินไปเหล็กมีด
จะแข็งมากแต่ไม่เหนียว"¹

คนโรมาเนียมีทัศนคติเกี่ยวกับการทำงานว่าคนเราทุกคนต้องขยันทำงาน ต้องประกอบ
อาชีพ เพราะเป็นสิ่งที่จำเป็น ชีวิตคนเรานั้นสำคัญมากเราควรใช้ชีวิตเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
คนที่อยู่เพื่อกินนอนๆเท่านั้นเป็นคนเลวที่ดำรงชีวิตอย่างไร้ความหมาย มีสำนวนหลายสำนวนที่สอนให้รู้จัก
คุณค่าของการทำงาน ดังเช่น

Isi cistiga piinea cu sudoarea fruntii.

(Earns one's bread with the sweat of one's forehead.)

หากินด้วยหยาดเหงื่อจากหน้าผาก

Lucrul de tovarasie miroase a saracie.

(When many work together poverty awaits around the corner.)

ทำงานร่วมกันหลายคน ความยากจนย่อมมาถึงในไม่ช้า

Cine lucra are, cine sade rabda.

(He that works has all he needs, he that wastes his time starvs.)

คนขยันทำมาหากินย่อมมีทุกสิ่งที่ต้องการคนที่ผลาญเวลาไปโดยเปล่า

ประโยชน์ย่อมอดอยาก

2.1.4 สิ่งของและอาวุธ

มนุษย์มีความรู้และความสามารถประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆเพื่อผ่อนแรง
ของตน ทั้งคนโรมาเนียและคนไทยมีความฉลาด จินตนาการ และมีมือสามารถผลิตสิ่งของมากมายเพื่อนำมา
เป็นของใช้ส่วนตัว ของใช้ในบ้านหรือในการประกอบกิจกรรมต่างๆได้อย่างสะดวกสบายยิ่งขึ้นดังสำนวนต่อไปนี้

¹ วาณิช จรุงกิจอนันต์. (2530). *ถกสำนวนไทย* เล่มที่ 2. หน้า 6.

สำนวนโรมาเนีย

A atirna de un fir de ata.

(Hang by a thread.)

แขวนอยู่บนเส้นด้าย

li taie limba ca foarfecele.

(Tongue as sharp as a pair of scissors.)

ลิ้นคมเหมือนกรรไกร

Cauta acul in carul cu fin.

(Search for a needle in a car of hay)

งมเข็มในเกวียนบรรจุหญ้าแห้ง

Ride ciob de oala sparta.

(The glass splinter mocks the broken pot.)

เป็นเศษแก้วยังเยาะเย้ยหม้อที่แตก

A cadea din ceaun in foc.

(Drop out of the boiling cauldron into the fire.)

กระโจนจากหม้อต้มน้ำลงไปในไฟ

A da flamindului scobitoare.

(Give a toothpick to a starving man.)

ให้ไม้จิ้มฟันกับคนอดโซ

Mai bine cu papucii cirpiti decit cu piciorul gol.

(Better to wear one's slippers patched than to walk barefoot.)

ใส่รองเท้าปะดะดีกว่าเดินเท้าเปล่า

li bate vintul in traista.

(Wind blows into one's purse.)

ลมพัดเข้ากระเป๋

A sta cu miinile in buzunar.

(Keep one's hands into one's pockets.)

เอามือใส่กระเป๋า

สำนวนไทย

แขวนอยู่บนเส้นด้าย

ปากเป็นกรรไกร

งมเข็มในมหาสมุทร

ขันตี ดีขึ้นแตก

หัวล้านได้หัวี๋ ตาบอดได้แว่น

เอามือใส่ปาก

กระเป๋าบะ

สำนวนที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าทั้งคนโรมาเนียและคนไทยมีของใช้ส่วนตัวและของใช้ในบ้านที่ใกล้เคียงกันมากเช่น หัวี๋ แว่นตา รองเท้า ไม้จิ้มฟัน กรรไกร เข็ม เส้นด้าย ภาชนะต่างๆ (หม้อ ชัน) กระเป๋าเก็บเงิน เป็นต้น

ทั้งคนโรมาเนียและคนไทยใช้ทั้งเป็นเครื่องมือในการตีเหล็ก ดังสำนวน A fi intre ciocan si nicovala. (ระหว่างค้อนกับทั่ง) - ฝนทั่งให้เป็นเข็ม นอกจากนี้คนโรมาเนียยังใช้ฝีมือในการตีเหล็กเพื่อผลิตตะปูและเกือกม้า ดังตัวอย่าง

Cine nu se indura de un cui pierde si potcoava.

(For want of a nail the horse shoe is lost.)

ประหยัดตะปูหนึ่งตัวเสียเกือกม้าทั้งอัน

Cui pe cui se scoate.

(One nail drives out another.)

ดอกตะปูซักรอยเพื่อถอนตะปูเดิมออก

ด้วยเหตุที่ประเทศโรมาเนียและประเทศไทยมีแม่น้ำสายใหญ่ที่ติดต่อกับทะเล ดังนั้นคนโรมาเนียและคนไทยจึงรู้จักใช้เรือในการขนส่งและเดินทางอย่างสะดวกและรวดเร็ว ดังสำนวนต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Umbla-n doua luntre.

(Sit in two boats.)

นั่งบนเรือสองลำ

In lipsa cirmaciului corabia se scufunda.

(A boat without a captain will sink.)

เรือที่ไม่มีกัปตัน ย่อมจะจม

สำนวนไทย

เหยียบเรือสองแคม

เรือขาดหางเสือ

เรือล่มเมื่อจอด

พายเรือคนละที

ส่วนอาวุธสงครามนั้นทั้งคนโรมาเนียและคนไทยนิยมใช้อาวุธต่างๆ ที่ทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้าซึ่งแสดงให้เห็นพัฒนาการการใช้วัสดุในการผลิตอาวุธให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเช่น ดาบ มีด พร้า ขวาน ทอก

สำนวนโรมาเนีย

A trece prin foc si sabie.

(Walk through fire and sword.)

เดินลุยไฟ ฝ่าคมดาบ

Sabie cu doua taisuri.

(A double-edged sword.)

ดาบสองคม

A apuca cu mina de sabia goala.

(Grab the blade of a sword with one's bare hand.)

จับดาบมือเปล่า

Doua cutite taioase nu pot sta intr-o teaca.

(Two sharp knives can't share the same scabbard.)

มีดคมสองด้ามใส่ฝักเดียวกันไม่ได้

Nu merge in padure fara secure.

(Do not enter the forest without a hatchet.)

อย่าเข้าป่าโดยไม่มีพร้าไปด้วย

สำนวนไทย

ชวานผ่าซาก

เคียวอยู่ในท้อง

ข้าได้พร้าสองเล่มงาม

เข้าถือนออย่าลืมพรา

ผ่าคมหอกคมดาบ

ดาบสองคม

2.2 ครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดของสังคม ครอบครัวมีบทบาทในการวางรากฐานคนในสังคมให้เป็นคนดี ครอบครัวที่ดีต้องรู้จักอบรมเลี้ยงดูหล่อหลอมสมาชิกในครอบครัวให้มีความรับผิดชอบ และรู้จักหน้าที่ของตน และเมื่อเขาออกสู่สังคมกว้างขึ้นก็จะกลายเป็นคนสมบุรณ์ที่ทำงานและส่งผลประโยชน์ต่อสังคมทั้งหมด สำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยที่แสดงให้เห็นความสำคัญของครอบครัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Ce fel e tata e si fiul.

(Like father, like son.)

พ่อเป็นอย่างไร ลูกเป็นอย่างนั้น

Vezi mama, apoi ia fata.

(Take a look at the mother and only then marry the daughter.)

ดูแม่ก่อนจะแต่งงานกับลูกสาว

สำนวนไทย

เชื่อไม่ทั้งแถว

ดูข้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่

สุภาษิตที่กล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าทั้งคนโรมาเนียและคนไทยให้ความสำคัญของสถาบันครอบครัวมาก หากพ่อ แม่เป็นคนดีมีศีลธรรม ลูกหลานก็จะสืบเชื้อสายที่ดีและเป็นคนดีมีศีลธรรมเช่นเดียวกัน

ในเรื่องการอบรมเลี้ยงลูก ทั้งคนโรมาเนียและคนไทยมีส่วนที่เตือนใจให้พ่อแม่ไม่ให้ตามใจลูก หากลูกทำผิด ก็ควรลงโทษเพื่อไม่ให้เขาทำผิดซ้ำอีก ดังสำนวน

สำนวนโรมาเนีย

Bataia e rupta din rai.

(Punishment comes from heaven.)

บทลงโทษมาจากสวรรค์

สำนวนไทย

รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี

2.3 การศึกษา

การศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนในสังคม ระบบการศึกษามีสองแบบใหญ่ ๆ คือ การศึกษาในระบบ และการศึกษานอกระบบ การศึกษานอกระบบหมายถึงการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ ทุกคนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ของตนหรือของผู้อื่น

ทั้งคนโรมาเนียและคนไทยมีส่วนที่แสดงความสำคัญของการศึกษาจากประสบการณ์ว่าเป็นที่มาของสติปัญญาและความรู้ได้กว้างขวางกว่าการศึกษาในระบบ

สำนวนโรมาเนีย

Cel mai bun dascal e patania.

(Experience is the best teacher.)

ประสบการณ์เป็นครูที่ดีที่สุด

สำนวนไทย

ลิบรู้ไม่เท่าชำนาญ

ทั้งสองสำนวนนี้แสดงให้เห็นว่าคนโรมาเนียและคนไทยเชื่อว่าความรู้เพียงใดก็สู้ประสบการณ์ที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติจริงไม่ได้ หรือทฤษฎีสู้การปฏิบัติไม่ได้

ในด้านระบบการศึกษาที่เป็นทางการหรือการศึกษาในระบบเราพบสำนวนที่สะท้อนให้เห็นว่าทั้งคนโรมาเนียและคนไทยรู้จักใช้ปากกาเป็นเครื่องมือในการเขียนตัวอักษร

สำนวนโรมาเนีย

Mina care nu stie sa scrie da vina pe condei.

(The hand which can not write blames the pen.)

มือเขียนหนังสือไม่ดักกลับโทษปากกา

สำนวนไทย

ปากคนยาวกว่าปากกา

ก ข ไม่กระดิกหู

คนโรมาเนียและคนไทยแสดงทัศนะเดียวกันเกี่ยวกับเรื่องคนที่มีการศึกษาดีว่า พวกเขา มักใช้ความรู้และพูดจาเล่นสำนวนโวหารเพื่อเอาชนะคนที่รู้น้อยกว่า โดยเฉพาะพวกทนายความ ดังสำนวน

สำนวนโรมาเนีย

Vorbeste ca din carte.

(Speaks as if out of an open book.)

พูดเหมือนอ่านจากหนังสือ

สำนวนไทย

เจ้าถ้อยหมอความ

ในขณะเดียวกันทั้งคนโรมาเนียและคนไทยดูถูกคนที่ไม่มีความรู้หรือไม่ฉลาด ดังสำนวน

สำนวนโรมาเนีย

Stie carte pina la genunchiul broastei.

(Has knowledge as high as a frog's knee.)

มีความรู้มากเท่าหัวเข่ากบ

สำนวนไทย

ปัญญาแค่หางอึ่ง

2.4 เงินตรา และฐานะทางสังคม

เงินตรามีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม มนุษย์ใช้เงินเป็นตัวกลางในระบบการซื้อขายตั้งแต่สมัยโบราณมาแล้ว สมัยโบราณเงินตราของโรมาเนียส่วนใหญ่จะทำด้วยเงินหรือทองซึ่งเป็นโลหะมีคุณค่าสูง คนไทยโบราณเอาเบี้ยซึ่งเป็นหอยชนิดหนึ่งมาใช้เป็นตัวกลางในการซื้อขายสิ่งของ สมัยต่อมาเงินตราที่คนไทยใช้เรียกว่า "เบี้ย" แต่ราคาของเบี้ยน้อยมากเมื่อเทียบกับเงินตราที่ทำด้วยโลหะชนิดอื่นเช่นเงิน หรือทอง ดังสำนวน

สำนวนโรมาเนีย

Vorba e de argint, tacerea e de aur.

(Speech is silvern, silence is golden.)

พูดไปเป็นเงิน นิ่งเสียเป็นทอง

สำนวนไทย

พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

สิบเบี้ยใกล้มือ

ทั้งคนโรมาเนียและไทยนิยมแบ่งชนชั้นของคนในสังคมโดยพิจารณาฐานะ อาชีพ และ ชาติกำเนิด คนร่ำรวยบางคนใช้เงินซื้อความสะดวกสบายของตน ดังสำนวน

สำนวนโรมาเนีย

Bogatului i se arata multe rude.

(A rich man has many relatives.)

คนร่ำรวยย่อมมีญาติมาก

Cind bogatul vorbeste lumea amuteste.

(When a rich man speaks, the others keep silent.)

เมื่อคนร่ำรวยเอ่ยปาก คนอื่นๆย่อมเงียบสนิท

Legea o fac domnii.

(Laws go as the masters want.)

กฎหมายขึ้นอยู่กับผู้เป็นนาย

Aurul deschide raiul.

(Gold opens the gates of heaven.)

ทองเปิดประตูสวรรค์ได้

สำนวนไทย

มีเงินหรือจะไร้ทอง มีทองหรือจะไร้แหวน

มีเงินมีทองเจรจาได้ มิไม่มีไล่ปลุกเรื่อนงาม

เมื่อพีเนื้อหอม เมื่อหอมเนื้อเหม็น

2.5 ลักษณะนิสัยและพฤติกรรม

กลุ่มคนในสังคมซึ่งมีจำนวนมากย่อมมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่แสดงออกต่าง ๆ กัน เพราะมาจากครอบครัวที่มีฐานะวิธีการอบรม และถิ่นที่อยู่อาศัยต่างกัน ในครอบครัว พ่อ แม่ หรือญาติผู้ใหญ่มีหน้าที่อบรมบ่มนิสัยลูกหลานให้รู้จักรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยและประพฤติตนเป็นคนดี การทำดีนั้นทำได้ยากกว่าการทำชั่ว ต้องรู้จักอดทน ขยันและฝึกฝนอยู่เสมอ ต้องใช้เวลานานจะรีบร้อนเพื่อหวังผลเร็ว ๆ ย่อม

ไม่ได้ คนโรมาเนียและคนไทยมีวิธีการอบรมสั่งสอนให้ลูกหลานมีลักษณะนิสัยดีคล้ายๆกันเช่น เรื่องการทำ
ความดี การไม่ทำความชั่ว ดังสำนวนต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Binele asteapta si rau.

(Good also awaits for Evil.)

เมื่อมีความดีเกิดขึ้นย่อมมีความชั่วเกิดขึ้นด้วยเช่นกัน

Binele ce-l faci la oarecine ti-l intoarce vremea care vine.

(A good deed will be returned in time.)

การกระทำที่ดีย่อมได้ผลตอบแทนในเวลาไม่ช้า

Raul nu trebuie rasplatit cu rau.

(Evil deeds should not be answered with evil deeds.)

อย่าตอบโต้การกระทำเลวด้วยการกระทำเลว

Cele rele sa le scrii pe apa ce curge iar facerea de bine

in piatra sa o sapi.

(Evil deeds should be written on a flowing water good deeds
should be carved in stone.)

ควรเขียนการกระทำที่เลวลงบนสายน้ำที่ไหล แต่สลักการกระทำที่ดี
ไว้บนหิน

Taie raul din radacina.

(Cut Evil at its root.)

ตัดความชั่วร้ายที่รากเหง้าของมัน

สำนวนไทย

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ชั่วเจ็ดที ดีเจ็ดหน

จากสำนวนข้างต้นจะเห็นว่าคนโรมาเนียเข้าใจสัจธรรมที่ว่าเมื่อมีความดีก็ต้องมีความชั่ว
เป็นของคู่กันเสมอ คนเราต้องพบทั้งสองสิ่งอยู่ตลอดเวลา คนโบราณจึงผูกเป็นสำนวนให้ข้อคิดเตือนใจว่า ถ้าเรา
ทำดีย่อมได้รับผลตอบแทนที่ดี อย่าตอบโต้คนทำเลวด้วยการทำเลว และตัดการกระทำที่สาเหตุของมัน และถ้า
ทำสิ่งดีๆ ก็ควรจดจำไว้นานๆ และให้ลืมสิ่งที่ชั่วเร็วๆ ส่วนสำนวนไทยก็กล่าวตรงกันว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
ชีวิตของเราจะมีทั้งดีและชั่วปะปนกันไป

ในด้านการงานหรือทำสิ่งต่างๆก็ตาม ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยให้ข้อคิดไว้ตรงกันว่า อย่าทำอย่างรีบร้อนจนเกินไปเพราะจะผิดพลาดได้ง่าย และอย่าเลื่อนเวลาบ่อยๆเพราะงานจะไม่เสร็จตามเวลา ดังสำนวนต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Graba strica treaba.

(Haste makes waste.)

รีบทำเกินไปจะเสียการ

Incetul cu incetul departe ajungi.

(Slowly, slowly one walks along way.)

ไปช้าๆจะได้ไม่นาน

Ce poti face astazi nu lasa pe miine.

(What can be done today never put off till tomorrow.)

อย่าผัดวันประกันพรุ่ง

สำนวนไทย

ช้าเป็นการ นานเป็นคุณ

อย่าผัดวันประกันพรุ่ง

ในด้านการสอนให้มิมีนิสัยประหยัดและเก็บออมนั้น คนโรมาเนียและคนไทยสอนตรงกัน สำนวนโรมาเนียกล่าวว่า: Putin si des face mult. (ได้น้อยๆแต่ได้บ่อยก็มากไปเอง) ส่วนสำนวนไทยกล่าวว่า "เก็บเล็กผสมน้อย"

ส่วนสำนวนที่สอนในด้านไม่ควรลุ่มหลงในสิ่งใดมากเกินไปหรือมีความรู้สึกรุนแรงต่อสิ่งใดมากเกินไปเพราะเป็นสิ่งที่มิจะทำให้เราเกิดทุกข์นั้น มีสำนวนให้ข้อคิดไว้ดังนี้

สำนวนโรมาเนีย

Dragostea nu are ochi.

(Love is blind.)

ความรักทำให้ตาบอด

สำนวนไทย

ความรักเหมือนโรคา บันดาลตาให้มืดมน

สำนวนของทั้งสองภาษาสอนว่า ไม่ควรลุ่มหลงในเรื่องความรักใคร่มากเกินไปเพราะจะทำให้ไม่เห็นข้อบกพร่องของอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าคิดด้านเดียวว่าความรักทำให้มีแต่ความสุข คนโรมาเนียก็มีสำนวนเตือนใจไว้อีกว่า: Nu e placere fara durere. (ไม่มีความสุขใดไร้ทุกข์ตามมา) ถ้ารักสนุกมากๆ ความทุกข์จะตามมามากเช่นเดียวกัน ดังสำนวนไทยว่า: รักสนุก ทุกข์ถนัด

นอกจากความรักแล้วในเรื่องความเกลียดชังผู้อื่นอย่างรุนแรงนั้น ก็เป็นสิ่งที่ไม่ดีเหมือนกัน เพราะความรู้สึกเช่นนั้นจะทำให้ตนเองไม่สบายใจและมีความทุกข์ ดังสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทย กล่าวไว้ว่า

สำนวนโรมาเนีย

A uri pe cineva de moarte.

(To hate someone to death.)

ชังน้ำหน้าไปถึงวันตาย

สำนวนไทย

เกลียดเข้ากระดูกดำ

ทั้งคนโรมาเนียและคนไทยสังเกตว่า ความรู้สึกรุนแรงที่ปล่อยให้แสดงออกโดยไม่ควบคุม จะเป็นในด้านความรักหรือความเกลียดก็ตามย่อมทำให้มนุษย์ทำผิดได้ง่าย และมีแต่ความทุกข์และความลำบากใจ คนโรมาเนียและคนไทยจึงเชื่อว่า เมื่อทำอะไรควรทำแต่พอดี ไม่ควรทำมากเกินไปหรือน้อยเกินไปดังสำนวนต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Calea de mijloc e cea mai buna.

(The middle way is the best way.)

ทางสายกลางเป็นทางที่ดีที่สุด

สำนวนไทย

เดินทางสายกลาง

(มัชฌิมาปฏิปทา)

คนในสังคมมีทั้งคนดีและคนเลว และพฤติกรรมของแต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน เราจึงควรเลือกคบเพื่อนอย่างระมัดระวังควรเลือกเพื่อนที่มีนิสัยดี เข้ากับเราได้เพื่อจะได้ไม่ต้องเดือดร้อนภายหลัง ทั้งคนโรมาเนียและคนไทยมีสำนวนที่เตือนใจในเรื่องการคบเพื่อน ดังต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Spune-mi cu cine te insotesti ca sa-ti spun cine esti.

(Tell me who you go out with and I'll tell you the kind of a person you are.)

บอกฉันว่าคบกับใคร และฉันจะบอกนิสัยของคุณได้

Prietenul adevarat la vreme de nevoie se cunoaste.

(A friend in need is a friend indeed.)

เพื่อนแท้คือเพื่อนในยามยาก

Incaleca calul ca sa-i afli naravul.

(One should ride a horse to know its habit.)

ต้องขี่ม้าจึงรู้นิสัยม้า

สำนวนไทย

คบคนพาลพาลพาไปหาผิด

เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก

ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน

ทั้งสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยที่กล่าวข้างต้นสะท้อนให้ข้อคิดตรงกันว่า เมื่อคบใครเราควรระวังเพราะนิสัยที่แท้จริงของคนดูจากภายนอกไม่ได้ เพื่อนจริงหาไม่ง่ายและต้องใช้เวลาานกว่าที่จะรู้ว่าคนที่เราคบเป็นคนอย่างไร เป็นเพื่อนแท้ หรือเป็นนักฉวยโอกาสเท่านั้น หากเราคบคนผิดคนเลวเขาจะทำให้เราพลอยผิดและเลวไปด้วย

คนดีหายากเพราะเราไม่สามารถมองเห็นนิสัยจากภายนอกได้ บางคนภายนอกดูสวยงาม แต่ภายในจิตใจยากที่จะรู้ จึงมีสำนวนสอนให้ระวังคนประเภทนี้ว่า

สำนวนโรมาเนีย

Nu tot ce luceste e aur.

(All that glitters is not gold.)

สิ่งที่สุกใสใช่ว่าเป็นทองไปทั้งหมด

Frumusetea cui nu-i place dar nu stii in ea ce zace.)

(Beauty is loved by everyone but no one knows what lies beneath.)

ความสวยงามเป็นสิ่งที่ทุกคนชอบ แต่ใครเลยจะรู้ถึงสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใน

สำนวนไทย

สวยแต่รูป จูบไม่หอม

ช่างนอกสุกใสข้างในเป็นโพรง

จะเห็นว่าคนโรมาเนียและคนไทยมีความคิดตรงกันว่าสิ่งที่มองเห็นจากภายนอกต่างกันกับสิ่งที่อยู่ภายใน เช่นเดียวกันกับ ทุกสิ่งที่แวววาวมีใช้ทองเสมอไป ภายนอกมีเงาเหมือนมีค่า แต่เนื้อในอาจไม่ดีก็ได้ ในขณะที่เดียวกันคนที่ภายนอกมีความสวยงามและกิริยามารยาทที่ดี ที่จริงอาจเป็นคนเลวมีความประพฤตินิสัยไม่ดีเช่นเดียวกัน

ประเพณีของแต่ละสังคมไม่เหมือนกัน พฤติกรรมของสมาชิกในแต่ละสังคมจึงต่างกันไปตามกติกาสังคมนั้น ดังนั้นคนที่ไปอยู่ในที่ใหม่หรือในกลุ่มคนใหม่ควรปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่ตนเข้าไปอยู่ดังนี้

สำนวนโรมาเนีย

Dupa a locului obicei sa te porti si tu in orice bordei.

(When in a foreign place, follow the local custom

wherever you go.)

เมื่ออยู่ต่างถิ่น จงทำตามประเพณีท้องถิ่นนั้น

สำนวนไทย

เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม

สำนวนที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เมื่อไปอยู่ท้องถิ่นใดทั้งคนโรมาเนียและคนไทยเห็นความสำคัญของการปรับพฤติกรรมตนเองให้เข้ากับคนในท้องถิ่นนั้นเพื่อความอยู่รอด

คนในสังคมสื่อสารด้วยภาษา คำพูดเพราะ ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะสร้างผลประโยชน์ต่อผู้พูดเพราะทำให้เขาดูเป็นคนดีและน่าเชื่อถือในสายตาของผู้ฟัง อย่างไรก็ตาม บางครั้งความเงียบการไม่พูดมีค่ามากกว่าการพูดเพราะการนิ่งเสียไม่ค่อยเป็นอันตราย ไม่เหมือนคำพูดที่พูดออกโดยไม่ใช้ความคิด คำพูดไร้สาระ หรือเกินกว่าเหตุย่อมทำให้ผู้พูดเดือดร้อนหรือเสียผลประโยชน์ดังสำนวนต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Cine tace primeste.

(He who keeps silent shall be rewarded.)

ผู้ที่เงียบไว้ ย่อมได้สิ่งที่ดีเสมอ

Mai bine sa iti para rau ca ai tacut decit ca ai zis.

(Better to repent that you kept silent than for a slip
of the tongue.)

เสียใจที่เงียบไว้ดีกว่าเสียใจที่พลั้งปาก

Vorba e de argint, tacerea e de aur.

(Speech is silver, silence is golden.)

พูดไปเป็นเงิน นิ่งเสียเป็นทอง

สำนวนไทย

หึงมุกหยิบขึ้นปลามัน

พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยแสดงให้เห็นว่าคนโรมานีเยและคนไทยเชื่อว่า คนที่พูดน้อยและมีสาระ หรือรู้จักฟังอย่างเดียวโดยไม่อ้าปากพูดอะไร คนนั้นจะได้ประโยชน์มากที่สุด

คนที่พูดอย่างหนึ่งแต่ทำอีกอย่างหนึ่งเป็นคนที่ไม่มีสัจจะ ทั้งคนโรมานีเยและคนไทยดูถูกคนที่พูดเท็จ ดังกล่าวไว้ในสำนวนต่อไปนี้

สำนวนโรมานีเย

Una spune, alta face.

(What one says is different from what one does.)

พูดอย่างหนึ่ง ทำอีกอย่างหนึ่ง

สำนวนไทย

ปากว่าตาขยิบ

2.6 ประเพณี

ประเพณีเป็นระเบียบของสังคมที่บรรพบุรุษยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาจนถึงอนุชนรุ่นหลัง หากสมาชิกของสังคมส่วนใหญ่ดำเนินวิถีชีวิตตามระเบียบของสังคมนั้น สังคมย่อมมีความมั่นคงและสงบสุข ประเพณีเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสังคม คนในแต่ละสังคมจึงมีพฤติกรรมไม่เหมือนกัน เพราะพื้นฐานทางสังคมต่างกัน ประเพณีและพิธีกรรมของแต่ละชาติมักเกี่ยวข้องกับช่วงเวลาที่สำคัญในชีวิตของมนุษย์คือ การเกิด การตาย และการแต่งงาน

คนโรมานีเยนับถือศาสนาคริสต์ คริสต์ศาสนิกชนนิยมฝังศพโดยเอาศพบรรจุในหีบศพ และฝังลงหลุม ดังสำนวนต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Tacut ca mormintul.

(Silent as a tomb.)

เงียบเหมือนหลุมฝังศพ

Vierme se gaseste si-n mormint de piatra.

(A worm can be found even in a tomb of stone.)

หนอนในหลุมศพที่ทำด้วยหิน

สำนวนเหล่านี้แสดงให้เห็นประเพณีฝังศพของคนโรมาเนีย หลุมศพนอกจากเป็นสถานที่ฝังศพแล้วยังเป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคมของผู้ตายด้วย คนร่ำรวยมักมีหลุมศพและหีบศพทำด้วยหินอ่อนราคาแพงที่สลักลวดลายสวยงามและบางครั้งปิดทองด้วย คนทั่วไปจะใช้หีบศพที่ทำด้วยไม้ธรรมดา ในทั้งสองกรณีหีบศพจำเป็นต้องสลักหรือทาสีบนรูปไม้กางเขนซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของคริสต์ศาสนา

ส่วนคนไทยนับถือศาสนาพุทธและนิยมประเพณีการเผาศพ เนื่องจากประเทศอยู่ในเขตร้อนศพเน่าเปื่อยง่ายการเผาศพจึงทำลายซากและเชื้อโรคได้ด้วย ดังนั้นสำนวนไทยที่เกี่ยวกับการฝังศพจึงไม่มี

การแต่งงานเป็นสิ่งที่สำคัญในชีวิตของมนุษย์ทุกคนเพราะเป็นการเริ่มสร้างครอบครัว ด้วยเหตุที่ครอบครัวเป็นส่วนประกอบย่อยของสังคม ชีวิตครอบครัวที่ประสบความสำเร็จจะส่งผลดีต่อภาพการดำรงชีวิตของคนในสังคมโดยรวมด้วย การเลือกคู่ครองที่เหมาะสมจึงเป็นเรื่องสำคัญในความคิดเห็นของทั้งคนโรมาเนียและคนไทย ดังกล่าวไว้ในสำนวนต่อไปนี้

สำนวนโรมาเนีย

Vezi mama, apoi ia fata.

(Take a look at the mother and only then marry the daughter.)

ดูแม่ก่อนจะแต่งงานกับลูกสาว

Cine cauta nevasta fara cusur, neinsurat ramine.

(Who that looks for a faultless wife will never get married.)

คนที่มองหาภรรยาที่สมบูรณ์แบบ ย่อมไม่มีวันได้แต่งงาน

Femeia, pusca si calul n-are crezamint.

(Never trust a woman, a gun or a horse.)

อย่าเชื่อใจผู้หญิง ปืน และม้า

สำนวนไทย

ดูช้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่

เลือกนักมักได้แร่

ช้างसार งูเห่า ช้างเก่า เมียรัก

ทั้งสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยแสดงให้เห็นว่าการเลือกคู่ครองเป็นเรื่องยากเพราะเราไม่สามารถจะล่วงรู้ได้ว่า อุปนิสัยของผู้หญิงที่เราจะแต่งงานเป็นอย่างไร ทั้งคนโรมานีเยและคนไทยแสดงข้อคิดตรงกันว่า เมื่อจะเลือกภรรยาให้สังเกตลักษณะนิสัยแม่ของผู้หญิงก่อนเพราะถ้าแม่ดีลูกก็จะดี อย่างไรก็ตามในความในสำนวนยังมีข้อเตือนใจด้วยว่า อย่าเลือกมากเพราะในที่สุดอาจจะได้คนไม่ดี ที่เป็นน่าน่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งคือทั้งชายโรมานีเยและชายไทยเชื่อว่าการแต่งงานเป็นการเสี่ยงมากเพราะเราไม่มีทางที่จะรู้ว่า คู่ครองเป็นคนแบบไหน ชายโรมานีเยและชายไทยจึงมีข้อคิดตรงกันว่า ภรรยาเป็นคนที่ไม่น่าไว้วางใจเพราะเป็นคนใกล้ชิดที่ทำอันตรายเราได้ทุกเมื่อ

นอกจากประเพณีการเกิด การตาย และการแต่งงาน คนโรมานีเยมีประเพณีสำคัญทางศาสนาคือการฉลองวันคริสต์มาส ดังนี้:

สำนวนโรมานีเย

Ingrasa porcul de Ignat.

(Fatten the pig during Christmas Eve.)

ขุนหมูให้อ้วนในช่วงวันก่อนวันคริสต์มาส

สำนวนที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า คนโรมานีเยเป็นชาวคริสต์เียนที่ฉลองวันคริสต์มาส วันคริสต์มาสเป็นเทศกาลทางศาสนาสำคัญที่สุดสำหรับคริสตศาสนิกชนเพราะเป็นวันประสูติของพระเยซูซึ่งเป็นศาสดาของศาสนาคริสต์

ทุกปีคนโรมานีเยเริ่มเตรียมตัวฉลองวันคริสต์มาสโดยรับประทานอาหารเจตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 24 ธันวาคม ในวันก่อนวันคริสต์มาสคนโรมานีเยมีประเพณีฆ่าหมูและกินอาหารทำด้วยเนื้อหมู เช่น สเต็ก ไส้กรอก แคมหมู

ส่วนคนไทยมีสำนวนเกี่ยวกับเทศกาลดังนี้

สำนวนไทย

ซื้อผ้าใกล้ตรุษ

สำนวนนี้แสดงให้เห็นว่าคนไทยให้ความสำคัญในการฉลองงานตรุษหรือปีใหม่มาตั้งแต่โบราณแล้ว กาญจนาคพันธุ์ กล่าวถึงสุภาษิตนี้ไว้ว่า

“.....ตรุษ โบราณเขียน ตรุษ หมายถึงสิ้นปี และขึ้นปีใหม่ ที่เรียกว่า ตรุษสงกรานต์ ะยะนี้เป็นเทศกาลทำบุญเป็นงานรื่นเริงใหญ่ของไทยมาแต่โบราณ หญิงชายนิยมแต่งตัวนุ่งห่มด้วยเสื้อผ้าใหม่”¹

2.7 ศาสนา

ศาสนาเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับสังคม คำสอนของศาสนาช่วยให้คนในสังคมอยู่กันอย่างสงบสุขเข้าใจซึ่งกันและกันมีความผูกพันอย่างใกล้ชิดและเมื่อมีปัญหาชีวิตก็ใช้คำสอนทางศาสนาหาทางออก

สำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับศาสนามีดังนี้

สำนวนโรมาเนีย

Fereste-ma Doamne de hotii din casa ca de cei de afara ma feresc si singur.

(May God protect me from the thieves inside my house for from the ones outside I can defend myself.)

พระเจ้าโปรดปกป้องข้าจากขโมยในบ้านเพราะขโมยนอกบ้านนั้น ข้าป้องกันเองได้

Cum e sfintul asa si tamiiia.

(Like saint like incence.)

นักบุญเป็นเช่นใด ธูปย้อมเป็นเช่นนั้น

Ajunge din vladica popa.

(A poor man gets to be a priest.)

คนจนกลายเป็นบาทหลวง

สุภาษิตโรมาเนียสะท้อนให้เห็นว่าชาวโรมาเนียนับถือศาสนาคริสต์ พระเยซู หรือพระเจ้าเป็นศาสดาของศาสนาคริสต์ คำสอนของพระองค์สอนให้คนรู้จักการประพาสและปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง ส่วนบาทหลวงและนักบุญเป็นผู้สอนศาสนา

คนโรมาเนียเชื่อว่า พระเจ้าปกครองและปกป้องชีวิตของมนุษย์ทุกคน คนโรมาเนียสมัยโบราณจึงนิยมใช้คำ "พระเจ้าโปรดปกป้องข้า..." ทุกครั้งเมื่อจะทำอะไรที่มีการเสี่ยง หรือมีความยากลำบาก เช่น การไปศึกสงคราม การเดินทางไกล คนโรมาเนียปัจจุบันยังใช้วิธีเดียวกันเพื่อให้กำลังใจตัวเองในการกระทำต่าง ๆ

โบสถ์เป็นศูนย์กลางของสังคมโรมาเนียสมัยโบราณ บาทหลวงจึงมีหน้าที่เป็นผู้นำของโบสถ์ และสังคมด้วย หากบาทหลวงมีพฤติกรรมไม่ดีหรือไม่เอาใจใส่ความต้องการของผู้นับถือ สังคมนั้นก็ย่อมมีแต่ความวุ่นวายและความทุกข์

¹ ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2529). *สำนวนไทย*. หน้า 169.

สำนวนไทย

ก้มหน้ารับกรรมที่ก่อไว้

ชั่วช้าขี้ ดีชั่วสงฆ์

เจ้าวัดไม่ดี หลวงชีสกลปรก

สำนวนไทยสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยนับถือพุทธศาสนา คนไทยมีความเชื่อทางศาสนาว่า คนทุกคนย่อมได้รับผลของการกระทำที่ได้ทำไว้ในอดีตหรือในชาติที่ผ่านมา วัดเป็นศูนย์กลางของสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ พระเป็นผู้สืบทอดพุทธศาสนา

เจ้าอาวาสเป็นพระผู้ปกครองวัด หากเจ้าอาวาสไม่เข้มงวดต่อระเบียบของสงฆ์ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสม แม้ชาวบ้านจะไม่กล้าวิพากษ์วิจารณ์พระที่นอกกริต แต่ชาวบ้านจะเสื่อมศรัทธาและไม่อยากเข้าวัดเพราะพึ่งอะไรไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามทั้งศาสนาคริสต์และศาสนาพุทธก็สอนให้คนพึ่งตนเองมากกว่าที่จะรอความช่วยเหลือจากพระเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ดังสำนวนว่า:

สำนวนโรมาเนีย

Da din miini si ceru-ti va ajuta.

(Use your hands and God shall help you.)

ใช้มือตัวเองและพระเจ้าจะช่วยด้วย

สำนวนไทย

ขึ้นต้นไม้ช่วยแรงคาถา

การศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนโรมาเนียและสำนวนไทยพอจะประมวลได้ดังนี้

1. ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพบว่า ลักษณะทางภูมิศาสตร์ อากาศและฤดูกาลของประเทศโรมาเนียและประเทศไทยย่อมแตกต่างกันตามสภาพที่ตั้งของทวีป ประเทศโรมาเนียอยู่ในทวีปยุโรปตอนกลาง ด้านภูมิอากาศประเทศโรมาเนียมี ๔ ฤดูกาลที่ชัดเจนได้แก่ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว ประเทศไทยอยู่ในทวีปเอเชีย ด้านภูมิอากาศประเทศไทยมี ๓ ฤดู ฤดูฝน ฤดูร้อน และฤดูหนาว

สำนวนที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ แสดงให้เห็นว่ามนุษย์เป็นสัตว์โลกที่พึ่งธรรมชาติและรู้จักหาวิธีการดำเนินชีวิตให้เกิดความสะดวกสบาย คนโรมาเนียและคนไทยสังเกตการทำงานของร่างกายและนำบทบาทการทำงานอวัยวะมาเปรียบและใช้เป็นสำนวนเพื่อสอนใจหรือเตือนใจมนุษย์ด้วยกันในด้านของพฤติกรรม และการกระทำ

สภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันทำให้ประเทศโรมาเนียและประเทศไทยมีสัตว์หลายชนิดทั้งเหมือนกันและต่างกัน สัตว์ที่เหมือนกันส่วนใหญ่เป็นสัตว์เลี้ยง เช่น หมา แมว วัว หมู ม้า ไก่ สัตว์ที่ต่างกันส่วนใหญ่เป็นสัตว์ป่าเช่น หมี หมาป่า เสือ จระเข้

ลักษณะภูมิอากาศของประเทศโรมาเนียและประเทศไทยไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุนี้พืชที่เราพบในทั้งสองประเทศจึงต่างกัน

2. ด้านวิถีชีวิตพบว่า คนโรมาเนียและคนไทยมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน คนส่วนใหญ่ของทั้งสองประเทศเป็นเกษตรกรมีอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวนและเลี้ยงสัตว์ การตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยจึงอยู่ใกล้แหล่งน้ำ และชายป่าชายเขาที่อุดมสมบูรณ์ คนโรมาเนียและคนไทยนิยมสร้างบ้านที่มีประตูหน้าต่างและรั้วส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ และปลูกผัก ใกล้เคียงบริเวณบ้านจึงมีคอกวัว คอกม้า สวนผักหรือสวนผลไม้และบ่อน้ำ

สภาพภูมิอากาศที่ต่างกันของประเทศโรมาเนียและประเทศไทยมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทางการกินด้วย คนโรมาเนียอยู่ในประเทศหนาวนิยมรับประทานเนื้อมากกว่าผักหรือผลไม้เพราะเนื้อเป็นอาหารที่มีแคลอรีสูงกว่าผักหรือผลไม้และช่วยให้ร่างกายทนความหนาวได้ คนโรมาเนียกินขนมปัง ส่วนคนไทยกินข้าวเป็นอาหารหลักและมีกับข้าวเช่น แกงและผักต่างๆ และกินขนมหรือผลไม้หลังอาหารด้วย

คนโรมาเนียและคนไทยมีความรู้และความสามารถในการประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เพื่อผ่อนแรงของตน คนโรมาเนียและคนไทยใช้ฝีมือเพื่อผลิตสิ่งของมากมายเพื่อนำมาเป็นของใช้ส่วนตัว ของใช้ในบ้านหรือในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

ในด้านการคบค้าซึ่งเป็นหน่วยย่อยของสังคมที่มีความสำคัญ ทั้งคนโรมาเนียและคนไทยแสดงข้อคิดตรงกันว่า ครอบครัวมีบทบาทในการวางรากฐานคนในสังคมให้เป็นคนดี ครอบครัวที่ดีต้องรู้จักอบรมเลี้ยงดูหล่อหลอมสมาชิกในครอบครัวให้มีความรับผิดชอบและรู้จักหน้าที่ของตน และเมื่อเขาออกสู่สังคมกว้างขึ้นก็จะกลายเป็นคนสมบูรณ์ที่ทำงานและส่งผลประโยชน์ต่อสังคมทั้งหมด

ในด้านการศึกษาคคนโรมาเนียและคนไทยเห็นความสำคัญของการศึกษาจากประสบการณ์ว่าเป็นที่มาของสติปัญญาและความรู้ได้กว้างขวางกว่าการศึกษาในระบบ ความรู้มากเพียงใดก็ไม่เท่าประสบการณ์ที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติจริงได้ หรือทฤษฎีสู่การปฏิบัติไม่ได้

ทั้งคนโรมาเนียและคนไทยรู้จักใช้เงินตั้งแต่โบราณและนิยมใช้ฐานะ อาชีพ และชาติกำเนิดเป็นหลักในการแบ่งชนชั้นของคนในสังคม

คนโรมาเนียและคนไทยมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมใกล้เคียงกันเพราะทั้งคนโรมาเนียและคนไทยเข้าใจสัจธรรมที่ว่าเมื่อมีความดีก็ต้องมีความชั่วเป็นของคู่กันเสมอ คนเราต้องพบทั้งสองสิ่งอยู่ตลอดเวลา ถ้าเราทำดีย่อมได้รับผลตอบแทนที่ดี อย่าตอบโต้คนทำเลวด้วยการทำเลว และตัดการทำเลวที่สาเหตุของมันและถ้าทำสิ่งดีๆ ก็ควรจดจำไว้นานๆ และให้สิ่งที่ดีๆ

คนโรมาเนียและคนไทยแสดงความคิดเห็นเดียวกันเกี่ยวกับความสำคัญของประเพณีในสังคมว่า ประเพณีเป็นระเบียบของสังคมที่ช่วยให้สมาชิกของสังคมนั้นเข้ากันได้ หากสมาชิกของสังคมส่วนใหญ่ดำรงชีวิตตามระเบียบของสังคมนั้น สังคมย่อมมีความมั่นคงและสงบสุข

ส่วนด้านศาสนา ถึงแม้ว่าคนโรมาเนียนับถือศาสนาคริสต์และคนไทยนับถือพุทธศาสนา แต่ยังคงแสดงข้อคิดเดียวกันเกี่ยวกับศาสนาว่า ศาสนาเป็นเรื่องจำเป็นต่อสังคม คำสอนของศาสนาช่วยให้คนเป็นคนดี รู้จักรับผิดชอบการกระทำของตน และรู้จักพึ่งตนเองให้มากที่สุด

การที่คนโรมาเนียและคนไทยซึ่งอยู่คนละทวีปห่างกันมาก ทั้งมีธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และศาสนาที่ไม่เหมือนกัน แต่คนทั้งสองประเทศมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมหลายอย่างใกล้เคียงกัน สะท้อนให้เห็นความคิดอันเป็นสากลของมนุษยชาติ

บทที่ 4

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง "สำนวนโรมานีเยและสำนวนไทย: การศึกษาเปรียบเทียบ" ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า 2 ประการคือ:

1. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบที่มาของสำนวนและวิธีการใช้สำนวนโรมานีเยกับสำนวนไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนโรมานีเยกับสำนวนไทย

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ด้านการเปรียบเทียบที่มาของสำนวนและวิธีการใช้สำนวนโรมานีเยกับสำนวนไทยรวมทั้งสิ้น 243 สำนวน พบดังนี้
 - 1.1 สำนวนโรมานีเยที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการพบมากที่สุดถึง 137 สำนวน ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า แม้คนโรมานีเยและคนไทยจะอยู่คนละทวีปห่างไกลกันมากและสภาพทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่เหมือนกัน แต่ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมที่แสดงออกใกล้เคียงกัน
 - 1.2 สำนวนโรมานีเยที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันโดยสิ้นเชิงพบ 80 สำนวน ที่เป็นเช่นนี้เพราะสภาพทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศโรมานีเยและประเทศไทยต่างกันมาก สิ่งที่น่าสนใจเปรียบเทียบไม่ว่าจะเป็นลักษณะภูมิประเทศ ชนิดของสัตว์ และพืชที่นำมาเปรียบเทียบจึงไม่เหมือนกัน
 - 1.3 สำนวนโรมานีเยที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทยและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันมี 26 สำนวน ที่เป็นเช่นนี้เพราะสภาพทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศโรมานีเยและประเทศไทยต่างกันมาก สิ่งที่น่าสนใจเปรียบเทียบที่เหมือนกันทุกประการจึงมีน้อย
 2. ด้านวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนโรมานีเยและสำนวนไทยพบดังนี้
 - 2.1 การศึกษาภาพสะท้อนด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพบว่าลักษณะทางภูมิศาสตร์ อากาศ และฤดูกาลของประเทศโรมานีเยและประเทศไทยย่อมแตกต่างกันตามสภาพที่ตั้งของทวีป ประเทศโรมานีเยอยู่ในทวีปยุโรปตอนกลางมีสภาพพื้นที่ประกอบด้วย ภูเขา ป่า พื้นราบ แม่น้ำและบางส่วนติดทะเล ด้านภูมิอากาศประเทศโรมานีเยมี 4 ฤดูกาลที่ชัดเจนคือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว ส่วนประเทศไทยอยู่ในทวีปเอเชียมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม แม่น้ำ ภูเขาและป่า ด้านภูมิอากาศประเทศไทยมี 3 ฤดู ฤดูฝน ฤดูร้อน และฤดูหนาว
- สำนวนที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ แสดงให้เห็นว่ามนุษย์เป็นสัตว์โลกที่พึ่งธรรมชาติและรู้จักหาวิธีการดำเนินให้เกิดความสะดวกสบาย คนโรมานีเยและคนไทยสังเกตการทำงานของร่างกายและนำบทบาทการทำงานของอวัยวะมาเปรียบและใช้เป็นสำนวนเพื่อสอนใจหรือเตือนใจมนุษย์ด้วยกันในด้านของพฤติกรรม และการกระทำ

สภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมือนกันและต่างกันทำให้ประเทศไทยและประเทศไทยมีสัตว์และพืชหลายชนิดทั้งเหมือนกันและต่างกัน สัตว์ที่เหมือนกันส่วนใหญ่เป็นสัตว์เลี้ยง เช่น หมา แมว วัว หมู ม้า ไก่สัตว์ที่ต่างกันส่วนใหญ่เป็นสัตว์ป่าเช่น หมี หมาป่า หรือ เสือ จระเข้ ส่วนชนิดของพืชผักผลไม้ที่กล่าวถึงในสำนวนส่วนใหญ่จะต่างกัน

2.2 การศึกษาภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิตพบว่า คนโรมาเนียและคนไทยมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่คล้ายกัน คนส่วนใหญ่ของทั้งสองประเทศเป็นเกษตรกรมือชีพทำนา ทำไร่ ทำสวนและเลี้ยงสัตว์ การตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยจึงอยู่ใกล้แหล่งน้ำ และชายป่าเขาที่อุดมสมบูรณ์ การสร้างบ้านนิยมสร้างบ้านที่แข็งแรงมั่นคง มีประตู หน้าต่างและรั้ว ใกล้บริเวณบ้านมีคอกวัว คอกม้า สวนผักหรือสวนผลไม้และบ่อน้ำ

ในด้านอาหารการกิน จากสภาพภูมิอากาศที่ต่างกันของประเทศโรมาเนียและประเทศไทย ประเทศไทยส่งอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทางการกินด้วย คนโรมาเนียอยู่ในประเทศหนาวนิยมรับประทานเนื้อมากกว่าผักหรือผลไม้เพราะเนื้อเป็นอาหารที่มีแคลอรีสูงกว่าผักหรือผลไม้และช่วยให้ร่างกายอดทนต่อความหนาวคนโรมาเนียกินขนมปัง ส่วนคนไทยกินข้าวเป็นอาหารหลักและมีกับข้าวเช่น แกงและผักต่างๆ และกินขนมหรือผลไม้หลังอาหารด้วย

ในด้านการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องใช้และอาวุธต่างๆ คนโรมาเนียและคนไทยมีความรู้และความสามารถรู้จักประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เพื่อผ่อนแรงของตน ทั้งคนโรมาเนียและคนไทยใช้ฝีมือผลิตและพัฒนาสิ่งของมากมายเพื่อนำมาเป็นของใช้ส่วนตัว ของใช้ในบ้านหรือในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

ในด้านครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยย่อยของสังคมที่มีความสำคัญ ทั้งคนโรมาเนียและคนไทยแสดงข้อคิดตรงกันว่า ครอบครัวมีบทบาทในการวางรากฐานคนในสังคมให้เป็นคนดี ครอบครัวที่ดีต้องรู้จักอบรมเลี้ยงดูหล่อหลอมสมาชิกในครอบครัวให้มีความรับผิดชอบและรู้จักหน้าที่ของตน และเมื่อเขาออกสู่สังคมกว้างขึ้นก็จะกลายเป็นคนสมบูรณ์ที่ทำงานและส่งผลประโยชน์ต่อสังคมทั้งหมด

ในด้านการศึกษาคคนโรมาเนียและคนไทยเห็นความสำคัญของการศึกษาจากประสบการณ์ว่า เป็นที่มาของสติปัญญาและความรู้ได้กว้างขวางกว่าการศึกษาในระบบ ความรู้มากเพียงใดก็ไม่เท่าประสบการณ์ที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติจริงได้ หรือทฤษฎีการปฏิบัติไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามทั้งคนโรมาเนียและคนไทยในสมัยโบราณยังยกย่องนับถือคนร่ำรวยและนิยมใช้ฐานะทางการเงินเป็นหลักในการแบ่งชนชั้นของคนในสังคม

ในด้านลักษณะนิสัยคนโรมาเนียและคนไทยมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมใกล้เคียง เพราะทั้งคนโรมาเนียและคนไทยเข้าใจสัจธรรมที่ว่าเมื่อมีความดีก็ต้องมีความชั่วเป็นของคู่กันเสมอ คนเราต้องพบทั้งสองสิ่งอยู่ตลอดเวลา ถ้าเราทำดีย่อมได้รับผลตอบแทนที่ดี ไม่ควรตอบโต้คนทำเลวด้วยการทำเลว และตัดการทำเลวที่สาเหตุของมัน และถ้าทำสิ่งดีๆ ก็ควรจดจำไว้นานๆ และให้สิ่งที่ดีๆ เร็วๆ ๆ

ในด้านประเพณีและศาสนาคนโรมาเนียและคนไทยแสดงความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับประเพณีและศาสนาว่า ประเพณีเป็นระเบียบของสังคมที่ช่วยให้สมาชิกของสังคมเข้ากันได้ หากคนส่วนใหญ่ดำรงชีวิตตามระเบียบนั้น สังคมย่อมมีความมั่นคงและสงบสุข ส่วนด้านศาสนา ถึงแม้ว่าคนโรมาเนียนับถือศาสนาคริสต์และคนไทยนับถือพุทธศาสนา แต่ยังมีข้อคิดเดียวกันว่า ศาสนาเป็นเรื่องจำเป็นของสังคมเพราะคำสอนของศาสนาช่วยสอนให้คนเป็นคนดี รู้จักรับผิดชอบการกระทำของตน และสอนให้รู้จักพึ่งตนเองมากกว่าที่จะพึ่งพระเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง "สำนวนโรมานีและสำนวนไทย: การศึกษาเปรียบเทียบ"

มีข้อนำสังเกต 2 ประเด็น คือ

1. ด้านเปรียบเทียบที่มาและวิธีการใช้ของสำนวนโรมานีและสำนวนไทย

คนโรมานีและคนไทยแม้จะอยู่ห่างไกลกันคนละซีกโลกแต่ก็มีอารมณืความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมที่แสดงออกใกล้เคียงกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะมนุษย์ทุกคนทุกชาติได้ประสบการณ์จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมของคนอื่นที่คบในสังคม อย่างไรก็ตามด้วยเหตุที่สภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศโรมานีและประเทศไทยไม่เหมือนกัน สิ่งที่น่ามาเปรียบเทียบเอามาใช้เป็นสำนวนย่อมต่างกันบางประการด้วย แต่ยังคงแสดงออกถึงแนวความคิดเดียวกันของคนโรมานีและคนไทย

2. ด้านภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมจากสำนวนโรมานีและสำนวนไทย

ประเทศโรมานีและประเทศไทยอยู่กันคนละทวีป ลักษณะทางภูมิศาสตร์ อากาศและฤดูกาลของทั้งสองประเทศย่อมต่างกันมากและทำให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์ สัตว์ และพืชต่างกัน การที่ประเทศโรมานีและประเทศไทยอยู่ห่างไกลกันทำให้ความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรมและศาสนามีน้อย และไม่มีโอกาสไปมาหาสู่กัน อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าทั้งสองประเทศมีธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และศาสนาที่ไม่เหมือนกันแต่คนโรมานีและคนไทยมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมหลายอย่างใกล้เคียงกัน สะท้อนให้เห็นถึงความคิดอันเป็นสากลของมนุษยชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนโรมานีและสำนวนไทยลึกซึ้งกว่านี้โดยนำเอาที่มาของสำนวนแต่ละสำนวนมาใช้เป็นหลักในการเปรียบเทียบและไม่จำกัดสำนวนตามความหมายเช่น การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนโรมานีและสำนวนไทยที่เกิดจากสัตว์ พืช สิ่งของ
2. ควรมีการวิเคราะห์ภาพสะท้อนจากสำนวนโรมานีและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน และต่างกันเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อความเข้าใจความคิดอันเป็นสากลของมนุษยชาติที่ลึกซึ้งกว่านี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2529). *สำนวนไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัท ส.เอเชียเพรส (1989) จำกัด.
- ไชลiri ปราโมช ณ อยุธยา. (2539). *การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำและความหมายของสำนวนไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉิน หงลิน. (2526). *สำนวนจีนและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ*. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โชค ศรีสุวรรณ. (2539). *สำนวนไทยในพจนานุกรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ชนชิด คาน. (2537). *สำนวนเกาหลีและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ*. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2515). *ภาษาพาสาร์ อักษร ก-ข 100 สำนวน*. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพการพิมพ์.
- _____. (2517). *ภาษาพาสาร์ อักษร ค-ด 100 สำนวน*. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพการพิมพ์.
- ดารณี พัทธรักษา. (2533). *การเทียบเคียงสำนวนไทยกับฝรั่งเศส*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรกชัย มหัทธนะสิน. (2529). *ถ้อยคำสำนวน : แนวคิดเชิงภาษาศาสตร์*. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุกัญญา ห้างหุ้นส่วนจำกัดสบายสาร.
- นิคม เขาลาด. (2539). *สนุกกับสุภาษิตคำพังเพย เล่ม 4*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท วิสิทธิ์พัฒนา จำกัด.
- บุญลiri สุวรรณเพชร. (2539). *ปทานุกรม สำนวน สุภาษิต และคำพังเพยไทย*. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เอส แอนด์ เค บุคส์.
- บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. (2523). *สุภาษิตและคำพังเพยภาษาอังกฤษ*. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญธรรม.
- ปรีชา ช่างขวัญอิน. (2540). *วิพากษ์การใช้ภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา ลักษณะสกุลชัย. (2540) "สำนวนเวียดนามที่คล้ายกับสำนวนไทย," ใน *ถ้อยคิด ถ้อยเขียน*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น : หจก. โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- เพ็ญแข วัจนสุนทร. (2523). *ค่านิยมในสำนวนไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามพัฒนาการพิมพ์.
- มูลนิธิเสรียวโกเศศ-นาคะประทีป. (2532). *โคลงสุภาษิตโบราณของลาว*. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : บริษัท โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- ยิ่งลักษณ์ งามดี. (2536). *สุภาษิต คำพังเพย และสำนวนไทย*. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.

- รัชนี ขอสัตติกุล. (2540). *สำนวนอังกฤษและสำนวนไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2541). *สุภาษิตอังกฤษ - คำสอนใจของไทยที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- _____. (2539). *พจนานุกรม ภาษิต คำพังเพย สำนวนไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : หจก. อรุณการพิมพ์.
- วาณิช จรุงกิจอนันต์. (2530). *ถกสำนวนไทย เล่มที่ 2*. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.
- วาสนา บุญสม, สมบัติ ตั้งก่อเกียรติ. (2540). *สำนวนสิบสองราศี*. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เพชร 69 การพิมพ์.
- ศุภมาศ ทิพย์λιοพร. *การวิเคราะห์สุภาษิตอังกฤษและสุภาษิตไทย*. ปรินูญานันท์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2528.
- สุนันทา โสรัจจ์. (2541). *ปัญหาภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน*. ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรสา คนพูดเพราะ. (2540) "สำนวนน่าสนใจ : ไทย - ฝรั่งเศส," ใน *ถ้อยคิด ถ้อยเขียน*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น : หจก. โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- Badea Viorel. (1996). *Proverbul ca tip specific de enunt*. Catedra de literatura romana veche. Facultatea de litere, Bucuresti.
- Eusebiu Mihailescu. (1981). *Omul si convietuirea sociala - cugetari si reflectii*. Bucuresti : Editura Albatros.
- George Muntean. (1966). *Proverbe Romanesti*. Bucuresti : Editura Pentru Literatura.
- Iordan Datcu, S.C. Stroescu. (1979). *Dictionarul folcloristilor*. Bucuresti : Editura Stiintifica si Enciclopedica.
- Iuliu Zanne. (1959). *Proverbele Romanilor*. Bucuresti : Editura Tineretului.
- Marin Bucur. (1979). *Eminescu - cugetari*. Bucuresti : Editura Albatros.
- Teodor Flonta. (1992). *Dictionar Englez-Spaniol-Portughez-Roman de proverbe echivalente*. Bucuresti : Editura TEOPA.
- Virgil Lefter. (1974). *Dictionar de Proverbe Englez - Roman*. Bucuresti : Editura Stiintifica.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายแลนดรู ลอสฟิน กิวก้า
เกิด	29 มกราคม 2512 ที่บูคาเรสต์ ประเทศโรมาเนีย
การศึกษา	พ.ศ. 2537 ปริญญาตรี วิชาเอกภาษาจีน จากมหาวิทยาลัยบูคาเรสต์ ประเทศโรมาเนีย ประกาศนียบัตรอบรมภาษาไทย จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่าง 27 กันยายน 2537 - 30 พฤศจิกายน 2538 ได้ทุนจากรัฐบาลไทยในโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตระหว่างประเทศโรมาเนียและ ประเทศไทย มาเรียนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นเวลา 1 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2539 - 2540 พ.ศ. 2545 ปริญญาโท (ศศ.ม.) วิชาเอกภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สถานที่ทำงาน	ฝ่ายเลขานุการ สถานทูตโรมาเนียประจำประเทศไทย 20/1 ซอยราชครู ถนนพหลโยธิน พญาไท กรุงเทพฯ 10400